

ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾಧಕತೆ

ಬಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಿ

ಪುನರ್ಮುದ್ರಣ ಯೋಜನೆ : ಪುಷ್ಪ - ೨

ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮನಾರ್ಥಕತೆ

ವಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಟ್ಟಿ

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ

ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ :
ವಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಟ್ಟಿ
ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ

ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು : ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರ

KANNADIGARA JANMASAARTHAKATE :
A Book on Kannadigas in Kannda by
Vallabh Mahaaling Tatti

Published in 1985 by
Siddhaling Pattanshetti,
Secretary,
Karnataka Vidyavardhaka Sangh, Dharwad

© Karnataka Vidyavardhaka Sangh, Dharwad

Pages : 48

Copies : 5000

Printed by
Basavaraj Horadi,
Lalita Mudranalaya, Market, Dharwad - 1

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೮೯೦ ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತಗೊಂಡ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು ಕರ್ನಾಟಕದ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಜನನಾಡಿಯನ್ನು ಮಿಡಿದ ತುಂಬ ಮಹತ್ವದ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದ ಅನೇಕ ಬರೆಹಗಾರರು, ಕವಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು, ಹೆಸರು ಪಡೆದು ನಾಡಿನ ತುಂಬ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ತನ್ನ ಹುಟ್ಟಿನಾರಭ್ಯದಿಂದ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಾಗಿ ಅವಿರತವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಹಲವಾರು ಬಗೆಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಮ್ಮಿಕೊಳ್ಳುವುದರೊಂದಿಗೆ ಧಾರವಾಡವನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಸ್ತ ಕರ್ನಾಟಕದ ಲೇಖಕರನ್ನು, ವಿಚಾರವಂತರನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸಿ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸಂಘವು ಮೊದಲಿನಿಂದ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತ ಬಂದಿದೆ.

ಕನ್ನಡ ಬರೆಹಗಾರರ ಬಳಗವನ್ನು ಕಟ್ಟಿ ಆನಂದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಸಿ ಅಥವಾ ಸ್ಪರ್ಧೆಗಳನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸಿ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಮೂಡಿಬಂದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತುಂಬ ಪರಿಶ್ರಮದಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ನಾಡಿನ ತುಂಬ ಹರಡಿದ್ದು ಕನ್ನಡಿಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಮಹತ್ವದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಸಹ ಸಂಘವು ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದೆ.

ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಂಘವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುವಂಥ ನೂರಾರು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದು ಅವು ಸಂಘದ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಉಳಿಯುವಂಥ ಕೃತಿಗಳು. ಈಚೆಗೆ ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಸಂಘದ ಪ್ರಕಾಶನ ವಿಭಾಗವು ನಡವಿಲ್ಲದ ಬೆಳೆದು ಬಂದ ಪ್ರಕಾಶನದ ಪ್ರಸಾರದೊಂದಿಗೆ ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಾಗದೆ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಕಟಣೆಯ ತನ್ನ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಗಿತಗೊಳಿಸಿತ್ತು.

ಈಗ ಆನತಿ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ತನ್ನ ಆಯುಷ್ಯದ ನೂರನೆಯ ವರ್ಧಂತಿ ಉತ್ಸವವನ್ನು ಸಂಘವು ಆಚರಿಸಲಿರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಭಾವಿಯಾಗಿ ತನ್ನ ಪಾಚೀನ ಗೌರವವನ್ನು ಮೆರೆದೆ ಕೆಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡು ಅವುಗಳ ಮರು ಮುದ್ರಣದ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿತು. ಹಿಂದೆ ಸಂಘವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ ಅನೇಕ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇಂದು ಕಾಲಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಹೋಗಿ ಅವುಗಳ ಪ್ರತಿಗಳು, ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳ

ಹೆಸರುಗಳು ಸಹ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಂತೆ ಆಗಿಬಿಟ್ಟಿವೆ. ಸಂಘದ ಇಡೀ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಒಟ್ಟು ಗೂಡಿಸಿ ಮಹತ್ವದ ಸಂಶೋಧನ ಗ್ರಂಥವೊಂದನ್ನು ಜನಾಬ್ದಾರಿಯುತ ವಿಧ್ವಾಂಸ ರೊಬ್ಬರಿಂದ ಬರೆಸಬೇಕೆಂಬ ವಿಚಾರ ಸಹ ಸಂಸ್ಥೆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವಂಥ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ಸದ್ಯ ಉಪಲಬ್ಧವಿದ್ದ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಆಯ್ದು ಅವುಗಳ ಮರುಮುದ್ರಣದ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಮ್ಮಿ ಕೊಂಡು ಅದರ ವಿವರವನ್ನು ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ೧೯೮೪ ರ ಪೂರ್ವಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಸಲ್ಲಿಸಲಾಯಿತು. ಆಗ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶಕರಾಗಿದ್ದ ಶ್ರೀ ನ. ನಾ. ಕಲಾವಿ ಅವರು ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನೆನೆದು ಸಂಘವು ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡ ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾಗಿ ಆಶ್ವಾಸನೆ ಕೊಟ್ಟರು. ಆದರಂತೆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿ ಸರ್ಕಾರವು ಹದಿನೈದು ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಾಶನಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಅನುದಾನವಾಗಿ ಕೊಡುವಂತೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ ಮಾನ್ಯ ಶ್ರೀ ಕಲಾವಿ ಅವರು ಸಂಘವು ಆ ಅನುದಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭೌತಿಕವಾಗಿ ಇಲ್ಲವಾದದ್ದು ಸಂಘಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ನೋವು. ಹದಿನೈದು ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಕಾಶನದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಂಘವು ಅತ್ಯಂತ ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಶ್ರೀ ಕಲಾವಿ ಅವರನ್ನು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಂಘವು ಮರುಮುದ್ರಣದ ಪ್ರಕಾಶನ ಯೋಜನೆಯ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಹದಿನೈದು ಕೃತಿಗಳು ಇವು :

- ೧) ಕನ್ನಡ ಮಾತು ತಲೆ ಎತ್ತುವ ಬಗೆ
- ೨) ಗೃಹವೈದ್ಯಕವು
- ೩) ಕರ್ನಾಟಕ ಯಯಾತಿನಾಟಕಂ
- ೪) ಶ್ರೀಯುಃಸಾಧನ
- ೫) ಶೌರ್ಯಸಾಗರ
- ೬) ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ
- ೭) ನರಕಾಸುರ ವಿಜಯ ವ್ಯಾಯೋಗಂ
- ೮) ಕರ್ನಾಟಕ ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ
- ೯) ಮೋಹಿನೀ ಅಥವಾ ನಿಂದಕರ ನಡವಳಿ
- ೧೦) ಕಾಲಿದಾಸ ಚರಿತ್ರೆ
- ೧೧) ಭಾರತೀಯ ವಿದುಷಿಯರು
- ೧೨) ಪಂಡಿತರಾಜ
- ೧೩) ಇಸೋಪನ ಚರಿತ್ರೆ

೧೪) ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು

೧೫) ನರಗುಂದದ ಬಂಡಾಯ

ಕ್ರಮವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಕೃತಿಗಳು ಸಹ ವಿಸಯ ವೈವಿಧ್ಯ, ಆ ಕಾಲದ ಭಾಷಾ ಸೌಂದರ್ಯ, ವ್ಯಾಕರಣ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಹಾಗೂ ಬೆಳೆಯಬೇಕಾಗಿದ್ದ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ನಿರಂತರ ಪರಿಶ್ರಮದ ವಿಕಾಶಶೀಲ ಘಟ್ಟ ಮುಂತಾದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಪ್ರಮುಖ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವಂಥವು. ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಗ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘಕ್ಕಾಗಿ ರಚಿಸಿ ಕೊಟ್ಟ ಆಯಾ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳ ಸ್ವಾಮ್ಯವನ್ನು ಸಂಘಕ್ಕೆ ನೀಡಿದ್ದು ಈಗ ಈ ಕೃತಿಗಳ ಏಕಸ್ವಾಮ್ಯ ಹೊಂದಿದ ಸಂಘವು ಆ ಎಲ್ಲ ಲೇಖಕರನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಸ್ಮರಿಸುತ್ತವೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಬದಲಾವಣೆ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಸೇರ್ಪಡೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಡದೆ ಅವು ಇದ್ದ ಮೂಲ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮರುಮುದ್ರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಐತಿಹಾಸಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅಭ್ಯಸಿಸುವವರಿಗೆ ಯಾವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ವ್ಯತ್ಯಯ ಬರದ ಹಾಗೆ ಇವುಗಳ ಮೂಲ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಈಗ ಬೇರೆ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಉಪಲಬ್ಧವಿರದ ಈ ವಿರಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಇವು ಇದ್ದ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಉಪಲಬ್ಧಗೊಳಿಸಿ ಅವುಗಳ ಆಯುಷ್ಯ ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸುಭದ್ರ ಗೊಳಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಮರುಮುದ್ರಣಗಳು ಜನತೆಗೆ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾದರೆ ಸಂಘದ ಶ್ರಮ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತೆ.

ಈ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡಿದ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರದ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ನಾವು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕೃತಜ್ಞರಾಗಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಹದಿನೈದು ಕೃತಿಗಳಲ್ಲದೆ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಇನ್ನಿತರ ಎಲ್ಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೀಗೆ ಮರುಮುದ್ರಣ ಮಾಡಿ ನಾಡಿನ ತುಂಬ ಅವು ವ್ಯಾಪಿಸುವಂತೆ ಮಾಡುವ ಉದ್ದೇಶ ನಮಗಿರುವುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆಯೂ ಕರ್ನಾಟಕ ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇಲಾಖೆಯು ನಮ್ಮ ಈ ಬೃಹತ್ ಯೋಜನೆ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯುವಂತೆ ನಮಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉಪಕ್ರಮದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಕಾಶಿತಗೊಳ್ಳುವ ಕೃತಿಗಳ ಪುನರುಜ್ಜೀವನಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಬೆನ್ನು ತಟ್ಟಿಲಿ ಎಂದು ಆಶಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಕೃತಿ ಮಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಟ್ಟಿ ಮಾಸ್ತರರು ರಚಿಸಿದ ' ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ ' ಎಂಬುದು. ಇದು ವಾಗ್ಭೂಷಣ ಗ್ರಂಥಮಾಲೆಯ ೧೫ ನೆಯ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿ ೧೮೯೯ ನೆಯ ಇಸ್ವಿ ಜೂನ್ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿತ್ತು. ತಟ್ಟಿ ಮಾಸ್ತರರು ಆಗ ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾಲೂಕಿನ ಅಲೂರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಾಗಿದ್ದರು. ಆಗ ಇದರ ಬೆಲೆ ಕೇವಲ ಮೂರು ಆಣೆ. ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯನ್ನು ಯಾರೋ ನಿಂದಿಸಿದ್ದುದನ್ನು ಸಹಿಸದೇ

ಕನ್ನಡ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನೆಲ-ಜಲ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ತುಂಬ ಅಭಿಮಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಉತ್ತಮಾಂಶಗಳನ್ನು ಅಂಥ ನಿಂದಕ ಮಿತ್ರರಿಗೆ ಮತ್ತು ಮೌನವಾಗಿ ಸಹಿಸುತ್ತ ಕುಳಿತ ಕನ್ನಡಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕಿಂದು ತಟ್ಟಿ ಮಾಸ್ತರರು ರಚಿಸಿದ ಪುಟ್ಟ ಕೃತಿ ಇದು. ಪುಟ್ಟದಿದ್ದರೂ ಇಲ್ಲಿ ತಟ್ಟಿ ಮಾಸ್ತರರು ಕಲೆ ಹಾಕಿದ ವಿಷಯಗಳು ಈಗಲೂ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ನೆನಪಿಡುವಂಥವು. ಅವರ ವಿದ್ವತ್ತಿಗೆ ತೋರುಗನ್ನಡಿ ಈ ಪುಸ್ತಕ. ಅವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ, ವಿಷಯ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥೋದ್ಯಮ ಹೇಗೆ ಸಹಜವಾಗಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರು ಸಹಕರಿಸಬಲ್ಲರೆಂಬದನ್ನೂ ಇಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಅಪ್ಪನಾಗಿ, ಆತ್ಮೀಯವಾಗಿ ನಿರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನತೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಾಸಕ್ತ ಸ್ನೇಹಿತರು, ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಪ್ರಾಚೀನ ಕೃತಿ ಸಂಗ್ರಾಹಕರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಇನ್ನುಳಿದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬೇಗನೆ ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುವ ನಮ್ಮ ಯೋಜನೆ ಬಹು ಬೇಗನೆ ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸಂದೇಹವಿಲ್ಲ.

ಈ ಕೃತಿಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ಅಥವಾ ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಎಲ್ಲ ಆತ್ಮೀಯರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುದ್ರಣಾಲಯದ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗೆ ಸಂಘದ ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು.

೧-೮-೧೯೮೫
ಧಾರವಾಡ

ಸಿದ್ಧ ಲಿಂಗ ಪಟ್ಟಣಶೆಟ್ಟಿ
ಪ್ರಧಾನ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

ಸಾಟೀಲ ಪುಟ್ಟಪ್ಪ
ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಅರಿಕೆ

ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬಿಬ್ಬರು ಸ್ತುತಿರೂಪದ ನಿವೇಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಲವಲವಿಕೆಯು ನನಗುಂಟಾಗಿ ಅದರಂತೆ “ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸವಿನಯ ಸೂಚನೆ” ಎಂಬ ಚಿಕ್ಕ ಲೇಖನನ್ನು “ಧನಂಜಯ”ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆನು. ಅದು ಹಲಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಅವರು ಅದನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬೆಳಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂದು ನನಗೆ ಸೂಚಿಸಿದರು. ನಾನು ಅದಷ್ಟು ಸಂಕ್ಷೇಪದಿಂದ ಬರೆಯ ಹತ್ತಿ ಒಟ್ಟಿಗೆ ೧೫ ದಿನಸಗಳಲ್ಲಿ ಈ “ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ”ಯೆಂಬ ವಿಷಯವನ್ನು ಮುಗಿಸಿದೆನು. ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಳು ದಿನಸಗಳಿಂದ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿದ್ದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಪ ಮತಿಗೆ ಗೋಚರಿಸಿದಷ್ಟು ವಿವರಿಸಿರುವೆನು.

ಕನ್ನಡಿಗರಾದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಕೀಲರು ದಿನಾಲು ೧ ತಾಸನ್ನಾದರೂ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಕಳೆಯುತ್ತ ತಮ್ಮ ಆಯುಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷಕ್ಕೆ ೨, ೩ ನೂತನ ಗ್ರಂಥ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆ ಮಾಡಲು, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಪದವಿಗಳೂ ಅಧಿಕಾರವೂ ಉಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ರಾಜಸೇವಕರು, ತಮ್ಮ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಅನುಭವಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷಗಳಿಗೊಂದರಂತೆಯಾದರೂ ಪ್ರಕಟಿಸಹತ್ತಲು, ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಕಲಿತ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ತನ್ನ ಹೊರೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯನ್ನು ಬೆರಿಸಿ ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸುವದರಲ್ಲಿ ತೊಡಗಲು, ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಇನಾಮದಾರನು, ತನಗೆ ಉಂಬಳಿ ದೊರೆದ ಕಾರಣವನ್ನು ನೆನಪಿಟ್ಟು ತಕ್ಕ ಶೋಧ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಹಿರಿಯರ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಜನರಲ್ಲಿ ಹಬ್ಬುಗೊಳಿಸಹತ್ತಲು, ಓದುಬರಹವೇ ಉಪ ಜೀವನದ ಸಾಧನವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಿರುವ ಪಂಡಿತರು ತಮ್ಮ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿಯೂ ಬೇರೆ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುತ್ತಿರುವ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕಷ್ಟಬಟ್ಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡ ಹತ್ತಲು, ವಿದ್ಯಕಲಿತ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು, ಅಜ್ಞರಾದ ಉಳಿದ ಜನರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಗೊಳಿಸುವದಕ್ಕೆ ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಎತ್ತುಗಡೆ ಮಾಡಹತ್ತಲು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬನವೂ ಸೊಬಗೂ ಬೆಡಗೂ ಅಂದಚಂದಗಳೂ ಆಳತೆ ಮಿಾರಿ ಕಂಗೊಳಿಸ ಹತ್ತುವವೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

ಅಲೂರ
ತಾ. ಹಾನಗಲ್ಲ

ಮಲ್ಲಭ ಮಹಾಲಿಂಗ ತಟ್ಟೆ
ಮಾಸ್ತರ

ಸೃಷ್ಟಿವೃತ್ತ || ಪುರಾಸರಸಿಮಾನಸೇವಿಕಚಸಾರಸಾಲಿಸ್ಪಲತೌ
 ಪರಾಗಸುರಭೀಕೃತೇಪಯಸಿಯಸ್ಯಯಾತಂವಯಃ |
 ಸಪಲ್ಪಲತಲೇಧುನಾಮಿಲದನೇಕಭೇಕಾಕುಲೇ
 ಮರಾಲಕುಲನಾಯಕಃ ಕಥಯವೇ ಕಥಂ ವರ್ತತಾವಹ್; || *

ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಹೋರಗಳನ್ನು ಮನಮುಟ್ಟಿ ಕೊನೆಗಾಣಿಸುವ
 ದಕ್ಕೆ ಹನುತಿಸುವವರು ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರು; ಬಹುಜನ ಪದವೀಧರರು, ತಮ್ಮ
 ತಾರುಣ್ಯ, ಶಕ್ತಿ, ದ್ರವ್ಯಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚಮಾಡಿ, ಉಚ್ಚ ತರನಾದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದು
 ಕೃತ್ಯಕೃತ್ಯರಾದೆವೆಂದು ನಿಶ್ಚಿಂತೆಯಲ್ಲದವರು; ಕೆಲವರು, ವಕೀಲರು ಯುಕ್ತಿ ಪ್ರಯುಕ್ತಿ
 ಯಿಂದಲೂ ಕಾಯದೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದಲೂ ಜನರಿಗೆ ಜಗಳದ ಮುರ್ಮವನ್ನು ಗೊತ್ತು
 ಪಡಿಸುತ್ತ ತಮ್ಮ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಮೂಗಿನ ಮೇಲೆ ಬೆರಳಡುವಂತೆ, ಬೆರಗು
 ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು; ಎಷ್ಟೋ ನ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರು ಸರಕುಗಳನ್ನು ತರಿಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ
 ಕಳಸುವದರಲ್ಲಿಯೂ ನಿಮಗ್ನರಾಗಿ, ಅವಿಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮ ವಹಿಸುತ್ತಿರುವರು; ಎಷ್ಟೋ
 ಚಿನಿವಾರರು ವ್ಯವಹಾರಚಾತುರ್ಯದಿಂದಾಗಲಿ, ಕವಡಗಂಟಕತನದಿಂದಾಗಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು
 ಹಣವನ್ನು ಗಳಿಸಿ, ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಸಾರ್ಥಕವಾಯಿತೆಂದು ನಿಶ್ಚಯಿಸುತ್ತಲಿರುವರು; ಇನ್ನು
 ಉಳಿದ ಜನರು "ಉದರನಿಮಿತ್ತಂ ಬಹುಕೃತವೇಷಃ" ೧ ಎಂಬಂತೆ ಉಚ್ಚ-ನೀಚ ಕೃತ್ಯ
 ಗಳನ್ನು ಗೆಯ್ಯುತ್ತ, ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಉಪಜೀವಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಮೇಲಿನ
 ತಿರೋಲೇಖವನ್ನು ನೋಡಿ, ತಾವು ಇನ್ನಾವ ಬಗೆಯಿಂದ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ ಮಾಡಿ

* ಈ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಯು.

ಚಂಪಕ || ಮೊದಲರಲ್ಪರ್ಪ ತಾವರೆಯಚಿಂಬುಡಿಯಿಂದ ನರುಗಂ ಪುಷ್ಪೊಂದಿದ |

ಪದಪನಿತಪ್ಪದೀವ ವರಮಾನಸದಗ್ಗಣಿ ಯೋಳ್ಸರಂತರಂ ||

ಬದವಿದ ಪೊಳ್ಳನಶ್ಚಿಯೊಳೆ ನೀಗುತಮಿರ್ಪರ ಸಂಚಿಯಿರಾಗತಾ |

ನದು ಕೆಸರ್ಗಪ್ಪಿವೊಂದಿದ ಕೊಳಂದಳಿದಿಂ ಪನದಂತು ಪೊಂದುಗುಂ || ೧ ||

ಭಾವವು — ಅರಳಿದ ಕಮಲಗಳಿಂದ ಬೀಳುವ ರಜಃಕಣಗಳಿಂದ ಸುಗಂಧಯುಕ್ತವಾಗಿ
 ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನೀರುಳ್ಳ ಮಾನಸರೋವರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರಾಜಹಂಸ ಪಕ್ಷಿಯು ಮೊದಲಿಗೆ ಕಾಲ
 ಹರಣ ಮಾಡಿತೋ, ಆ ರಾಜಹಂಸ ಪಕ್ಷಿಯು, ಕಪ್ಪೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ್ದೊಂದು ಗುಂಡಿಯೊಳಗೆ
 ಹೇಗೆ ಇರುವದು ಹೇಳು.

(ಮೊದಲು ಚಿನ್ನಾಗಿದ್ದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು ಈಗ ಹೇಗೆ ಹೀನಾವಸ್ಥೆಗೊಳಪಟ್ಟದ್ದೀತು !)

೧. ಹೊಟ್ಟಿಗಾಗಿ ಹಲವು ವೇಷ ಮಾಡುವನು.

ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದು ಸಂಶಯ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರೆಂಬ ದಿಶೆಯಿಂದ ಏನಾದರೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿ, ಜನ್ಮ ಸಾರ್ಥಕತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ನುಹಾತ್ಮರು ಅತ್ಯಂತ ವಿರಳವಾಗಿರುವರೆಂಬ ಸಂಗತಿಯು ಅವರಿಗೆ ತುಸು ವಿಚಾರದಿಂದ ತಿಳಿಯುವದು. ಇತರರು ಹೊಗಳಲಿ, ಇಲ್ಲವೆ ಹಳೆಯಲಿ ದ್ರವ್ಯಸಂಪಾದನೆಯೊಂದನ್ನೇ ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಾದರೂ ಮಾಡುವದು ಅತ್ಯವಶ್ಯವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂತಲೂ, ಭಾಷೆಯ ಇಲ್ಲವೆ ಬೇರೆ ಪರೋಪಕಾರದ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ತೆಗೆಗೊಡುವದು ಕೆಲಸದ್ವಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಬಹುಜನರು ಗ್ರಹಿಸುವರು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೊಳಿತ್ತಿನ ಹಲಕೆಲವು ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಮೆಯ್ಯೋರಿದರೂ, ಕಗ್ಗತ್ತಲೆಯ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಮೋಡದೊಳಗೆ ಉಂಟಾದ ವಿದ್ಯುತ್ಪ್ರಕಾಶದಂತೆ ಕ್ಷಣಭಂಗುರವಾಗಿ ಹೋಗುವವು. ಆದುದರಿಂದ "ಆರಂಭಕೂರಾಃ ಖಲು ದಾಕ್ಷಿಣ್ಯಾಃ"^೧ ಎಂಬ ನಾಣ್ಣು ಡಿಯುಂಟಾಗಿರುವದು. ನಿಜವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೋನ್ನತಿಯ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಕನ್ನಡಿಗರು ಹೀಗೆ ಹೇಡಿತನವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಿರಲು, ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರಪಡುವವರು ಮತ್ತಷ್ಟು ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ಹಾನಿಕರವಾಗಿರುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರೊಳಗೆ ಬಹು ಜನರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯಾಸಕ್ತಿಯು ತುಸು ಮಟ್ಟಿಗಾದರೂ ಉಂಟಾಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಲೇಖನವು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸುಜ್ಞರು "ಹಿತಂ ಮನೋಹಾರಿಚ ದುರ್ಲಭಂ ವಚಃ"^೨ ಎಂಬ ಭಾರವಿಯ ಉಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಗೆದಂದು, ಈ ಲೇಖನದೊಳಗೆ ತೋರುವ ಬಿರಿನುಡಿಗಳಿಂದ ಖತಗೊಳ್ಳದೆ, ತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಹಿತಕರವಾಗುವ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಿ, ತಮ್ಮ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವದು.

ಪ್ರತೀವರಷ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನೂತನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮರಾಠಿ, ಗುಜರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮಾನದಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತಿರುತ್ತವೆಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಸಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಅದರೊಡನೆಯೇ ಕನ್ನಡಿಗರ ಕರ್ತವ್ಯಪರಾಜ್ಞುತೆ, ಅಜಾಗ್ರತೆ, ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ದೃಢವಾಗಿರುವ ಉದಾಸೀನ ಬುದ್ಧಿ, ಇವುಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನವೂ ಆಗುತ್ತಿರುವದು. ಹೀಗೆ ಹಲವು ಸಾರಿ ಆಗುತ್ತ ನಡೆದಿದ್ದರೂ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗಿ ತಟ್ಟಿರುವ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಗ್ಯ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುವ ದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ಹಿಂಜರಿಯುತ್ತಿರುವರು; ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡನುಡಿಯೇಕ್ಕೆ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾಲವು ಬೇಕೆಂದು ಮನಸು ಕಳವಳಗೊಳ್ಳುವದು. ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಚಿರಕಾಲವುಳಿದರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರೆಲ್ಲರು ಶುದ್ಧವಾದ ವಾಚಾಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳಕೊಂಡು, ಪಂಚತಂತ್ರದೊಳಗೆ ಹೇಳಿದ ರಾಜಪುತ್ರನಂತೆ ಸ, ಸೇ, ಮಿ, ರಾ ಎಂದು

೧. ದಕ್ಷಿಣ ದೇಶದವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಶೂರರೆಂಬುದು ನಿಜವು.

೨. ಹಿತವೂ ಮನೋಹರವೂ ಆದ ಮಾತು ದುರ್ಲಭವು.

ಹುಚ್ಚರಂತೆ ಕೂಗುತ್ತ ತಿರುಗಾಡಬಹುದು; ಕನ್ನಡ ನುಡಿಗಿ ಮುಂದೆ ತಟ್ಟುವ ಸಂಸ್ಕಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನಿರ್ಣಯವನ್ನೂ ಹೇಳಲಿಕ್ಕಾಗದಿದ್ದರೂ ಈಗಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಬಹು ಕ್ಲೇಶಕರವಾಗಿರುವದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರಪಡುವವನೊಬ್ಬ ಪರಸ್ಥನು ಕನ್ನಡ ನಾಡನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಪದ್ಯದ ಭಾವದಂತೆ ಹೀಯಾಳಿಸುತ್ತಾನೆ :

ಭಾ || ಹಾವು ಹಲವನು ಹಡೆದು ಲೋಕಕೆ |
ಸಾವ ತರುವುದದಲಿ ಮಕ್ಕಳ |
ನಾವಸರಿಯಲಿ ಹಡೆದು ಕೆಡಿಸಿದೆ ಭೂಮಿ ಭಾರಕರಾ ||

ಕನ್ನಡ ಮಹಾಭಾರತ, ಉದ್ಯೋಗವರ್ವ, ೩ ನೆಯ ಸಂಧಿ

ಇಡೀ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಸಾರಗೊಳಿಸುವದರಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದ ಘನತೆ ಹೊಂದಿದ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಭುಗಳ ಆಡಳಿತೆಯು, ಲಂ ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೂರಿತು. ಬಳಿಕ ಹಿಂದು ಜನರಿಗೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಣಯನಾಯಿತು. ಅದಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಮೇಲ್ತರದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನೂ ಕೊಡುವ ಶಾಲೆಗಳು, ಸಣ್ಣ ದೊಡ್ಡ ಊರುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಗೊಳಿಸಹತ್ತಿದವು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತದವರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಸ್ಕಾರದಿಂದಂಟಾದ ಉದಾತ್ತ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೂ ಅನುಭವಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ವಂಚನೆಯಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸಹತ್ತಿದರು. ಹಲವರು ಬಗೆಬಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ, ಸ್ವತಂತ್ರ ನಿಬಂಧಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಸ್ವದೇಶಬಾಂಧವರಿಗೆ ಅನಂತೋಪಕಾರಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಆದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರು, ತಾವು ಯಾರು? ತಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗುಂಟು? ತಮ್ಮ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಾವವದು? ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವರು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ತೊಂದರೆಗಳೊಡಗುತ್ತಲಿರುವದರಿಂದ, ಬೇಗ ಫಲವಾಗದಿದ್ದರೂ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ನೈತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ವಿಷಯಗಳ ಊಹಾಪೋಹವು ಜಿನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವದು. ಅದುದರಿಂದ ಉಳಿದ ಪ್ರಾಂತಗಳ ಜನರು, ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಸ್ವಾವಲಂಬನದಿಂದ ಸೌಖ್ಯ ಹೊಂದುವರೆಂಬ ಆಶೆಯುಂಟಾಗಿರುವದು. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇದಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಿರುವದು. ಮೈಸೂರ ನಾಡಿನ ಹೊರತು, ಉಳಿದ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಹೇಗಿದ್ದರೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವವರು ತೀರ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಕಯ್ಯಿಡಿದು ಜಗ್ಗಿದರೆ ಮೆಯ್ಯು ತಾನೇ ಬರುವಂತೆ, ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುವದರಿಂದ ದೇಶೋನ್ನತಿಯಾಗುವದೆಂಬ ಮಾತು, ಬಹು ಜನ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ತಿಳಿಯಲೊಲ್ಲದು. ಸಮಾಪದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಗುಜರಾಥ, ತೆಲಗು ದೇಶಗಳವರು ಮಾಡುವ ಸ್ವಹಿತದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನೋಡಿಯೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಂಟಾಗಲೊಲ್ಲದು. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉರ್ಜಿತ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತರುವದು ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧ್ಯ

ವೆಂಬ ವಿಚಾರವೇ ಹುಟ್ಟಲೊಲ್ಲದು, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೋರಗೆ ಪಶ್ಚಿಮ ಸಮುದ್ರತೀರ ದಲ್ಲಿರುವ ನೈಋತ್ಯಶಾಲಿಯಾದ ಮುಂಬಯಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ. ಮಹದೇವ ಗೋವಿಂದ ರಾನಡೆ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳು, ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಆತ್ಮುತ್ತಮ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಪೂರ್ವಸಮುದ್ರತೀರದಲ್ಲಿರುವ ದ್ರವಿಡ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಮದ್ರಾಸಿನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸೇವಕರು ಕಡಿಮೆಯಿರುವರು. ಅನ್ಯನಾದ ಪುಣೆ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರು ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವಂತೆ, ಸಧನೆಯಾದ ಮೈಸೂರ ರಾಜಧಾನಿಯಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೂ ಕನ್ನಡನುಡಿಯೇಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಷ್ಟಬಡುತ್ತಿರುವ ಮಹಾತ್ಮರು ಕಾರಿರು ಕೊಳಗೆ ದೂರ ದೂರ ತೋರುವ ಚಿಕ್ಕಿಗಳಂತೆ ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಕಾಣುತ್ತಿರುವರು. ಅವರು ಕನ್ನಡಿಗರ ನಿಶ್ಚೇಷ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತುಸುವಾದರೂ ಚಲನೆಯುಂಟು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಮನಮುಟ್ಟಿಯತ್ತಿ ಸುತ್ತಿರುವರು. ಅವರ ದೀರ್ಘ ಪ್ರಯತ್ನವು ಪ್ರಶಂಸನೀಯವೂ ಪರಿಣಾಮದಲ್ಲಿ ಸುಖಕರವೂ ಆಗಿರುವದು. ಈ ಬಗೆಯ ಪೂಜ್ಯ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಕೃತಜ್ಞತೆಯಿಂದ ಅಭಿನಂದಿಸುವದು ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ, ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡನುಡಿಯೇಳೆಯನ್ನೂ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹೆಚ್ಚಳವನ್ನೂ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಯಸುತ್ತಿರುವ “ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ”ವೆಂಬುದೊಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಕೆಲವು ವರುಷಗಳ ಹಿಂದೆ ರಾ|| ಸಾ|| ದೇಶಪಾಂಡೆ ರಾಮಚಂದ್ರರಾಯರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮೆ|| ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬ ಬಹದ್ದೂರವರು ಈ ವರುಷ ೩೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಉತ್ತಮ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಆಶ್ರಯ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಿಳಿಸಿ, ಸಂಘವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಗೊಳಿಸಿದ್ದನ್ನು ಕೇಳಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಅನಂದವೂ, ಮೆಹರ್ಬಾನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರವರ ಉದಾರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗದಿರದು. ಭಾಷೆಯ ವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರನ್ನು ಯೋಚಿಸಿ, ಅವರ ವಕ್ರತ್ವವನ್ನೂ ಬಹು ಜನ ಸಮಾಜದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವದು, ಚಿಕ್ಕ ದೊಡ್ಡ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನೂ ವಾಗ್ವಿವಿಧವೆಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಪ್ರಕಟಿಸುವದು, ವಾರ್ಷಿಕ ಮಹಾಸಭೆಯನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಮೈಸೂರ ನಾಡಿನಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಬರುತ್ತಿರುವ ಪರಿಕ್ಷಕರನ್ನೂ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರನ್ನೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನೂ ಆದರಿಸುವದು, ಕನ್ನಡದ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದಿ ಪರಿಷ್ಕೆ ಕೊಡುವವರನ್ನೂ, ಹೊಸ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವವರನ್ನೂ ಉತ್ತೇಜನಗೊಳಿಸುವದು, ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಮನಮುಟ್ಟಿ ನೆರವಾಗುತ್ತಲಿರುವ ಹಲಕೆಲವು ಮಹನೀಯರಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಂದಲೂ ಉಪದೇಶ ದಿಂದ ದ್ರವ್ಯಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವದು ಮುಂತಾದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸಂಘವು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ನಡಿಸುತ್ತಿರುವದು. ಸಂಘದ ಉತ್ಪಾದಕರು, ಸರಕಾರಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಕೆಲಸವನ್ನೂ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುವಿಕೆಯನ್ನೂ ನಡಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವರ ಸ್ವಂತದ

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಗಳಿಗೆಯು; ಕನ್ನಡಿಗರ ಸೇವೆ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ವೆಚ್ಚನಾಗುತ್ತದೆನ್ನು ಲಿಕ್ಕೆ ಅಡ್ಡಿ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಘದವರ ಈ ಬಗೆಯ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ಷತೆಯಿಂದಲೇ ಅದಕ್ಕೆ ಈ ಸಾರಿ ರಾಜಾಶ್ರಯವು ದೊರೆಯಿತು. ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾತರೂ ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸುವವರೂ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರೂ ಬಹುಜನರಿದ್ದರೂ “ಉತ್ಪದ್ಯಂತೇ ವಿಲೀಯಂತೇ ದರಿದ್ರಾಣಾಂ ಮನೋರಥಾಃ”^೧ ಎಂಬಂತೆ, ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿದು ಅಂತಹ ಜನರು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕೆಂದು, ಸಂಘವು ತನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ದ್ರವ್ಯ, ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿರುವದರಿಂದ, ಅದರ “ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ”^೨ ಎಂಬ ವಿಶೇಷಣಕ್ಕೆ ವಿಶೇಷ ಪುಷ್ಪವೃಕ್ಷವು ಬಂದಿರುತ್ತದೆ. ಜಗದೀಶ್ವರನ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಸಂಘದ ಈ ಬಗೆಯ ಸ್ತುತ್ಯಪ್ರಯತ್ನವು, ಅನ್ಯಾಹತನಾಗಿ ಸಾಗಿ, ಅದರ ಶಾಖೆಗಳು ಬೆಳಗಾವಿ, ವಿಜಾಪುರ, ಕಾರನಾರ ಮುಂತಾದ ಖತಿಸೆಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣಗಳ ವರೆಗೆ ಹಬ್ಬಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಭಾಷಾನೈರ್ಮಲ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಸಾಗಿಸುತ್ತ, ಬಹು ಜನ ಭಾಷಾಭಿ ಮಾನಿಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡುತ್ತ ನಡೆದರೆ, ಈ ಮೊದಲು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯು ಗೆದ್ದು ಕೊಂಡಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗವನ್ನು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು ಮರಳಿ ಕಸುಕೊಳ್ಳುವದು. ಈ ಬಗೆಯ ಹಲವು ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ತಾಯಿಬೇರಾಗಿರುವ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘವು, ಅತ್ಯಂತ ಮಹಿಮೆಯಿರುವದು. ಮತ್ತು ಅದರ ವಾರ್ಷಿಕ ಕೋಶವನ್ನು, ಗ್ರೀಸ ದೇಶದ ಅಲಿಂಪಿಯದ^೩ ಉತ್ಸವದ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಬರುವದು, ಕನ್ನಡ ದಲ್ಲಿ ಪಾಣಿನಿಯಂತಹ ವೈಯಾಕರಣನೂ, ಕಾಳಿದಾಸನನ್ನು ಹೋಲುವ ಕವಿಕುಲ ಮುಕುಟಮಣಿಯೂ, ಸಿಸಿರೋ, ಡಿಮಾಸ್ಕನೀಸರಂತಹ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕಾರರೂ ಅವರಸಿಂಹ ನನ್ನು ಗೆಲ್ಲುವ ಕೋಶಕಾರರೂ ಸೆಕ್ಸಪಿಯರನಂತೆ ನಾನಾರಸಪರಿಪ್ಲತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರೂ ಮೆಕಾಲೆ, ಬೇಕನ್ನರನ್ನತಿಕ್ರಮಿಸುವ ನಿಬಂಧಕಾರರೂ ಮೆಯೊರ ಬೇಕೆಂಬ ಸಂಘದ ಉದ್ದೇಶವು ಸಪಲವಾಗುವದು. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿ ಗನು ಕ. ವಿ. ವ. ಸಂಘದ, ಇಲ್ಲವೆ ಇದೇ ಬಗೆಯ ಸದುದ್ದೇಶವುಳ್ಳ ಬೇರೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಉಪಕಾರ ನೆನಿಸಿ, ಅವುಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಋಣಮೋಳಗಿಂದ ಅಂಶತಃ ಮುಕ್ತನಾಗುವದು ಅತಿ ಪವಿತ್ರವಾದ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

‘ಗ್ರ್ಯಾಜುವೆಟ್ಸ್ ಟ್ರೇಡಿಂಗ್ ಅಸೋಶಿಯೇಶನ್’ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಥೆಯು, ಮೈಸೂರ ಸೀಮೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವದು. ಅದರ ಪುರಸ್ಕಾರ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯ

೧. ದರಿದ್ರ ಮನೋರಥಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತಲೂ ನಾಶವಾಗುತ್ತಲೂ ಇರುವವು.

೨. ಈಯುತ್ಸವವು ಅಥೆನ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿ ವರುಷ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ಗ್ರೀಸದ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜನರು ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದರು. ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಹೋರಗಳಲ್ಲಿ ಪಂಡಿತರಿಸಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಬಹುಮಾನ ದೊರೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆ ಬಹುಮಾನದಿಂದುಂಟಾದ ಸ್ವಾಭಿಮಾನವು ಬಹು ಜಾಗ್ರತವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು.

ವನ್ನು ನಡಿಸುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಂತಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಹೊರಬೀಳುವ ಗ್ರಂಥಗಳು, ಉಪಯುಕ್ತವೂ ವಾಚಕರ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವವುಗಳೂ ಇರುವವು. ಇದರಂತೆ, 'ಶಬರಣಕರ ವಿವಾಸ' ಮುಂತಾದ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿ, ಸ್ವಾನುಭವದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಹೆಸರು ಪಡೆದ ಬ್ರಹ್ಮಶ್ರೀ ಸಿದ್ಧಾಂತಿ ಶಿವಶಂಕರ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು; ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ತಿದ್ದುಪಡಿಯ ಸಂಬಂಧದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾದ ವೆ. ಗ. ವೈ. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು; ಮ. ರಾ. ಬಿ. ಮರಿಮಲ್ಲಪ್ಪನವರು; ಶ್ರೀಷ್ಠ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ಎಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಬಸವಪ್ಪ ಶಾಸ್ತ್ರಿಗಳು ಮುಂತಾದವರು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕೊಂಡಾಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕವರಿಂದಾರೆ. ಮೈಸೂರ ವಿದ್ಯಾಖಾತೆಯ ಮುಖ್ಯಾಧಿಕಾರಿಗಳಾದ ಮೆ|| ಭಾಭಾ ದೊರೆಗಳು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದೊಳಗೆ ರಚಿಸಿದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಸಹ, ಅಶ್ರಯ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳವರಿದ್ದಾರೆ.

ನಿರೋಧ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಪರೋಪಕಾರಿಯಾದ ಉಪವನದ ಅಧಿಕಾರಿಯು, ಸುಗಂಧವನ್ನೂ ನೆಳಲನ್ನೂ ಮಧುರ ಫಲಗಳನ್ನೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಉಪಯುಕ್ತ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಅಗಿಗಳನ್ನು, ಅತ್ಯಂತ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ರತೆಯಿಂದಲೂ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ಹೆಚ್ಚಿ ಜೋಪಾನ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ರಾ. ಸಾ. ರಾನಜಿ ಬಾಳಾಜಿ ಕರಂದೀಕರರೆಂಬ ಧಾರವಾಡ ಶಿಕ್ಷಕ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದ ಗುರುಗಳು,^೧ ತಮ್ಮ ಸದ್ಗುಣ, ಆಚರಣೆ, ಉಪದೇಶಗಳಿಂದ ಸುಸ್ವಭಾವ, ಪ್ರೌಢತೆ, ಸದ್ವಿದ್ಯೆಗಳಿಂದೊಡಗೂಡಿದ ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರನ್ನು, ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಎಲ್ಲ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ, ವಿದ್ಯಾವೃದ್ಧಿಯ ಸತ್ಕಾರ್ಯಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಹಾಗೂ ಕರ್ತವ್ಯದಕ್ರರಾದ ಶಿಕ್ಷಕ ಜನರಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ವಿಷಯಗಳನ್ನು, ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆಯೆಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಲಿರುವರು. ಮತ್ತು ಅದೇ ಶಿಕ್ಷಣಾಲಯದ ಕನ್ನಡ ಗುರುಗಳಾದ^೨ ಮ.ರಾ. ಮುಳಬಾಗಲ ಧೋಂಡೋಪಂತರು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬಹು ದಿವಸದಿಂದಿದ್ದ ವ್ಯಾಕರಣ ಸಂಬಂಧದ ಅಜ್ಞಾನಾಂಧಕಾರವನ್ನು, ತಮ್ಮ ಜ್ಞಾನಪ್ರಭೆಯಿಂದ ನೀಗಲಾಡಿ, ಹಲಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಮಾಡಿದ ಉಪಕಾರವನ್ನೆಷ್ಟು ವರ್ಣಿಸಿದರೂ ಸ್ವಲ್ಪವದೆ. ಹೀಗೆಯೇ ರಾ. ಸಾ. ಕಟ್ಟಿ, ವೆಂಕಟರಾಯರು, ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಬೇರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಜನರು, ಕನ್ನಡ ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಕಾರರು, ಇವರೆಲ್ಲರೂ ಭಾಷಾ ಸೇವಕರ ವರ್ಗದಲ್ಲಿಯೇ ಸೇರಿಸಲ್ಪಡುವರು.

೧-೨. ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಚನವು ನನ್ನ ಎಲ್ಲ ಗುರುವರ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ದೃಢವಾಗಿರುವದು.

ಗುರೋರಂಘ್ರಪದ್ಮೇ ಮನಶ್ಚೇನ್ನ ಲಗ್ನಂ ||

ತತಃಕಿಂ ತತಃಕಿಂ ತತಃಕಿಂ ತತಃಕಿಂ ||

ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯಕೃತ ಗುರ್ವಷ್ಟಕವು

ಈ ಬಗೆಯ ಹಲಕೆಲವು ಭಾಷಾಸೇವಕರು ಮಾಡುವ ಸ್ತುತ್ಯ ಪ್ರಯತ್ನವು ಮಾನಾರ್ಹವಾಗಿದ್ದರೂ ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ಅತ್ಯಲ್ಪವಾಗಿರುವದು. ಜಿನುಗಾದ ಕೂದಲು ನೆರಳನ್ನು ಕೆಡವುತ್ತಿದ್ದರೂ ಆದರಿಂದ ಕೊಡೆಯ ಕೆಲಸವಾಗದು. ಆದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯೇಳ್ಳೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಟೀಂಕ ಕಟ್ಟುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ನಡೆಯುವ ಅಲ್ಪ ಪ್ರಯತ್ನವು ಸಹ ಸಿಷ್ಯಲವಾಗುವಂತೆ ಒಳ್ಳೊಳ್ಳೆ ತಿಳುವಳಿಕೆಯುಳ್ಳವರು ಸಹ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಬಗೆಬಗೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಅವು ಎಷ್ಟುಮಟ್ಟಿಗೆ ಯಥಾರ್ಥವಿರುತ್ತವೆಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರಿಸುವಾ:

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಇನ್ನೂ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿದ್ದಿರತ್ತದಂತೆಲೂ, ಆದರೆ ಶುದ್ಧ-ಶುದ್ಧ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶಯವುಂಟಂತಲೂ, ಆದರೆ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಘನ ಪಂಡಿತರು ಸಹ ಕಯ್ಯೂರಿರುವಂತೆಲೂ ಹಲವರು ಆಕ್ಷೇಪಿಸುವರು. ಆದರೆ ಈ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಲಿಪಿಯೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳೂ ಇದ್ದ ಭಾಷೆಗೋಸ್ಕರ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಹೆಚ್ಚು ಶೋಭಿಸುವದು. ಕನ್ನಡದ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ನಾನು ಒಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರ ಕೂಡ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ, ಅವರು ಅತ್ಯಂತ ವಿಷಾದಮುದ್ರೆಯಿಂದ- "ಅಯ್ಯಾ, ನಮ್ಮ ತಾಯಿಯಾದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಭೂಷಣಾಂಬರಾ ಲಾಕೃತಿಯಾದ ಸುವಾಸಿನಿಯಾಗಿರುವಳು. ಈಕೆಯ ಸುಲಿದ ಬಾಳೆಹಣ್ಣಿನಂತಹ ಮಧುರವಾಣಿಗೆ ಕೇಶಿರಾಜನು, ಕುಮಾರವ್ಯಾಸನು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು, ಪಂಪನು ಮುಂತಾದವರು ಮನಸೋತು, ಈಕೆಯ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಇಂತಹ ಸತ್ಪುತ್ರರಿಂದಲೇ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು ರಾಜಸ್ತ್ರೀಯೆನಿಸಿಕೊಂಡು, ಗಂಭೀರ ಸ್ವಭಾವದವಳೂ ಆಭರಣಮಂಡಿತಳೂ ಆಗಿ ಶೋಭಿಸಿದಳು. ಆದರೆ ಅವರ ತರುವಾಯ ನಾವು, ಕೇವಲ ಉಪೇಕ್ಷಾಬದ್ಧಿಯಿಂದ ಈಕೆಯನ್ನು ಹೀಯಾಳಿಸಿ, ಕೂಸಿಗಿಂತ ಕಡೆಯೆಂದೆಣಿಸಿ, X X X ಉರುಳಾಡುವಂತೆ ಮಾಡಿರುವೆವು. ಈಕೆಗೆ ನಾವು ಹೊಸ ಆಹಾರವನ್ನು ಹಾಕದೆ, ಇದ್ದ ರಕ್ತಶೋಷಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹುಳಹುಪ್ಪಡಿ ಹತ್ತಿದ್ದರೂ ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡದೆ, ಮಲತಾಯಿಯ ತಾಳಲ್ಲದ ಮಾತಿಗೆ ಮರುಳಾಗಿ, ಹೀಗೆ ಮಾತೃದ್ರೋಹ ಮಾಡಿ, ಪರದೇಶಿಗಳಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಹಣೆಸುತ್ತೇವೆ! ಈ ಬಗೆಯ ಬುದ್ಧಿಭ್ರಂಶದಿಂದಾಗುವ ಸ್ವಘಾತದ ಕಲ್ಪನೆಯು ೨ ಕೋಟಿ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬಹು ಜನರಿಗೆ ಇರದಿರುವದು ಬಹು ಖೇದದ ಮಾತಾಗಿದೆ" ಎಂದು ನಿಟ್ಟುಸುರುಗರೆದರು. ಅವರ ಈ ದುಃಖೋದ್ಗಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳು ಗರ್ಭಿತವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಕನ್ನಡದ ಬಾಲ್ಯಾವಸ್ಥೆಯು ನಿಜವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವಕ್ಕೆ ರೇತಸ್ಸಿನಿಂದ ದುರ್ಬಲ ಪ್ರಜೆಯುಂಟಾಗುವ ಕಲ್ಪನೆಯಂತೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಗ್ರಂಥ ಸಂತತಿಯು ನಿರುಪಯೋಗಿಯಾಗಿರಬೇಕಾಯಿತು. ಅಂದಮೇಲೆ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಾದ ರಾಮಾಯಣ, ಮಹಾಭಾರತ ಭಗವದ್ಗೀತೆ, ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವ, ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕರ್ತರು ಜ್ಞಾನಲವದುರ್ವಿದ್ಗುರಾಗಬೇಕಾಯಿತು. ಇದರಂತೆ ಪರಂಪರೆಯಿಂದ ನೂತನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವವರೂ, ಆಕ್ಷೇಪಕರಿಗೆ

ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಆಳು, ಮೊಚ್ಚು, ಗಂಜಿ, ಮಮ್ಮು, ಅಮ್ಮಿ, ಎಂಬ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಕಲಿಸಿದ ಅವರ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳೂ, ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಆಡಳಿತಿಯವರೂ ಅಯೋಗ್ಯರೆಂದು ಹೇಳುವುದರಲ್ಲಿ ಆಕ್ಷೇಪಕರು ಹಿಂಜರಿಯಲಾರರು ! ಹೀಗೆ ತಾಯಿ-ತಂದೆಗಳನ್ನು ನಿಂದಿಸಿ, ಗುರುದ್ರೋಹವನ್ನೂ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನೂ ನಿಂದಿಸಿ, ಮಾತೃದ್ರೋಹವನ್ನೂ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಅವರು ಹೇಸುವದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನರು "ಕೊಡಲಿಯ ಕಾವು ಕುಲಕ್ಕೆ ಮೃತ್ಯು" ಎಂಬ ಗಾದಿಯಂತೆ, ಇಡಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಅನುಭವಜ್ಞಾನದ ಘಾತಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಅಂದಮೇಲೆ ಅವರಿಂದ ಭಾಷೆಯ ಹಾನಿಯಾಗುತ್ತದೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಜನರು ತೆಗೆಯುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಹೋಗುವುದು, ವೇಳೆಯ ಅಪವ್ಯಯ ಮಾಡಿದಂತೆಯಾಗುವುದು. ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂಶೀಲನೆ ಮಾಡದಿರುವ ಜನರು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿರುವ ಶಬ್ದಗಳ ಶುದ್ಧಶುದ್ಧತೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತ್ವವುಂಟೆಂಬ ಆಕ್ಷೇಪ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವರು. ಈಗ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಎಷ್ಟೋ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಿಂದ ನೋಡಿ, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಿಚಾರಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತಂದರೆ, ಈ ಆಕ್ಷೇಪದ ನಿವಾರಣೆಯಾಗುವುದು. ಇದರಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಘನಸಂಕೀರ್ತರು ಕಯ್ಯೂರಿರುವರೆಂದು ತೋರಿಸುವ ಆಕ್ಷೇಪವಾದರೂ ನಿರಾಧಾರವಿರುತ್ತದೆ. ಕನ್ನಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಷಡಕ್ಷರ ಕವಿಯು ಪೂರ್ಣ ನಿಷ್ಣಾತನಾಗಿದ್ದನಷ್ಟೆ. ಆತನ ನಿಯಮಬದ್ಧವಾದ ಪದಸಿದ್ಧಿಯೂ ಸಾಗ್ರವರ್ಣನೆಯೂ ರಸಿಕರನ್ನು ಚಕಿತರನ್ನು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆತನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೀಗೆ ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸಿರುವನು :

ಚಂ|| ಬಡನಡು, ಬಟ್ಟೆಬಲ್ಮೊಲೆ, ಬಳಲ್ಮುಡಿ, ನಲ್ಲುಡಿ, ನೀಳ್ತಕಣ್ಣೂಲ್ |
ನಿಡುವೆರಲಿಂಪು, ಸೊಂಪಿಡಿದ ಚೆಂದುಟೆ, ನುಣ್ಣೊಡೆ, ಚೆಲ್ವದಾಳ್ತಮೆ |
ಲ್ಲಡಿ, ಕಡುಬಿಣ್ಣುವೆತ್ತ ವೊರೆವಾರ್, ತುರುಗಿದೆವೆ, ಸಣ್ಣ ಪುರ್ಬು, ತೇ |
ವೊಡೆ, ಸುಲಿಪಲ್ಲಗಳಂದದ ಕದಂಪಿರದೊಪ್ಪಿರೆ, ಕಣ್ಣೆ ತೋರಿದಳ್ ||

ರಾಜಶೇಖರ, ಆಶ್ವಾಸ ೧೧

ಇದರಂತೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶ್ಲೋಕವೆಂದು ಪ್ರಥಮತಃ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ಮು|| ಸ್ತ|| ಪ್ರಣತಪ್ರತ್ಯರ್ಥಿಪೃಥ್ವೀ ಧವನಿವಹಕಿರೀಟಾಗ್ರಮಾಣಿಕ್ಯಮಾಲಾ |
ಘೃಣಿ ಚಂಚಚ್ಚಂಚಲಾಚತ್ ಸುರಪಮಣಿ ಮಹಾ ಪೀಠಮೇಘಸ್ಥ ಪಾದಂ |
ಗುಣ ಭಾಸ್ವದ್ರತ್ನ ರತ್ನಾಕರ ನಭವಲಸದ್ ಭಕ್ತನಾರಾಜ ಚೂಡಾ |
ಮಣಿಪೆಂಪಂ ತಾಳ್ಪು ಕಣ್ಣೊಪ್ಪಿದನ ಮಮಕಲಾ ಕಾಮಿನೀಜೀವಿತೇಶಂ ||

ರಾಜಶೇಖರ, ಆಶ್ವಾಸ ೫

ಹೀಗೆ ಉಳಿದ ಕವಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು. ತಾತ್ಪರ್ಯ ವೇನಂದರೆ,— ಪ್ರಾಚೀನರಾದ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ ಪಂಡಿತರು, ತಮ್ಮ ನಾಗ್ಡೇವಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಅರಮನೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ ಗೀರ್ವಾಣರ ಸುಧರ್ಮೆಯೆಂಬ ಸಭೆಯಲ್ಲಿಯಾಗಲಿ, ಬೇಕಾದಾಗ ಮನಬಂದಂತೆ ಕುಣಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಿದ್ದರು. ಹೀಗಿರಲು ಅಂತಹ ಘನ ಪಂಡಿತರು ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಸುಧಾರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಯ್ಯಾರಿರುವರೆಂಬ ಮಾತು ಅಬದ ವಿರುತ್ತದೆ. ಇತ್ತೀತ್ತ ಹಲಕೆಲವರು ಜ್ಞಾನಲವದುರ್ವಿದಗ್ಧರು ಗ್ರಂಥ ರಚಿಸುವದಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಕಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಲೌಕಿಕವನ್ನು ಪಡೆಯದಿರುವದರಿಂದ, ಈ ಆಕ್ಷೇಪ ಉತ್ಪನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಸೂಳೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತಪೋನಿಧಿಯಾದ ಸನ್ಯಾಸಿಯನ್ನು ದಂಡಿಸುವಂತೆ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರಲ್ಲಿ ದೌರ್ಬಲ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವದಿರುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ಹೇಳುವವೇನಂದರೆ :- ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಾಮಾಯಣ ಭಾರತಾದ್ಯನೇಕ ರಸಭರಿತ ಪ್ರಬಂಧಗಳಿರುತ್ತಿರಲು, ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣವೆಂಬದೊಂದೇ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುವ ಒಂದು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಧಾತುಗಳಿಂದ, ಆಗಣಿತ ವ್ಯುತ್ಪನ್ನ (ಕೃದಂತ + ತದ್ಧಿತ - ಸಮಸ್ತ) ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಅನುಕೂಲತೆ ಇರುತ್ತಿರಲು, ವರ್ಣ ಶುದ್ಧಿಗೂ, ಶಬ್ದಶುದ್ಧಿಗೂ, ನಾಕ್ಯಶುದ್ಧಿಗೂ ಪ್ರಮಾಣಭೂತವಾದ ಎಷ್ಟೋ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳಿರುತ್ತಿರಲು, ಭಾಷಾಪದ್ಧತಿಯು ಗದ್ಯಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೊದಲೇ ಅಚ್ಚು ಕಟ್ಟಾಗಿ ವಿಧವಿಧದ ಚಮತ್ಕೃತಿಯುಳ್ಳ ನಾಕ್ಯರಚನೆಯೂ ಶಬ್ದಸ್ವಾರಸ್ಯವೂ, ಅರ್ಥ ಗಾಂಭೀರ್ಯವೂ ತೋರುತ್ತಿರಲು, ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಶುದ್ಧಶುದ್ಧತೆಯ ಅನಿಶ್ಚಿತತ್ವವೆಲ್ಲಿರುವದೋ, ಕನ್ನಡದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಂಗೆಟ್ಟು, ಯಾವ ಪಂಡಿತರು ಅಪೂರ್ಣ ಕೃತಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿರುವರೋ, ತಿಳಿಯದು.

ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡವು, ನೀರಸವೂ ಅಪೂರ್ಣವೂ ಇರುತ್ತದೆಂತಲೂ, ಅದರಲ್ಲಿ ತೊಡಕುಳ್ಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲೆಂತಲೂ, ಆಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಆಕ್ಷೇಪಗಳು ಎಲ್ಲ ನಿತ್ಯ ವ್ಯವಹಾರವನ್ನು ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಶಾಂತನಾಗಿ ಸಾಗಿಸುವ ಒಕ್ಕಲಿಗರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮುಂತಾದ ಪರಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ಕಲಿತು, ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು-ನೇಕ್ಷಿಸುವ ಜನರಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಜನರೇ ಮುಂದೆ ಸಮಾಜದ ನೋಗದ ಭಾರವನ್ನು ಹೊರಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ದುದೈವವೆಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿ-

೧. ಯಾತೇತತೋ ನಿಜಪುರಿಂ ಯದುಂಶಕೇತಾ |
 ರಾಜ್ಞೇಮಯೋ ಮಣಿಸಭಾಂ ರಚಯಾಂ ಬಭೂವ ||
 ಯಸ್ಯಾರುಚಂ ಸಮವಲೋಕ್ಯ ಶುಬಾಧುನಾಪಿ |
 ಜೀವಂಗತಾಗತ ಜುಷಂವಹ ತೇಸುಧರ್ಮಾ ||

— ಚಂಪೂಭಾರತ, ೪ ನೆಯ ಸ್ತಂಭಕ.

ಯೊಳಿತುಹೀನಗಳು ಈ ಬಗೆಯ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸುವುದರಿಂದ, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಬಡಿಯುವ ಧಕ್ಕೆಯು ಮಿಗಿಲಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಜನರು ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪರಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸುವರು. ಇವರಿಗೆ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯ ಲಿಂಗ ವಿಚಾರವೂ, ಅನುಸ್ವಾರವನ್ನು ಪಯೋಗಿಸುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೂ ಜಿನ್ನಾಗಿರದಿದ್ದರೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ವಿಲಕ್ಷಣ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯೂ ಚಮತ್ಕಾರವಾದ ಉಚ್ಚಾರವೂ ನಾನಾರ್ಥ ಭಾವವೂ ಗೊತ್ತಿರದಿದ್ದರೂ, ಮರಾಠಿ ಇಲ್ಲವೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯೇ ರಮಣೀಯವಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಇವರು ಹೇಳುವರು. ಈ ಜನರಿಗೆ ಪರರ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳು ತಮ್ಮವುಗಳಿಗಿಂತ ಚಂದ ಕಾಣುತ್ತವೆ! ಪರರ ಅಭರಣಗಳು ರಮಣೀಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ! ಬಹಳ ನಾತೀಕೆ? ತಮ್ಮ ಕುಲೀನ ಭಾರ್ಯೆಯರಿಗಿಂತ ಪರಸ್ತ್ರೀಯರೇ ಚಂದ ಕಾಣುವರು!! ಇವರಿಗೆ ಸ್ವ-ತಾನು-ತನ್ನದು-ಎಂಬ ಸ್ವಾಭಿಮಾನಬೋಧಕ ಶಬ್ದಗಳ ಜ್ಞಾನವಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಜನರು ಶೂನ್ಯಾಭಿಮಾನದಿಂದ ಮೇಲಿನಂತೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿದರೆ, ದುಃಖಪಡಲು ಕಾರಣವಿಲ್ಲ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇವರಿಗೆ ಸ್ವಭಾಷೆಯ ನಿಜವಾದ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಏನೂ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈ ಬಗೆಯ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇವರಿಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಜನರಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾದ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವುದು ಅಪ್ರೀಕದ ನೆಗ್ರೋ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ವೇದಾಂತ ನಿರೂಪಣವನ್ನು ಮಾಡುವಂತೆ, ನಿರರ್ಥಕವಾದ ಕೆಲಸವಾಗುವುದು. ಆದರೂ ಈ ಬಗೆಯ ಜನರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಕನ್ನಡ ಬಹು ಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ವೃಥಾ ಭ್ರಾಂತಿಯುಂಟಾಗುವ ಸಂಭವವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ :-

ಕನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಭಾಷೆಯಿರುವುದು. ಎಲ್ಲ ಆರ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ನಿಯೂ ಸೌಷ್ಠವ ಗಾಂಭೀರ್ಯಾದಿ ಸದ್ಗುಣಮಂಡಿತಳೂ ಆದ ಗೀರ್ವಾಣ ಭಾಷಾ ದೇವಿಯು ಆರ್ಯಾವರ್ತವನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿಯೇ, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಉಡಿಗೆ ತೊಡಿಗೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಹೆರವರ ಹಂಗಿಲ್ಲದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯೊಡತಿಯು, ತನ್ನ ನಾಲ್ಕು ಜನ ಜೀವದ ಅಕ್ಕತಂಗಿಯರೊಡನೆ, ತೆಂಕಣ ನಾಡೊಳಗೆ ನೆಲೆಗೊಂಡು ನಿಂತಳು. ಬರಬರುತ್ತ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಡುತ್ತಿದ್ದ ಆರ್ಯರು ಕನ್ನಡವನ್ನು ಕಲಿತು ಅದರಲ್ಲಿ ಅಪರಿಮಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಮಿಶ್ರ ಮಾಡಿದರು. ಇದರಿಂದ ಕನ್ನಡವು ನ್ಯೂನಾನಾಯವುಳ್ಳದ್ದೆಂಬ ಅರೋಪಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟಿದ್ದರೂ, ಅದು ನಿಜವಾದ ಅರೋಪವಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿರೂಢವಾಗಿರುವ ಅಸಂಖ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಿವೆ. ಕನ್ನಡವು ಅಷ್ಟೊಂದು ನೀರಸವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ವಾರಸ್ಯವುಳ್ಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಡುತ್ತಿದ್ದ ಆರ್ಯರು, ಇದನ್ನು ಕಣ್ಣೆತ್ತಿ ಸಹ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಅವರು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ನಿರರ್ಪೇಕ್ಷ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ರಚಿಸುತ್ತಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಹಲ ಕೆಲವು ಪಾರಿಭಾಷಿಕ ಶಬ್ದಗಳ ಸಂಬಂಧದಿಂದ

ಕನ್ನಡವು ಅಪೂರ್ಣವಾದದ್ದೆಂದು ಬಾಹ್ಯತಃ ತೋರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸತ್ಯವಾದರೆ, ಜಗದೊಳಗಿನ ಯಾವ ಭಾಷೆಯೂ ಹೆಚ್ಚು ಪೂರ್ಣವಾದದ್ದನ್ನೆಲೆಕ್ಕೆ ಆಸ್ವದನಾಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೆಳೆದಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಹ ಖಟ ಪಟ-ವತನ-ವಹಿವಾಟ-ವೇದ ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಟ್ಟಿಹುಕುಂ-ಭಕಡಿ-ಆಡಕೋತು-ದಕ್ಷಿಣಾ ಪ್ರಾಯುಜ ಕಮಿಟಿ-ನ್ಯೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸ್ಕೂಲ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳು ಆತ್ಯಂತ ಭಾಷಾಭಿಮಾನಿಗಳಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಆ ಭಾಷೆಗಳು ಅಪೂರ್ಣವೆಂದೆನಿಸಲ್ಪಡುವದಿಲ್ಲ. ಇದರಂತೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಹ ಹಲಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರಾಂಗ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡಿರುವುದರಿಂದ, ಅದು ಅಪೂರ್ಣವಾಗಲಾರದು. ಇಷ್ಟರಿಂದಲೇ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಅರನುಡಿಯೂ, ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೊಂಕಣಿ ಭಾಷೆಯಂತಹ ಭಾಷೆಯೂ ಮಾನ್ಯವೆಂದು ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನಾಗಲಿ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಕೆಡದಂತೆ, ಅನಿರ್ವಹ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ನಿರೂಪಿಸಿರುವ ಪರಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು, ಅಚ್ಚುಗನ್ನಡದ ಶಬ್ದಗಳು ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ಬರುವುದು ಅನನ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಅವಧಿ ಬೇಕೆಂತಲೂ, ಅವರ ಮತವುಂಟು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ತೊಡಕುಳ್ಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸಹ ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಂಧಾರದಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣಾದಿ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಿರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಪರಭಾಷೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು 'ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಅಜ್ಞಾನವಿದ್ದದರಿಂದ ಅಚ್ಚುಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಿಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರದಿದ್ದರೆ ಅದು ಕನ್ನಡದ ದೋಷವಲ್ಲ. ತಾನು ಕುಣಿಯಲಾರದೆ ನೆಲವು ಡೊಂಕವೆಂದು ಹೇಳುವುದೂ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬರುವದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದೂ ಸಮವೇ ಸರಿ. ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ವಿಜಯನಗರದ ನರಪತಿಗಳ ಸಮಗ್ರ ರಾಜಕಾರಸಾಧನಗಳು ಎರಡುನೂರಾ ಮೂವತ್ತು ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಎಡೆಬಿಡದೆ ನಡೆದವೋ, ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಆಳಿದ ಬಹು ಜನ ಜೈನ ಅರಸರು, ಬೆಲೆಯುಳ್ಳ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವಿಧ್ವಾಂಸರಿಂದ ಬರೆಯಿಸಿ, ಅಚ್ಚುಕಟ್ಟುತನವನ್ನೂ ಸೊಬಗನ್ನೂ ಮಾಧುರ್ಯವನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿದರೋ, ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸೇವೆಯನ್ನು ಷಡಕ್ಷರಕವಿ, ಕುಮಾರನಾಲ್ವೀಕಿ, ಹೊನ್ನನು, ರಾಘವೇಶ್ವರನು, ಭೀಮನು ಮುಂತಾದವರು ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಸಾದಿಕ-ರಸಾಳವಾಣಿಯಿಂದ ನೆರವೇರಿಸಿದರೋ, ಅಂತಹ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯು ನೀರಸವೂ ಅಪೂರ್ಣವೂ ತೊಡಕುಳ್ಳ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅಯೋಗ್ಯವೂ ಅನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಸಂದೋರುವದೋ ? ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ, ಇತ್ತಿತ್ತ ಮೆ. ರಾಯಿಸ್-ಕಿಟಲ್-ಜಿಗ್ಗರ ಮುಂತಾದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಸಹ, ಕನ್ನಡದ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಕಣ್ಣೆರೆದು ನೋಡಬಾರದೇ ? ಮೆ. ಫ್ಲೀಟಿ

ಸಾಹೇಬರು ತಾವು ಸ್ವತಃ ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಮೇಲೆ ಪ್ರೀತಿ ಇಟ್ಟು, 'ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗಿನ ರಾಜವಂಶಗಳು', 'ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸವು', 'ಕನ್ನಡ ಶಿಲಾ ಲೇಖನಗಳು' ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ, ಅಶ್ರಾಂತ ಶ್ರಮಪಟ್ಟದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲವೋ? ಧಾರವಾಡದ ಅ. ಕಲೆಕ್ಕರರ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿ ಕೆಲವು ದಿವಸಗಳ ಹಿಂದೆ ಇಲ್ಲಿಂದ ವರ್ಗವಾಗಿ ಹೋದ ಮೆ. ಅಂಡರಸನ್ನು ಸಾಹೇಬರವರು, ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘದ ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಚನ್ನಾಗಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಯೋಗ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲಿಲ್ಲವೋ? ಈ ಮೇರಿಗೆ ಕೆಲಸದ ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕನ್ನಡ ಸೀಮೆಗೆ ಬಂದಿರುವ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೀಗೆ ಕನಿಕರ ಪಡುತ್ತಿರಲು, ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿ, ಬೆಳೆದು, ಅದರ ಅನ್ನ ತಿಂದು ಪಂಡಿತರೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಜನರು, ಕನ್ನಡದ ಹಿತವನ್ನು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಮಾಡುವದರ ಬದಲು, ಅದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲದೊಂದು ಕುಂದನ್ನಿಡುತ್ತ, ತಮ್ಮ ಅಲಸ್ಯವನ್ನೂ ಪಂಡಿತಮಾನ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಕೃತಕೃತ್ಯತಾಬುದ್ಧಿಯನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತ, ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಣರಾಗುತ್ತ ಕೂಡುವದು, ತೀರ ಅಸಮಂಜಸವಿರುತ್ತದೆ.

ಕೆಲವರು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿರುವ ತತ್ಸಮ-ತದ್ಭವ-ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು, ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ, ಕ.ವಿ.ವ. ಸಂಘವು ಒಂದು ಕೋಶವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸುಧಾರಣೆಯಾರಂಭವಾಗುವದೆಂದು ತಿಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕೋಶ ವ್ಯಾಕರಣಗಳು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಣಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ವೆಬ್‌ಸ್ಟರ ಡಿಕ್ಷನರಿಯೂ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ಯಾಂಡಿ ಮೋಲ್ಸನ್‌ವರ್ಥ ಸಾಹೇಬರು ರಚಿಸಿದ ಕೋಶಗಳೂ ಇರುವಂತೆ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತ ಕೋಶವಿರುವದಿಲ್ಲೆಂಬುದು ನಿಜವು. ಒಂದೆರಡು ಹಳೆಯ ಕೋಶಗಳು ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹವು ಚೆನ್ನಾಗಿರುವದಿಲ್ಲ. ಹೊಸ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಒಂದೆರಡು ಕೋಶಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿಗಿಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೂ, ಧಾತುಗಳೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುವವು. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹವು ತಕ್ಕಷ್ಟಿದ್ದರೂ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಅಸಂಖ್ಯ ಶಬ್ದಗಳು ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಈಗ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ನೂತನ ಪದ್ಧತಿಯಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೋಶದ ಕೊರತೆಯಿರುವದು ನಿಜವು. ಅದನ್ನು ದೂರ ಮಾಡುವದ ಕ್ರೋಸ್ಟರ ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣ, ಶಬ್ದಾನುಶಾಸನ ಮುಂತಾದ ವ್ಯಾಕರಣ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಹಳೆಯ ಕವಿತಾ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ತಿರುವಿ ಹಾಕಿದ ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಯತ್ನ ಮಾಡ ತಕ್ಕದ್ದು; ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೊದಗಿದ್ದ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೆಲ್ಲ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿ, ಆಲೌಕಿಕ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದಲೂ ಅಪ್ರತಿಮ ಸ್ಮರಣಶಕ್ತಿಯಿಂದಲೂ ಜಾನ್‌ಸನ್ನನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೋಶವನ್ನು ಮೊಟ್ಟಮೊದಲು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದಂತೆ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಜಾನ್‌ಸನ್ನನು ಉದಯ ಹೊಂದುವದು ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ವರದ ಪುರುಷನು ಹುಟ್ಟದಿರುವ ವರೆಗೆ,

ಎಲ್ಲ ಜಾಣರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಮೇಲೆ ಕೋಶ ರಚನೆಯ ಛಾಂದಸ್ಸು ಬಿದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಸಂಘವು ಹೊಣೆಯಾಗಲಾರದು. ಆದಕಾರಣ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಜಾಣನಾದ ಕನ್ನಡಿಗನು ಪೌಂಡ್ರಧರ್ಮೋಪದೇಶಕರಂತೆ ಸುಜ್ಞಾನಿ ರೋಗಿಗೆ ಬಿರೆತು, ಹಾಡುಗಳು, ಲಾವಣಿಗಳು, ಹರಿದಾಸರ ಕಥೆಗಳು, ಗೊಂದಲಿಗರ ಪದಗಳು, ಜೋಗಿ ಜಂಗಮರ ವಚನಗಳು ಒಕ್ಕಲಿಗರ ನುಡಿಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು, ಗಾವೆಯ ಮಾತುಗಳು, ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ದೊರೆಯುವ ಎಲ್ಲ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಉಚ್ಚ ನೃತ್ರಿಯಿಂದ ಒಟ್ಟುಗೂಡಿಸುತ್ತ ನಡೆದರೆ, ಕನ್ನಡದ ಕೋಶರಚನೆಯ ಕೆಲಸವು ಅತ್ಯಂತ ಸುಲಭವಾಗುವದು. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಮೇಲೆ, ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ಧಾತುಗಳನ್ನೂ ಸಿದ್ಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಬಳಿಕ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿರುವ ಮತ್ತು ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಕೃತ್ಯದ್ವಿತ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಂದ ಸಾಧಿತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನುಂಟು ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ಸಾಧಿತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಸಮಸ್ತ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಇಂತಿತಹ ತತ್ಸನು-ತದ್ಭವ-ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ ಶಬ್ದಗಳ ಬದಲು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ರೂಢಿಯನ್ನೂ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಇವೆಲ್ಲ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಬೇರೆ ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಡ.

ಕನ್ನಡದ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಂಖ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಸಹ ಕನ್ನಡ ಕೋಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾನೇಶ ಮಾಡುವುದು ಅವಶ್ಯವಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತವಾದ ಕೋಶವು ಪ್ರಾಚೀನ ಜ್ಞಾನ ಭಾಂಡಾರದ ಮನೆಯ ಬೀಗದ ಕೈಯಂತೆ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು ಮಿಶ್ರವಾಗಿರುವದರಿಂದಲೂ ಈ ಮಿಶ್ರಣವೇ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಅಧಾರವಾಗಿದೆಯೆಂದು ಹೇಳುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಿಯರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಈಗ ವಿಶೇಷವಿರುವದರಿಂದಲೂ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹುಟ್ಟಿ ಹಿಡಿಯುವುದು ಅನುಚಿತ ಕರ್ಮಾರಂಭವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು.

ಕೋಶ ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಿಸುತ್ತಿರಲು, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ ಹಳೆಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ ಮಾಡಿರುವ ಭೇದವು, ಅಷ್ಟೊಂದು ಬಲವಾದದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ತೋರುವದು. ವೇದಭಾಷೆಗೂ, ಪುರಾಣಗಳ ಭಾಷೆಗೂ, ಜ್ಞಾನೇಶ್ವರಿ ಭಾಷೆಗೂ, ಈಗಿನ ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗೂ, ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಭೇದವುಂಟಾಗಿ, ಸಿದ್ಧ ಉತ್ಪನ್ನ ಶಬ್ದಗಳ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ವಿಶೇಷ ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಹಳೆ, ಹೊಸ ಕನ್ನಡಗಳ ಭೇದದ ಮಾತಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ, ಮರಾಠಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಳೆ, ಹೊಸ ಎಂಬ ಭೇದವನ್ನು ಕನ್ನಡದಷ್ಟು ಬಲವಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆ ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹಾಗಲ್ಲ. ಬಹು ಜನ ತರುಣರು ಯಾವದೊಂದು ಗ್ರಂಥವು ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಆದನ್ನು ಓದಲಾತುರಪಡು

ತ್ತಾರೆ. ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಗ್ರಂಥವೆಂದ ಕೂಡಲೆ ಜೈಮಿನಿಭಾರತವೆಂಬ ರಸವತ್ಪ್ರಾಂತ್ಯವಿರಲಿ, ರಾಜಶೇಖರವೆಂಬ ಕ್ರಕಚಸ್ರಬಂಧವಿರಲಿ, ಸರ್ವಜ್ಞ ಪದಗಳೆಂಬ ಸುಲಭ ಪದ್ಯಗಳಿರಲಿ, ಮುದ್ರಾನ್ಮಂಜೂಷವೆಂಬ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥವಿರಲಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ನಿಜನಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಡುವರು. ಹಳೆಗನ್ನಡವೆಂಬುದು ಅಗಾಧವಾದ ಗವಿಯಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಅದರಲ್ಲಿ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡುವುದು ದುರ್ಘಟ ಕೃತ್ಯವೆಂತಲೂ ಅವರು ಗ್ರಹಿಸುವರು. “ಹೇಕರಿಸುತ್ತದೆ” ಬದು ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ, “ಕಿಳಿರುತ್ತದೆ” ಬದು ಹಳೆಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯುವರು. ಆದರೆ ತುಸು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ನೋಡಿದರೆ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲ ಶಬ್ದಗಳು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ಯಿರುತ್ತವೆಂತಲೂ ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ವಿಭಕ್ತಿ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯುಂಟಾಗಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ ತಿಳಿಯುವುದು. ಜಕ್ಕಣಾಚಾರ್ಯನು ಕಟ್ಟಿದ ಹಾನಗಲ್ಲ ತಾರಕೇಶ್ವರ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದ ನೋಡಿದವನು ಅದೇ ಅಚಾರ್ಯನಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟ ಗದುಗಿನ ತ್ರಿಕೂಟೇಶ್ವರ ದೇವಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೋಡಿ “ಈ ಗುಡಿಯನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಡಿದೆನೆ” ನ್ನುವನೇ ಹೊರತು, “ಈ ಗುಡಿಯೇ ನೂತನನಾಗಿ ಕಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ” ಯೆಂದೆನ್ನಲಾರನು. ಹಾಗೆ ನುಡಿದರೆ, ಕೇಳಿದವರು ಅವನಿಗೆ ಹುಚ್ಚನೆನ್ನುವರು. ಎರಡೂ ಗುಡಿಗಳ ಒಂದೇ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಶಿಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ತರದ ಚಿತ್ರಗಳಿದ್ದದರಿಂದಾಗಲಿ, ಆ ಚಿತ್ರಗಳು ಕಾಲಾಂತರದಿಂದ ಸವಿದು ರೂಪ ಕೆಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದಾಗಲಿ, ಪ್ರೇಕ್ಷಕನು ಹೊಸದಾಗಿ ನೋಡಿದ್ದರಿಂದಾಗಲಿ ಗುಡಿಯು ನೂತನವಾಗಲಾರದು. ಇದರಂತೆ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಮೂಲ ಶಬ್ದಗಳು ಹಳೆಗನ್ನಡ, ಹೊಸಗನ್ನಡಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚುವ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭೇದವುಂಟಾಗಿದೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ತುಸು ವಿಕೃತಿಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂಬ ಮಾತಾದರೂ ನಿಜವಿದೆ. ಆದರೆ ಇಷ್ಟ ರಿಂದಲೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮರಾಠಿ, ಜಪಾನೀ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವಷ್ಟು ಅಭ್ಯಂತರವನ್ನು ಹೊಸಗನ್ನಡ, ಹಳೆಗನ್ನಡಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದು ಸಯುಕ್ತಿ ಕವೂ ಭಾಷಾವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಾಹಾಯ್ಯಕರವೂ ಅಲ್ಲ. ಈಗ ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿರದ ಅಗಣಿತ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಂಗಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಚಾರದಲ್ಲಿ ತರುವುದು, ಅವುಗಳ ಸಹಾಯ ದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಗಳೆಂಬೆರಡು ಜ್ಞಾನಭಾಂಡಾರಗಳೊಳಗೆ ಇರುವ ಅಮೂಲ್ಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಿದ್ದವುಟ್ಟಿಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ, ಅಚ್ಚಗನ್ನಡದ ಪಡಿಯಚ್ಚಿನಲ್ಲಿ ಎರಕ ಹೊಯ್ದು, ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯುಂಟಾಗುವಂತೆ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಮೋಹಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕನ್ನಡಿಗರೆದುರಿಗಿಡುವುದು, ಇವೆರಡು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡ ಹಿತೈಷಿಯ ಅನುಕರಣ ಕರ್ತವ್ಯಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಹತ್ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುವವರೇ ಕನ್ನಡದ ನಿಜವಾದ ಹಿತೈಷಿಗಳು; ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಬೇಗ ಬೆಳೆದಂತೆ ಕನ್ನಡವು ಬೇಗ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೆಯ್ದುವುದು, ಇವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಕಡಿಮೆಯಾದಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳು

ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ದುರ್ಬೋಧನಾಗುತ್ತ ನಡೆದು ಕಟ್ಟಕಡೆಗೆ ಪಾರಸೀಕರರ ಧರ್ಮ ಪುಸ್ತಕವಾದ ರುಂದಾವೆಸ್ತಾದ^೧ ಮಾಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರುವವು.

ಹೊಸಗನ್ನಡವು ಸ್ವತಂತ್ರಭಾಷೆಯೆಂದು ಹೋಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಭೇದವುಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಕಾರಣಗಳಿರಬಹುದು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯನಾಗಿ ತಿಳಿದದ್ದೆಂದೂ ಕಾರಣವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರೆ ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗದು. ಆದು ತಪ್ಪಿನದ್ದರೂ ಆದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯಾಂವು ತುಸುನಾದರೂ ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಕು.

ಮೆಕಾಲೆ ಸಾಹೇಬರವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕೊಡುವದರಿಂದ ಈ ದೇಶದವರ ಉನ್ನತಿಯಾಗುವದೆಂದು, ಅಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪದ್ಧತಿಯ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳೂ ಮಧ್ಯಮ ಪ್ರತಿಯ ಶಿಕ್ಷಣದ ಶಾಲೆಗಳೂ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಬಳಿಕ ದೇಶಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ ಪದ್ಧತಿಯಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ತಕ್ಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ ಭಾಷಾಭಿಜ್ಞರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು ರಚಿಸಿದರು. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಸಂಧಿನಿಯಮಗಳೂ ಪದಾಂತ್ಯಸಂಧಿಯೂ ವಾಲಿಸಲ್ಪಡದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯಂತೆ ಪ್ರಕೃತಿಭಾವದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯು ಅನುಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು. ಈ ಅದೃಷ್ಟವೂರ್ವವಾದ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯುಳ್ಳ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆ ಆಗಹತ್ತಿದ್ದ ತುಸು ಅಭ್ಯಂತರವು ಮತ್ತಷ್ಟು ದೃಢವಾಯಿತು, ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯ ಅತ್ಯಂತ ವ್ಯಾಪಕವಾದ (ಕ, ತ, ಪ, = ಗ, ದ, ಬ; ಪ, ಬ, ನು, = ವ) ಸಂಧಿನಿಯಮಗಳು ವ್ಯಾಕರಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದವು. ಕೆನೇನಾಲು, ಕೆಂದಳರ್ವಂದರ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳ ರೂಪಸಿದ್ಧಿಯು ತಿಳಿಯದಂತಾಯಿತು. ಕೊನೆಗೆ ಪ್ರಕೃತಿಭಾವದ ಭಾಷೆಯು ಹೊಸಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ ಸಂಧಿಸಿ ಬರೆದದ್ದು ಹಳೆಗನ್ನಡವೆಂತಲೂ ಎರಡು ಭೇದಗಳುಂಟಾದವು. ಈ ವಿನರದ ನಿಜತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ, ನೂತನ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಹವ್ಯಕರೂ ಹಳೆಯ ಆಯ್ದನವರೂ ಆಡುವ ಭಾಷೆಯೇ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿದೆ. 'ಎಮ್‌ಗಳ ಮನೆ', 'ಅಪ್ಪಂದಿಕ್ಕಳು' ಮುಂತಾದ ಹವ್ಯಕ ಜನರ ಭಾಷೆಯನ್ನು 'ಇಗ್ಗಪ್ಪ ಹೆಗ್ಗಡೆಯ ವಿನಾಹ ಪ್ರಹಸನ'ವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಆದರೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ವಿದ್ಯೆ ಕಲಿತ ತರುಣರಾದ ಹವ್ಯಕರೂ, ಆಯ್ದನವರೂ ಈಗಿನ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷೆಯಂತೆ ಮಾತಾಡುತ್ತಿರುವರು.

ಈ ಮೇರೆಗೆ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ದಿಶೆಯು ಬದಲಾದದ್ದು ಆಗಿ ಹೋಯಿತು. ಅದು ಬಹು ಜನ ಸವನಾಜಕ್ಕೆ ಮೆಯ್ಯುಂಡು ಹೋಗಿದೆ. ಅದನ್ನು ಪುನಃ ಪೂರ್ವಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೊರಳಿಸುವದು ಬಹು ಕಠಿಣವಾದ ಕೆಲಸವಿರುವದು. ಭಾಷೆಯ ಪ್ರನಾಹವನ್ನು ತಡೆ

೧. ರಘುವಂಶದಲ್ಲಿ ಇರಾಣದ ಜನರಿಗೆ ಪಾರಸೀಕರಿಂಬ ಹೆಸರುಂಟು. ಸರ್ಗ ೪.

೨. ಇದು ವೇದಕ್ಕಿಂತ ದುರ್ಬೋಧವಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಅರ್ಥ ತಿಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೋಶ ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಯಿಲ್ಲವೆಂದು ಓದಿರುವೆನು.

ಯುವದೂ ಅದಕ್ಕೆ ಕಟ್ಟಿ ಹಾಕುವದೂ ಅತಿ ದುಸ್ವರ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಈಗಂತೂ ಅದರ ಓಫಕ್ಕನ್ನು ಸರಿಸಿ ಇಷ್ಟಕಾರ್ಯಸಿದ್ಧಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಪರಮ ಶ್ರೇಯಸ್ಕರವು. ಆ ಬಗೆಯನ್ನೂ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸುಖೋದನಾಗುವ ಬಗೆಯನ್ನೂ ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ್ದೇನೆ.

ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ, ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಜನರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳೂ ಅವುಗಳ ಯಥಾವಂತಿ ನಿರಸನವೂ ವಿವರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಇನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾಗಿ ಕವಿತಾಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆಯುವದು ಅವಶ್ಯವದೆ.

ಹೊಸದಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಡುವ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು ಎರಡು ವಿಧವಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಾದಿ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗಿನ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಕೆಲವು; ಹೊಸ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುವ ಕವಿತೆಗಳು ಕೆಲವು.

ಪರಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದ ಹಾಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದು ಅತಿಶಯ ಶ್ರಮದ ಕೆಲಸವಿರುವದು. ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡ ಬೇಕಾಗುವದೋ, ಆ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ, ಅರ್ಥಸ್ವಾರಸ್ಯ, ಭಂದೋ ನಿರಯನಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಅದರಷ್ಟೇ ವ್ಯಾಪಕಾರ್ಥವುಳ್ಳ ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಗಳು ಬೇಗನೆ ನೆನಪಾಗುವಂತೆ ನಿಪುಣತೆಯಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಮರ್ಮವಂತೂ ಗೊತ್ತಿರಲಿಕ್ಕೇಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಮೂಲ ಗ್ರಂಥಕಾರನ ಸ್ಥಿತಿರೀತಿ, ಸ್ವಭಾವವು, ತಿಳುವಳಿಕೆಯು, ವಿಚಾರಸರಣಿಯು, ಭಾಷಾಪದ್ಧತಿಯು ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಸಮವೃತ್ತಿಯುಳ್ಳವನೇ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನಾಗುವನು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಂತರದ ಕೆಲಸವು ಕಠಿಣವಾಗುವದು. ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ, ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದು ಸುಲಭ ವಾದಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದು ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಆದರೆ ತಮಿಳು, ತೆಲಗು ಭಾಷೆಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದು ಸುಲಭವಾಗಬಹುದು. ಆದರೂ ಕೆಲವಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಸಲಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡಿ ಯನ್ನು ಹಿಡಿದು, ಸೂರ್ಯಪ್ರಕಾಶವನ್ನು ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಡವಿದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉಷ್ಣತೆಯೂ ತೇಜಸ್ಸೂ ಬಿಸಲಿಗಿಂತ ಹೇಗೆ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವವೋ ಹಾಗೆಯೇ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದರಲ್ಲಿ ತಥ್ಯವೂ ರಸವೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿರುವವು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಲ್ಲಿ ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ ಸರ್ ಉಯಿಲ್ಯಮ್ ಜೋನ್ಸನ್‌ನೇಬುವನು, ಭಾಷಾಂತರದ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವದೇನಂದರೆ:— “ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವವನು ಒಂದು ಸೀಸೆಯೊಳಗಿನ ಪನ್ನೀರನ್ನು ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಸುರುವುವ ಗಂದಿಗನಂತೆ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಪನ್ನೀರಿನ ಕುಪ್ಪಿಯ ಬಾಯಿ ತೆರೆದು ಸುರುವು

ವಷ್ಟರಲ್ಲಿ ಸುವಾಸನೆಯಿಲ್ಲ ಹಾರಿ ಹೋಗಿ ಬರಿಯ ನೀರು ಮಾತ್ರ ಮತ್ತೊಂದು ಸೀಸೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವದು.”

ಈ ವಿವರದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ರೂಪದ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಹೆಚ್ಚು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುಳ್ಳ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಂಡಂತೆ ತೋರುವುದು. ಆದರೂ ಕೆಲ ಕೆಲವು ಭಾಷಾಂತರದ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸ್ವಭಾಷೆಯವುಗಳೆಂದು ಹೇಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರದ ಕವಿತಾ ಗ್ರಂಥಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ಭೂಷಣವಾಗುವುದು. ಪರಭಾಷೆಯ ಗ್ರಂಥಕರ್ತರ ಅನುಭವವು, ವಿಚಾರವು, ಉತ್ಪ್ರೇಕ್ಷೆ, ಕಲ್ಪನೆಗಳು, ದೇಶಾಚಾರಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳು ಸ್ವಭಾಷೆಯ ಜನರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುವವು. ಅನಂತರಣಗಳನ್ನು ತಕ್ಕಷ್ಟು ವಾಗ ಈ ಬಗೆಯ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಿಸುವವು. ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ವಿಚಾರಿಸಲು ಪರಭಾಷೆಯ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದರಿಂದ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತಲೇ ಹೋಗುವುದು. ಆದರೆ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮೇಲೆ ವಿವರಿಸಿದ ಯೋಗ್ಯತೆಯುಳ್ಳ ಪಂಡಿತರು ಕಯ್ಯೊಳ್ಳತಕ್ಕದ್ದು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಭಾಷೆಗೆ ಗ್ರಾಮ್ಯತ್ವವು ಬರುವ ಸಂಭವವುಂಟು.

ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಸಿಡಿಲು, ಮಳೆ, ಸಭೆ ಮುಂತಾದ ಸುಲಭ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಉಪದೇಶಗಮ್ಯವಾದ ಪದ್ಯರೂಪದಿಂದ ನಿರೂಪಿಸುವರು. ಇಂತಹ ಜನರು 'ಎತ್ತಹರನೆತ್ತಿಣ ತಪ'ಮೆಂಬ ಗಿರಿಜಾ ಕಲ್ಯಾಣದ ಕಂದದಂತೆ 'ಎತ್ತಣ ಮಳೆ ಎತ್ತಣ ಸಿಡಿಲೆಂಬ ಕವಿತೆಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವರು. ಹಲವರು ಯೋಗಿ (ಸಂ) ಶಬ್ದದ ಬದಲು ಜೋಗಿ (ತದ್ಭವಗಳು ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳೇ-ಕಬ್ಬಿಗರಕಾವ) ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವರು. ಆದರೆ ಯೋಗಿ ಶಬ್ದದಿಂದ ತಪಸ್ವಿಯಾದ ಸಾಧುವಿನ ಕಲ್ಪನೆಯೂ, ಜೋಗಿ ಶಬ್ದದಿಂದ, ಸಾಂಪ್ರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂತಿ ಬಾರಿಸುತ್ತ ತಿರುಗುವ ಭಿಕ್ಷುಕರ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಬರುವವೆಂಬದನ್ನು ಅರಿಯರು. ಇದರಂತೆ, ಸಂಸ್ಕೃ (ಪಂಡಿತರ ಸಮೂಹ) ಶಬ್ದದ ಬದಲು, ಸಂತೆ (ವ್ಯಾಪಾರದ ಎಲ್ಲ ಜನರ ಗುಂಪಿನ ಸ್ಥಳ) ಯೆಂಬ ಶಬ್ದವನ್ನೂ ಯೋಜಿಸುವರು. 'ಯಾತ್ರೆ' ಎಂಬದರ ಬದಲು 'ಜಾತ್ರೆ' ಎಂದು ಉಪಯೋಗಿಸುವರು. 'ಯಾತ್ರೆ' ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ವಾಪಕಾಲನೆಗಾಗಿ ತೀರ್ಥಸ್ನಾನಕ್ಕೆ ಹೋಗುವದೆಂಬರ್ಥವೂ, ಜಾತ್ರೆ ಎಂಬ ಶಬ್ದದಿಂದ ರಘೋತ್ಸವದ ನಿಮಿತ್ತದಿಂದ ಆಗುವ ವ್ಯಾಪಾರೋದ್ಯೋಗಗಳ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಸ್ಥಾನವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಉಂಟಾಗುತ್ತವೆಂಬ ರೂಢಾರ್ಥವನ್ನು ಅರಿಯರು. ಮತ್ತು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದ್ದ ಹಲಕೆಲವು ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಪ್ರಾಸಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತ, ಕಡಿಮೆ ಬಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಪುಸ್ತಕಗಳೊಳಗಿನ ಪ್ರಾಸಸ್ಥಾನಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿ, ಯೋಜಿಸುತ್ತ, ಅಂತೂ ಇಂತೂ ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸಿ, ಕೃತಕೃತ್ಯರಾದೆವೆಂದು ಬಗೆಯುತ್ತಾರೆ. ಕವಿತ್ವದ ಮರ್ಮವನ್ನೂ, ರಸಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನೂ ಲಕ್ಷಿಸದೆ, ವ್ಯಾಕರಣಕ್ಕೂ ಛಂದೋನಿಯಮಗಳಿಗೂ ಅನುಸರಿಸಿ, ಶಬ್ದ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುವದೆ

ಕವಿತಾರಚನೆಯಲ್ಲಿ ನೈಪುಣ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಮೇಲಾದ ಸಾಧನವೆಂದು ನಂಬುತ್ತಾರೆ. ಇಂತಹ ಜನರ ಕವಿತೆಗಳಿಂದಾಗುವ ಹಾನಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ಮೊದಲು ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ಕವಿತೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತುಸು ಹೇಳುವುದು ಯುಕ್ತವು.

ಪೂರ್ವಕಾಲದಲ್ಲಿ ಯಾವತ್ತು ಜನಾಂಗಗಳ ಮನಃಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಪದ್ಯರಚನೆಯ ಕಡೆಗೆ ಇತ್ತೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಹಿಂದುಸ್ಥಾನದ ಆರ್ಯ ಜನರ ಅತಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಐತಿಹ್ಯವುಳ್ಳ, ಪೂಜ್ಯಗ್ರಂಥಗಳಾದ ವೇದಗಳ ಎಷ್ಟೋ ಭಾಗಗಳು ಸ್ವರಬದ್ಧ ಪದ್ಯಗಳೇ ಉಂಟು. ಋಷಿಗಳ ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ಮಿಂಚಿನಂತೆ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಹೊರಬಿದ್ದ ವೇದಾಂತ ವಿಚಾರಗಳು, ಅತಿ ಗಹನ ವಿಚಾರಗಳುಳ್ಳ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳು, ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು, ಆರ್ಯ ವರ್ತಮಾನಗಳಿಗನು ಅರಸು ಮನೆತನಗಳ ಸಂಗತಿಗಳು, ಭಾರತ ರಾಮಾಯಣಾದಿ ಕಾವ್ಯಗಳು ಇವೆಲ್ಲ ಕವಿತಾ ರೂಪದಿಂದಲಿರುವವು. ಹೀಗೆಯೇ ಪ್ರಾಚೀನರಾದ ಗ್ರೀಕರೂ ರೋಮನ್ನರೂ ಕವಿತಾ ರೂಪದಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳಿಂದ ನೋಡಲು, ಯಾವದೊಂದು ಜನಾಂಗದ ಪ್ರಥಮಾವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಮನಸ್ಸಿನ ವಿಚಾರಗಳು ಪದ್ಯರೂಪವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿರುವವೆಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯು ದೃಢವಾಗುತ್ತದೆ. ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ ಅಂತಃಕರಣವುಳ್ಳ ಮನುಷ್ಯನ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿರುವ ಪದಾರ್ಥಗಳ ದರ್ಶನಮಾತ್ರದಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯ ತರಂಗಗಳುಂಟಾಗುವವು. ಕನ್ನಡಿಯಂತೆ ಶುದ್ಧವಾದ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬಂದ ವಿಚಾರಗಳು ಪ್ರತಿಬಿಂಬದಂತೆ ಹೊರಬೀಳುವವು. ಈ ಮಾತು ಚಿಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಲ್ಲಿ ಜಿನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ದರ್ಶನಕ್ಕೆ ಬರುವುದು. ಅವರಲ್ಲಿ ಕಲ್ಪನಾಶಕ್ತಿಯೆಂದುಂಟಾಗುವ ಉಲ್ಲಾಸವೃತ್ತಿಯು ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲವಿರುವುದರಿಂದ ಚಿಂದ ಕಾಣುತ್ತದೆಂದು ತೀಕ್ಷ್ಣವಾದ ದೀಪವನ್ನು ಸಹ ಹಿಡಿಯಲೆಳಸುವರು. ದೂರದಲ್ಲಿರುವ ಚಂದ್ರನನ್ನು ಚಪ್ಪಾಳೆ ಹೊಡೆದು, ಆನಂದದಿಂದ ಕರೆಯುತ್ತ ನಗುವರು. ಇದರಂತೆ ಕತ್ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುಮ್ಮನಿರುವೆಂದು ಕಲ್ಪಿಸಿ, ಕಾಲಿಡಲಂಜುವರು. ಇದರಿಂದ ಅಜ್ಞಾನಾವಸ್ಥೆಯು ಕಲ್ಪನೆಯ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಹಾಯಕರವಿರುವದೆಂಬ ಮಾತು ಫಲಿತವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೋಮಲ ಹೃದಯವುಳ್ಳ ಹಿಂದೂ ಆರ್ಯ ಜನರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಚಿತ್ತರಂಜನೆಯುಂಟು ಮಾಡುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಒಡನೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ರಮ್ಯವಾದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿರುವರು. ಈಗ ಜಡ ಪದಾರ್ಥಗಳೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವುಗಳಲ್ಲಿ ದೇವತ್ವವನ್ನಾರೋಪಿಸಿದರು. ಮೇಘವು ಉಗಿಯ ತಪ್ಪವೆನ್ನದೆ ಬಿಡುಗಡ್ಡೆ ರಿಗೊಡೆಯನಾದ ಇಂದ್ರನೆಂದೆಣಿಸಿದರು. ಸೂರ್ಯನು ತಪ್ಪವಾದ ರಸರೂಪಗೋಲವೆನ್ನದೆ, ಜಗಚ್ಚಕ್ಷುವೂ ಜಗದಾತ್ಮಸ್ವರೂಪವೂ ಎಂಬ ಸಾರ್ಥಕನಾಮಗಳಿಂದ ಭಜಿಸಿದರು. ಜಲರಾಸಿಯು ಆಕ್ಸಿಜನ ಹೈಡ್ರೋಜನಗಳ ಮಿಶ್ರಣದಿಂದಾದ ಪ್ರವಾಹಿ ಪದಾರ್ಥವೆನ್ನದೆ ವರುಣದೇವತೆಯೆಂದು ಪೂಜಿಸಿದರು. ಹೀಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಪನೆಯು ನಿರಂಕುಶವಾಗಿ ವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ದೀರ್ಘ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿತ್ತು. ಆದದರಿಂದ ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಆಗಿಹೋದ ಕವಿಗಳ ಕವಿತೆಗಳು ಬಹು ಮನೋ

ಹರವಾಗಿವೆ. ಉದರಪೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಿಶ್ಚಿಂತೆ, ಪರಮೇಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಅನನ್ಯಭಾವದ ಭಕ್ತಿ, ಸತ್ಸಂಗತಿ, ನಿಷ್ಠೆಲ ಮನಸ್ಸು, ರಸಾಳನಾಣಿ ಅನುಭವಜನ್ಯಜ್ಞಾನವು, ಆಶ್ಚರ್ಯ ಬುದ್ಧಿ, ಯಥಾರ್ಥಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನಡುವ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ವಿವರಿಸೋಣವು ಅದ್ವಿತೀಯ ಕಲ್ಪನಾಸಾಮರ್ಥ್ಯದಿಂದ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಮೋಹಕಗುಣವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಯೋಗ್ಯತೆ, ನಿಸ್ಪೃಹಸ್ವಭಾವವು, ಮುಂತಾದವುಗಳು ಆಗಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ವಿದ್ದವು. ಆದುದರಿಂದ ಅವರ ವಿಚಾರಗಳು ಕವಿತಾರೂಪ ೧ ದಿಂದಲೇ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದವು, ಮತ್ತು ಅವರು ಇಟ್ಟ ಪದವಾಕ್ಯಗಳೇ ಪ್ರಮಾಣವಾದವು. ರುರಿಯ ಜಲದಂತೆ ತಿಳಿಯಾದ ಅಂತಃಕರಣಕ್ಕೆ ಸ್ವಾನುಭವದಿಂದ ಆದ ಸಂಸ್ಕಾರವೇ ಅವರ ವಾಚಾರೂಪದಿಂದ ಹೊರಬಿದ್ದಿರುವದು. ಆದರೆ ಸಂಗ್ರಹವೇ ಕಾವ್ಯಗ್ರಂಥಗಳು. ಅವು ಅನುಕ್ರಮದಿಂದ ಮೊದಲನೆಯವುಗಳಾಗಿರುವಂತೆ, ಯೋಗ್ಯತೆಯಿಲ್ಲದೂ ಮೊದಲನೆಯವುಗಳಾಗಿರುವವು. ಆದುದರಿಂದ ಆಗಿನ ಕವಿಗಳ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಸಿಕರಿಗೆ, ಊಟುಡಿಗಳ ಮರಿವೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವಷ್ಟು ರಮ್ಯವಾಗಿಯೂ ಜಗನ್ಯಾನ್ಯವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆಗಿನ ಕಾಲದ ಕವಿತಾವಧುವು ನವಯೌವನದಲ್ಲಿ ತೋರುವ,

ಕಂದ || ಅತಿ ಮಧುರವತಿ ಮನೋಹರ |
 ವತಿ ಮಂಗಳವತಿ ವಿಚಿತ್ರವತಿಬಂಧುರವಿಂ ||
 ತತಿಸಂಭ್ರಮವತಿವಿಭ್ರಮ |
 ವತಿ ಯೌವನವತಿ ವಿಲಾಸವತಿ ಮಾನಿನಿಯಾ ||

— ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ ೪ ನೆಯ ಆಶ್ವಾಸ

ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದ್ದಳು. ಬರಬರುತ್ತ ವ್ಯಾಕರಣ ಮುಂತಾದ ಬೇರೆ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಜನರು ಪ್ರವೀಣರಾದಂತೆ ಶಬ್ದಾಲಂಕಾರವೂ ಶುದ್ಧವಾದ ಪದಸಿದ್ಧಿಯೂ ಸಾಗ್ರವರ್ಣನೆಯೂ ಕವಿತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರಿದವು. ಅಂದರೆ ಕವಿತಾವಧುವು ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಾಹ್ಯಾಲಂಕಾರಗಳಿಂದ ಯುಕ್ತಳಾಗಿ, ರಸಿಕರನ್ನು ಹೀಗೆ ನೋಡಿದಳು :—

ನಿರಿವಿಡಿದುಟ್ಟು, ಚೇನಲಲಿತಾಂ ಬರಮಂ ಪ್ರೋಸಮುತ್ತುದೊಟ್ಟು, ಮೇಣ್ |
 ಮಿರುಗುವ ವಜ್ರದೋಲೆಗಳ ಪಾಲೆಗಳೊಳ್ ತಳೆ ದಣ್ಣುಗೆಯ್ದು, ಬಾನ್ ||
 ದೊರೆನೊರೆಯಂತೆ ತೋರ್ಪಸಿರಿಕಂಡಮನೋರ್ವಬೆಡಂಗಿ ವಿಣೆಯಂ |
 ನೆರೆಪಿಡಿದೇರಿ, ವಾಣಿಯೆನೆ ಜಾಣೆಜಲಕ್ಕನೆನಿಂದು ನೋಡಿದಳ್ ||

ರಾಜಶೇಖರ—ಸಪ್ತಮಾಶ್ವಾಸ

೧ ನಾಲ್ಕೇಕಿಯೆಂಬ ಅದಿಕವಿಯು ಕ್ರಾಂಚನಧಿಯನ್ನು ನೋಡಿ,

ಮಾನಿಷಾದ ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಂತ್ಯಮಗಮುಃ ಶಾಶ್ವತೀಸಮಾಃ |

ಯತ್ಕ್ರಾಂಚಮಿಥುನಾದೇಕಮವಧಿಃ ಕಾಮನೋಹಿತಂ ||

ಎಂಬ ಶ್ಲೋಕರೂಪವಾಗಿ ಉದ್ಗಾರವನ್ನು ಹೊರಗೆಡವಿದನು. ಆಗ ಬ್ರಹ್ಮದೇವರು ಪುಸನ್ನನಾಗಿ ರಾಮಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕೆಂದು ಆತನಿಗೆ ಹೇಳಿಹೋದನು.

— ಚಂಪೂರಾಮಾಯಣಂ

ಹೀಗೆ ಬಾಹ್ಯಾಂಕಾರಗಳೂ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸೌಂದರ್ಯಸದ್ಗುಣಗಳೂ ಇರುವ ಕವಿತೆಗಳು ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಜನರ ಚಿತ್ತರಂಜನೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವವೆಂಬದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಕನ್ನಡ ಕವಿತೆಗಳು ಬಾಹ್ಯಾಂಕಾರದಿಂದ ಯುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ನಿರ್ಬಂಧವಿದೆ. ಆಗುವುದಾದರೆ ಅದರಲ್ಲಿರುವ ರಸವತ್ಯಾವ್ಯಗಳು ಅತ್ಯಂತ ಮನೋಹರವಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಮಾತಿನ ನಿಜತ್ವದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದೆರಡು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದು ಸಯುಕ್ತಿಕವಾದದ್ದಿರುತ್ತದೆ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ ಕವಿಯು ಶೃಂಗಾರರಸದ ವರ್ಣನೆಯನ್ನು ನಿಷ್ಕಾಮಿಗಳು ಸಹ ಕಾಮುಕರಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದಾನೆ :

|| ವಾರ್ಧಿಕ ||

ಕಯ್ಗೆ ಮೊಲೆಗಳ ಬಿಣ್ಣು, ಕಣ್ಣೆ ಚಿಲ್ವಿನ ಸೊಂಪು |
 ಬಾಯ್ಗೆ ಚೆಂದುಟಿಯಿಂಪು, ಕಿವಿಗೆ ನುಡಿಗಳನುಣ್ಣು |
 ಸುಯ್ಗೆ ತನುವಿನ ಕಂಪು, ಸೋಂಕಿಗೆಗಪ್ಪಿನ ತಂಪು, ಚಿತ್ತಕ್ಕೆ ಸೊಗಸಿನಿಂಪು ||
 ಮೆಯ್ಯೂ ಟೆದೊಳ್ ಸಮನಿಸೆಳವೆಂಗಳೆಸದಿದರ್ |
 ರಯ್ಯಣಿಯನೆಸುಗೆಗಳುಕದಯೋಗಿಕರಮಂ |
 ಸಯ್ಗೆ ಡವಲೆಂದಂಗಳಂ ಪೊಜೆಗೆಯ್ಡ ಸಮ್ಮೋಹನಾಸ್ತ್ರಂಗಳೆನಲು ||

— ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಸಂಧಿ ೬

ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯೆಯ ಪುತ್ರಪ್ರೇಮವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಕರುಣಾಪರವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆಂದರೆ :—

|| ವಾರ್ಧಿಕ ||

ಕಯ್ಯುಳದೊಳೆಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಘನಸ್ನೇಹದಿಂ |
 ಮೆಯ್ಯುಡವಿತನಯನಂತಕ್ಕಯಿಸಿ ಮುಂಡಾಡಿ |
 ಕಯ್ಯುಗಳಘಾಯಮಂ ಕಂಡುಕರಗುತ ಮಗನೆ ! ನಿನ್ನ ಕೋಮಲತನುವನು ||
 ಪೊಯ್ಯು ವರದಾರಕಟೆ ಬೆಂದುದೆನ್ನೊಡಲೆಂದು |
 ಸುಯ್ಯುಮುಗ್ಧ ಭಾವದಿಂ ತನ್ನ ಸವತಿಯಂ |
 ಬೆಯ್ಯುಮರಗುವವಮಾತೆಯಂ ನೋಡಿ ನಗುತ ಸಂತಯಿಸಿದಂ ರಾವಣಾರಿ ||

— ಜೈಮಿನಿಭಾರತ ಸಂಧಿ ೧೮

ತೊರವೆಯ ಕುಮಾರವಾಲ್ಮೀಕಿಯು, ಶ್ರೀರಾಮನ ಶರಣಾಗತ ವತ್ಸಲತೆಯನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದು ಹೇಗೆಂದರೆ :—

|| ಭಾಮಿನಿ ||

ಎಳುಭಯಬೇಡಲೆ ವಿಭೀಷಣ |
 ಕೇಳು ಲಕ್ಷ್ಮಣನಂತೆ ಕಾಂಬೆ ! ನೈ |
 ಪಾಲದಶರಥನಾಣೆ !! ಮನದಲಿ ಚಿಂತೆ ಬೇಡೆಂದು ||
 ಮೌಳಿಯನು ಹಿಡಿದೆತ್ತಿ ಸೀತಾ |

ಬಾಲಿಕೆಯನ್ನು ವಸುಕೋಮಲ |

ತೋಳನಲಿಬಿಗಿಯಪ್ಪಿದನು !!! ಬಳಿಕಾವಿಭೀಷಣನಾ ||

ಕನ್ನಡ ರಾಮಾಯಣ-ಯುದ್ಧಕಾಂಡ, ೩ ನೆಯ ಸಂಧಿ

ಇದರಂತೆ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ರಸದ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯಾಗಿ ರಸಿಕರನ್ನು ತಲ್ಲೀನಗೊಳಿಸುವ ಪದ್ಯಗಳೇ ಕವಿತೆಯ ಪ್ರಾಣವಿರುತ್ತವೆ.^೧

ಈ ವಿವರದಿಂದ ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳ ಕವಿತೆಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಪ್ರಾಸಾಧಿಕ ಗುಣವು ರಸಿಕರಾದ ನಾಚಕರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವಂತಿದೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳು ದ್ರವ್ಯ ಲೋಭದಿಂದಾಗಲಿ, ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಾಗಲಿ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ನೋಡಿ, ಶಬ್ದಯೋಜನೆ ಮಾಡುವದರಿಂದಾಗಲಿ, ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಿಲ್ಲ. ಉಗಮದಲ್ಲಿ ಶಾಲ್ಯಲಾ ನದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸಿಂಧು ಗಂಗಾ ನದಿಗಳನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವದು, ನರಗುಂದದ ಗುಡ್ಡವನ್ನು ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನೋಡದೆ, ಹಿಮನಗವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸುವದು, ವಿಯೋಗದುಃಖದ ಅನುಭವವು ಎಳ್ಳನಿತಾದರೂ ಇಲ್ಲದೆ, ಸಿಡಿಲು ಬಡಿದ ಸ್ತ್ರೀಯ ಮರಣದ ಬಗ್ಗೆ ಕವಿತೆ ಮಾಡುವದು ಮುಂತಾದ ಅನನ್ಯತೆ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಅವರು ಕಯ್ ಹಾಕಲಿಲ್ಲ. ಸಾರಾಂಶವೇನೆಂದರೆ, ಅನುಭವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನವೂ ನವರಸಗಳನ್ನು ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಷ್ಟು ಕೋಮಲ ಹೃದಯವೂ ಆಗಿನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳು ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯಿದ್ದಿರುವವು.

ಆದರೆ ಈಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟೋ ತೊಂದರೆಗಳಿರುತ್ತವೆ, ಜನರಲ್ಲಿ ತರ್ಕಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದರಿಂದ ಕಲ್ಪನೆಯು ಶುಷ್ಕಪ್ರಾಯವಾಗಿದೆ. ಉದರಪೋಷಣೆಯ ಕೆಲಸವು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಜಿನ್ನಿಗೆ ಹತ್ತಿದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅನುಭವಜನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವುಳಿದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಹೊಸ ಕಲ್ಪನೆಗಳು ದೊರೆಯದಂತಾದುದರಿಂದ, ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ಉಪಮಾನೋಪಮೆಯಗಳನ್ನೂ ಕವಿಸಂಕೇತಗಳನ್ನೂ ಯೋಜಿಸುವದೇ ಬಹಳವಾಗಿದೆ. ಆದರಿಂದ ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳು ಎಂಜಲದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುವ ಸಂಭವವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತಮ ಕವಿತೆಗಳಿಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ತೊಂದರೆಗಳೊದಗುತ್ತಿರಲು, ಕೈಮುತಿಕ ನ್ಯಾಯದಂತೆ ಸಾಧಾರಣ ಬುದ್ಧಿಯುಳ್ಳ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಂದಸ್ಸಿನ ನಿಯಮಗಳನ್ನರಿತ ತರುಣರು ರಚಿಸುವ

೧. ಶಾಕುಂತಲ ನಾಟಕದ ೪ ನೆಯಂಕದ ನಾಲ್ಕು ಶ್ಲೋಕಗಳು ಆತ್ಮಂತ ರಮ್ಯವೆಂದು ಖ್ಯಾತಿಯುಂಟು.

ಕಾವ್ಯೇಷು ನಾಟಕಂ ರಮ್ಯಂ ತತ್ರರಮ್ಯಾಶಕುಂತಲಾ |

ತತ್ರಾಸಿಚತುರ್ಥೋಂಕಸ್ತತ್ರಶ್ಲೋಕಚತುಷ್ಕಯಂ ||

ಪದ್ಯಗಳು ಲೋಕಪ್ರಿಯನಾಗುವವೋ? ಷಡಕ್ಷರ ಕವಿಯು, ಕವಿತ್ವವು (ಕವಿಯ ಧರ್ಮವು) ನೈಸರ್ಗಿಕವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ.

ಕಂದ || ಕಲಿಸಿದೊಡೇಂ ಬರ್ಕುಮೆ, ಸ |
 ಲ್ಲಲಿತ ರತಿರಸರುಚಿರತೆ |
 ತಲೆದೋರ್ಪುದುತ್ತಾನೆ ಕಲಿಸಲೆಂಬಂದವುದೇ ||

ರಾಜಶೇಖರ-ಪ್ರಥಮಾಶ್ವಾಸ

ಆದುದರಿಂದ ಕಲಿತು ಕವಿತ್ವ ರಚಿಸುವದು, ರಸಶೂನ್ಯನಾದ ಶಬ್ದರಚನೆಯ ಕಾರ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯತಕ್ಕದ್ದು. ಹೀಗೆ ತಿಳಿಯದೆ ನರಕವಿಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾಗುವೆಂದೆಣಿಸಿದರೆ, ಕಪ್ಪೆಯು ಹೊಟ್ಟೆಯುಬ್ಬಿಸಿ, ಎತ್ತಿನಷ್ಟಾಗುವೆನೆಂದು ಬಗೆದಂತೆ ಹಾನಿಕರವಾಗುವದು.^೧ ಇದಲ್ಲದೆ ಈ ಬಗೆಯ ಹೊಸ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಪದ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಪ್ರಸಿದ್ಧ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಯೋಜಿಸಿ, ಬೇಕಂತ ಕಾರಿಣ್ಯವನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವದರಿಂದ, ಅವು ಬಹುಜನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಮ್ಮತವಾಗುವದಿಲ್ಲ, ನೀರಸವಿರುವದರಿಂದ ಮೊದಲಿನ ಕವಿತೆಗಳಿಗೂ ಹೋಲುವದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಅವು ನವಿಲುಗರಿಗಳನ್ನು ಹಚ್ಚಿಕೊಂಡ ಡೊಂಬಗಾಗಿಯಂತೆ ಆಗುವವು.

ಇದಲ್ಲದೆ ನೂತನ ಪದ್ಯಗಳು ಒಂದು ಹಾನಿಯುಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಅವು ಕಾವ್ಯ ರಸ ಸ್ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವದಕ್ಕೆ ಬಯಸುವ ಜನರಿಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಬಾಧಕವಾಗುವವು. ರಸದ ತೃಷ್ಣೆಯುಳ್ಳ ಉತ್ಸಾಹಿಯಾದ ಮನುಷ್ಯನು, ಎಳೆನೀರ ತೆಂಗಿನ ಕಾಯಿಗಳನ್ನು ಒಡೆಯೊಡೆದಂತೆ ಮಧುರ ರಸವು ದೊರೆಯುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚೆಚ್ಚು ಫಲಗಳಿಂದ ರಸಸ್ವಾದವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವನು. ಆದರೆ ಮೊದಲಿಗೇ ಶೂನ್ಯರಸವುಳ್ಳ ಬುರುಡಿಗಳು ಅವನ ಕಯ್ಗೆ ಸಿಕ್ಕರೆ, ಬೆಕ್ಕಿಗೆ ಬಿಸಿ ಹಾಲು ಕುಡಿಸಿದಂತೆ ನಿರುತ್ಸಾಹಿಯಾಗಿ ಅಸಂಖ್ಯ ರಸಭರಿತ ಫಲಗಳನ್ನು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿ ಬಿಡುವನು. ಇದರಂತೆ

|| ಶಿಖರಣೆ ||

೧. ಹಠಾದಾಳ್ಯಸ್ವಾನಾಂ ಕತಿಪಯಪದಾನಾಂ ರಚಯಿತಾ |
 ಜನಃ ಸ್ಪರ್ಧಾಲುಶ್ಚೇದಹಹಕವಿನಾ ವಶ್ಯವಚಸಾ ||
 ಭವೇದದ್ಯತ್ಕೋನಾಕಮಿಹಬಹುನಾಪಾಪಿನಿಕಲಾ |
 ಘಟಾನಾಂ ನಿರ್ಮಾತುಸ್ತಿಭುವನ ವಿಧಾತುಶ್ಚಕಲಹಃ ||

— ಭವಭೂತಿ

ಭಾವ || ಆಯ್ಯೋ! ಪಾಪಿಯಾದ ಈ ಕಲಿಯುಗದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯೆಂದೊಂದು ಇಲ್ಲಿಯೆಂದೊಂದು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವವನು ಸರಸ್ವತಿಯ ಪ್ರಸಾದವುಳ್ಳ ಮಹಾಕವಿಯ ಸ್ಪರ್ಧೆ ಮಾಡಹತ್ತಿದರೆ ಇಂದಿಲ್ಲ ನಾಳೆಯಾದರೂ ಗಡಿಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಕುಂಬಾರನಿಗೂ ತ್ರಿಲೋಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸುವ ಬ್ರಹ್ಮದೇವನಿಗೂ ಜಗಳವುಂಟಾದೀತು.

ಜನರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವ ಸರಸ ಪದ್ಯಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯರಸಲೋಲುಪತೆಯೂ ನೀರಸ ಕವಿತೆಗಳಿಂದ ಕಾವ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಬುದ್ಧಿಯೂ ಉಂಟಾಗುವವು. ಮೊದಲು ಹಿರಿಯರು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಓದು ಬರಹ ಕಲಿಸಿದ ಬಳಿಕ ಕಾವ್ಯಗಳ ರಸಭರಿತ ಭಾಗವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಆದುದರಿಂದ ಅಗಿನವರು ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯುಳ್ಳವರಿದ್ದರು. ಬರಬರುತ್ತ ಆ ಪದ್ಧತಿಯು ಕಟ್ಟಾಚಿತ್ತ ಹೋದುದರಿಂದ, ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಓದದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ಬಗೆಯ ತಲೆ ತಿರುಗಿದ ಜನರೇ ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ, ಹಿರಿಯರ ಅನುಭವದ ಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ, ಧರ್ಮಸಂಬಂಧದಿಂದಲೂ ಜನರಲ್ಲಿ ಅನಾಸ್ಥೆಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ನಡೆದಿರುವುದು ಸಹಜವದೆ.

ಆದರೆ ಈಗಿನ ಎಲ್ಲ ಕವಿತೆಗಳು ಕಾಡು ಇರುತ್ತವೆಂತಲ್ಲ. ಕೆಲವರ ಪದ್ಯಗಳು ಯೋಗ್ಯವೂ ಇರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಕವಿತೆಗಳು ಒಟ್ಟಿನಿಂದ ತೀರ ಕಡಿಮೆ. ಮನೋ ರಂಜನೆಗೂ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟನೆಗೂ ಗಾಯನಕ್ಕೂ ಕಠಿಣ ವಿಷಯಗಳ ಚಿರಸ್ಮರಣೆಗೂ ಮುಖಸ್ತುತಿಗೂ ಎಂತಹ ಕವಿತೆಗಳಾದರೂ ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ. ಹಾಡ ಬಾರಿಸುವವರಿಗೂ ಯಮಕ ಪ್ರಾಸಾದಿಗಳಿಂದಲೇ ಆನಂದ ಪಡುವವರಿಗೂ ಕವಿತೆಗಳು ಬೇಕೇ ಬೇಕು. ತರ್ಕಜ್ಞಾನವು ಮಿತಿಯಿರ ಬೆಳೆದಿರುವ ಇಂಗ್ಲಂಡ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಕವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರ ಪಂಪಿ ತಿಯು ಬೇರೆ ತರದ್ದಿರುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಉತ್ತಮ ಕವಿಗಳು ಹುಟ್ಟಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ಯಾರೂ ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲೆಲ್ಲ ಸತ್ಯಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆದು, ಕಲ್ಪನೆಯ ಹ್ರಾಸವಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಅನಂತ ಕಾಲದವರೆಗೆ ಸಂಭವವು ಸಿಕ್ಕದು. ಆದುದರಿಂದ ಒಮ್ಮಿಂದೊಮ್ಮೆ ಕಲ್ಪನೆಯ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯವು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲ್ಪಡುವದೆಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ನಿಯಮವೂ ಇರುವ ದಿಲ್ಲ. ಜಗತ್ತಿನ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಕಾಲಿದಾಸರಿ, ಸೆಕ್ಸಪಿಯರು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಶ್ವರಿ ಮುಂತಾದ ವರಕವಿಗಳು ಈಶ್ವರನಿಂದಲೇ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದರು.

೧. ಮೊದಲು ಮೂಢನಾಗಿದ್ದ ಕಾಲಿವಾಸನ ನಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ದೇವಿಯು 'ಅಸ್ತಿ ಕಶ್ಚಿ ದ್ವಾಗ್ನಿಶೇಷಃ' ಎಂದು ಬರೆದಳು. ಅದ್ದರಿಂದಲಾತನು ಅಸ್ತಿ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೊದಲಿಗೆ ಯೋಚಿಸಿ ಕುಮಾರಸಂಭವನನ್ನೂ ಕಶ್ಚಿತ್ ಶಬ್ದವನ್ನು ಮೊದಲಿಟ್ಟು ಮೇಘದೂತನನ್ನೂ ವಾಕ್ ಶಬ್ದವನ್ನು ಪ್ರಥಮದಲ್ಲಿಟ್ಟು ರಘುವಂಶವನ್ನೂ ರಚಿಸಿದನು.

೨. ಬಲುಬಹವನಾದ ಈ ಕವಿಯು ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಕಾವ್ಯರಚಿಸಹತ್ತಿದಾಗ ಹೃತ್ಯು ಮುದಕೋರಕಂಠಿಯೆ, ಎಂದು ಮಂಗಳಾಚರಣೆಯಲ್ಲಿ ಐರಿ ಎಂಬ ಕೆಟ್ಟ ಶಬ್ದವನ್ನಿಟ್ಟದ್ದರಿಂದ ತನ್ನ ಹೃದಯವೇ ಇದ್ದಾಗವಾಯಿತು. ಆಗ ಆತನು ತಿರುಗಿ ದೇವರ ಧ್ಯಾನ ಮಾಡಲು ದೇವರು ಪ್ರಸನ್ನನಾಗಿ ನೀನು ರಚಿಸಲೇನಿಸಿದ ಕಾವ್ಯವು ಮುಗಿಯುವವರೆಗೆ ಮರಣ ಬರಲಾರದೆಂದು ಹೇಳಿದನು. ಆದರಂತೆ ಲಕ್ಷ್ಮೀಶನು ೨೪ ವರುಷಗಳ ವರೆಗೆ ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತವನ್ನು ಸರಸವಾಗಿ ರಚಿಸಿದನು. ಹೀಗೆ ದಂತಕಥೆಯುಂಟು.

ಅಂತಹ ಮಹಾ ಪುರುಷರು ಬೇಕಾದಾಗ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಮೆಯ್ಯೋರಬಹುದು. ತೋರೆದು ಹೋದ ರಾಜ್ಯಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಫ್ರಾನ್ಸದರಸನಿಗೆ ತಿರುಗಿ ದೊರಕಿಸಿ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ, ಬೋನ್ ಆಫ್ ಆಕಳು ಮಾಟಗಾರ್ತಿಯಂತೆ, ದಂಡಾಳುಗಳ ಮನಸ್ಸನ್ನು ಅಕರ್ಷಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೂ, ದೂರದ ನಡುಗಡ್ಡೆಯಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ಯವನ್ನು ಕಳೆದಿದ್ದರೂ, ಇಡಿ ಯುರೋಪ ಖಂಡವನ್ನು ಏಕಭತ್ತಾಧಿಪತಿತ್ವಕ್ಕೊಳಪಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಹವಣಿಸಿದ ನೆಪೋಲಿಯನ್ ಬೋನಾಪಾರ್ಟನು, ಸಮಗ್ರ ಫ್ರೆಂಚರ ಮನವೊಲಿಸಿಕೊಂಡಂತೆಯೂ, ದುಷ್ಟನಿಗ್ರಹ, ಶಿಷ್ಟಪ್ರತಿಪಾಲನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬಯಸಿದ ಶ್ರೀ ಶಿವಭತ್ತಪತಿಯು, ಹುಂಬರಾದ ಮಾವಳೆಯೆಂಬ ಒಕ್ಕಲಿಗರನ್ನು ತನ್ನ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧರಾಗಿ ಮಾಡಿದಂತೆಯೂ ಸಿಸಿರೋ, ಡಿಮಾಸ್ಕನೀಸರು ಕ್ರಮವಾಗಿ ರೋಮು, ಗ್ರೀಸ ದೇಶಗಳ ಜನರ ಮನಸ್ಸೆಂಬ ಮೋಡವನ್ನು ವಕ್ರೃತ್ವವೆಂಬ ಬಿರುಗಾಳಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದತ್ತ ಹೊಯ್ದಾಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಂತೆಯೂ, ಕನ್ನಡಿಗರನ್ನು ರಸಾಳವಾಣಿಯಿಂದ ಮೋಹಗೊಳಿಸುವ ಕವಿಸಾರ್ವಭೌಮರು ಈಶ ಕೃಪೆಯಿಂದ ಉದಯ ಹೊಂದಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗದು. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಮಹಾತ್ಮರುಂಟಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಪೂರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವು ಗೌಣವಿರುತ್ತದೆ. ಸೌಂದರ್ಯ, ಸುಸ್ವರಗಳಂತೆ ಉತ್ತಮ ಕವಿತ್ವವು ನೈಸರ್ಗಿಕವಿರುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರಕಲೆ, ವಾದನಕಲೆಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧಿಸುವಂತೆ, ಕವಿಧರ್ಮವೂ ಕೆಲವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಾದದ್ದು. ಆದುದರಿಂದ ಕವಿತೆಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ತರುಣರು ಬಹು ಶ್ರಮದಿಂದ ಅಲ್ಪ ಲಾಭ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ತಮ್ಮ ಕವಿತಾರಚನೆಯ ಬದಲು, ತಮ್ಮ ಉದ್ಯೋಗದ ದಿಸೆಯನ್ನು ಯೋಗ್ಯ ಪದ್ಧತಿಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗಿಸಿ, ಈಗಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಬಗೆದಂದು, ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಾನಲೋಕನ ಮಾಡಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೊಸಗನ್ನಡ, ಹಳೆಗನ್ನಡಗಳೆಂದು ತೋರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ದ್ವೈತಭಾವವನ್ನು ಕಿತ್ತು ಹಾಕುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರಗೊಳಿಸಬೇಕು. ಅಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ನಿಕ್ಷಿಪ್ತ ದ್ರವ್ಯವನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಬರುವ ಶ್ರೇಯಸ್ಸು ಬರುವದು. ಮತ್ತು ಕಲ್ಲಾಯ್ತರಲ್ಲಿಯೂ ಸಾಧಾರಣ ಜನರಲ್ಲಿಯೂ ಮನ್ನಣೆಯುಂಟಾಗುವದು. ಈಗ ಕನ್ನಡ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವು ಕವಿತಾ ವಾಚನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿಲ್ಲ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸಹ ಪದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಶ್ರವಣಮಾತ್ರದಿಂದಲೇ ಅರ್ಥ ಗ್ರಹಿಸುವಂತೆ, ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ತಿದ್ದು ಪಡಿಯಾಗಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಕಾಲವು ಬೇಕು. ಈಗ ಸುಲಭವಾದ ಗದ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳ ಜ್ಞಾನವಿರದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ರಚನೆಯಿಂದ ಯಾರಿಗೆ ಹಿತವಾದೀತು?

ಇನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಹೇಗಿರುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ, ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗದು. ಇದರಿಂದ ಮುಂದಿನ ಕರ್ತವ್ಯಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವಾಗುವದು.

ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಬಡಿದಷ್ಟು ಧಕ್ಕೆಯು, ಭೂಮಿಯೊಳಗಿನ ಬೇರೆ ಯಾವ ಸುಧಾರಿಸಿದ ಭಾಷೆಗೂ ಬಡಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಸಮೀಕರಣವೆಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವೆ. ಗ.

ಮೈ. ಕೃಷ್ಣಾಚಾರ್ಯರು, “ಒಬ್ಬ ಸುಲ್ತಾನನು ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ತನ್ನ ದಂಡಿನ ಉರುವಲಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೆಲವು ದಿನಗಳ ವರೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ್ದನೆಂದು” ಹೇಳುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲವು ತಿಂಗಳ ಹಿಂದೆ ಮೈಸೂರ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹಾಲಯವು ಅಲೆಕ್ಸಾಂದ್ರಿಯದ ಪುಸ್ತಕಾಲಯದಂತೆ ಸುಟ್ಟು ಬೂದಿಯಾಯಿತು! ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಗೆ ಅತ್ಯಂತ ಉದಾರ ಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಮೈಸೂರ ಶ್ರೀಮನ್ಮಹಾರಾಜ ಚಾಮರಾಜ ಒಡೆಯರವರು ಅಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮೃತ್ಯುಮುಖದಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದರು ! ಶ್ರೀಚಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಮಧ್ವಾಚಾರ್ಯರೆಂಬ ದೇವಾಂಶರಾದ ಸದ್ಧರ್ಮಸ್ಥಾಪಕರ ಜನ್ಮಭೂಮಿಯಾದಂತಹ; ಪುರಂದರದಾಸರು, ಕನಕದಾಸರು ಮುಂತಾದ ಭಗವದ್ಭಕ್ತರಿಗೆ ಬಹು ಪ್ರಿಯನಾದಂತಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಈಗ ಭಿನ್ನಭಿನ್ನವಾಗಿದೆ; ಯಾವ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೊಡೆಯನು ಅಸೇತು ಹಿಮಾಚಲ ಪ್ರದೇಶದ ಚಕ್ರವರ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದನೋ, ಯಾವ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನೊಡೆತನವನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಚಂದ್ರಚಾಸನು, ಜೈನ ಅರಸರು, ವಿಜಯನಗರದ ನರಸತಿಗಳು ಮುಂತಾದವರು ವಂಶಪರಂಪರೆಯಾಗಿ ಪಡೆದು, ಶೌರ್ಯ, ಸಾಹಸ, ರಾಜನೀತಿಗಳೆಲ್ಲವೂ, ಧರ್ಮಪ್ರಸಾರದಲ್ಲಿಯೂ, ಪಂಡಿತರಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವದರಲ್ಲಿಯೂ ಪರಮ ಶ್ರೇಷ್ಠರೆನಿಸಿಕೊಂಡರೋ ಯಾವ ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗೆ ವಿದಾರಣ್ಯ^೨ ನೆಂಬ ದಿಗ್ವಿಜಯಂತಹ ಪಂಡಿತನೂ, ವೇದಕ್ಕೆ ಸಹ ಟೀಕೆ ಬರೆದ ಸಾಯಣಾಚಾರ್ಯನೆಂಬ ಜಗದ್ವಿದ್ಯಾ ಪುರುಷನೂ ಕಂಗೊಳಿಸಿದರೋ, ಅಂತಹ ಕನ್ನಡ ನಾಡು ಕಾಲಚಕ್ರಕ್ಕನುಸರಿಸಿ, ಮುಂಬಯಿ, ಮದ್ರಾಸ, ಮೈಸೂರ, ಹೈದರಾಬಾದ್‌ಗಳೆಂಬ ನಾಲ್ಕು ಸರಕಾರಗಳ ಆಡಳಿತಗೊಳಪಟ್ಟಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರವೂ ಕನ್ನಡ ನೂತನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿಯೂ ಕಡಿಮೆಯಾಗಿದೆ. ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ-ಗುಜರಾಥ ದೇಶಗಳವರು ಒಮ್ಮನಸ್ಸಿನಿಂದ ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿರುವವರು ವಿರಳವಾಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಷೇಖರು ಅಪ್ರತ್ಯಕ್ಷ ರೀತಿಯಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸತೊಡಗಿದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಸ್ಥಾನವಾದ ಮೈಸೂರ ಸಂಸ್ಥಾನವು ಕೆಲವು ದಿನವೂ, ಪರಚಕ್ರದ ಆಸಕ್ತಿಯಿಲ್ಲದೆ

೧. ೨ ನೆಯ ಪುಲಿಕೇಶಿಯು. ಈತನ ಬಗ್ಗೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ವರ್ಣನೆ ಯುಂಟು.

೨. ಈತನ ಮೊದಲಿನ ಹೆಸರು ಮಾಧವಾಚಾರ್ಯನು; ಬಡತನಕ್ಕೆ ಬೇಸತ್ತು ಈತನು ಐಶ್ವರ್ಯಪ್ರಾಪ್ತಿಗಾಗಿ ತಪಸ್ಸು ಮಾಡಲು ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಯು ಪ್ರಸನ್ನೆಯಾಗಿ ಈ ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಅದು ಲಭಿಸದೆಂದು ಹೇಳಿದಳು. ಕೂಡಲೆ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿ ಲಕ್ಷ್ಮಿಯನ್ನು ಪ್ರಸನ್ನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಆಕೆಯಿಂದ ತನ್ನ ಇಚ್ಛೆಯಂತೆ, ಹಂಪಿಯಲ್ಲಿ-ಶಿಕ್ಷಿಗಳಿಗೆ, ಸುವರ್ಣವೃಷ್ಟಿಯನ್ನು ಮಾಡಿಸಿದನಂತೆ. ಈತನು ಕಿಮಯಾ ಮುಂತಾದ ಸಮಗ್ರ ವಿದ್ಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣನಾದುದರಿಂದ ಈ ‘ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ’ನೆಂಬ ಹೆಸರು ಪಡೆದನು.

ಯಾತನೊಂದಿಗೂ ನೆರಳುತ್ತಿತ್ತು. ಮುಂಬಯಿ, ಕರ್ನಾಟಕವಂತೂ ನಾಯಿಗಳು ಹಿಟ್ಟಿನ ಚೀಲವನ್ನೇಳದಾಡುತ್ತಿದ್ದಂತೆ, ಕ್ಷಣಃ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜನರ ಅಧಿಪತ್ಯಕ್ಕೊಳಪಡುತ್ತಿತ್ತು. ಉತ್ತರ ಕರ್ನಾಟಕದ ಕೆಲವು ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಶ್ರೀಮಂತರೊಡೆತನವು ಚಿರ ಕಾಲ ಉಳಿದುದರಿಂದ, ಅವು ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನಿಂದ ಕತ್ತರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ. ಈ ಬಗೆಯ ಭಯಂಕರವಾದ ಅದಲು ಬದಲು ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರ ಪಡುವವರುಳಿಯಲಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಈಗ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯು ಹಲವು ಬೇಳೆಯ ಕಡಿ ಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ಮಾಡಿದ ದೋಷಿಯಂತೆ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಅದು ಬಾಯಿ ಕೆಟ್ಟ ಜನರಿಗೆ ರುಚಿ ಹತ್ತಿದರೂ ಗೋದಿಯ ರೊಟ್ಟಿಯಂತೆ ಪುಷ್ಟಿಯನ್ನಂಟು ಮಾಡದೆ, ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ತಡೆಯದೆ ತಕ್ಕ ಔಷಧವು ಬೀಳದಿದ್ದರೆ, ಕೊನೆಗೆ ಬಾಯಿ ಸಹ ಹೋಗಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಅನುಕರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯವಾದ ಶುದ್ಧ ವಾಕ್ಯರಚನೆಯುಳ್ಳ ಮೈಸೂರ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯೊಳಗೆ, ಗುರೆ, ಖಾಯಿಷ್, ಹಿಯರಿಂಗ್ (Hearing) ಮುಂತಾದ ಅನ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಅನವಶ್ಯಕ ಶಬ್ದಗಳು ಅಳತೆಗೆಟ್ಟು ತುಂಬಿವೆ. ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಭಾಷೆಯು, ಕೊಂಕಣೀ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತ ನಡೆದಿರುವದು. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಲೆಕ್ಕವಿಡುವದೂ ಪತ್ರ ಬರೆಯುವದೂ ಅವುಗಳ ವೆಂದು ಬಹು ಜನರು ಗ್ರಹಿಸುವರು. ಅಂಕೆಗಳನ್ನು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ನುಡಿಯುವದೂ ಸಹಿಯನ್ನು ಮರಾಠೀ ಲಿಪಿಯಿಂದ ಬರೆಯುವದೂ ಬಹುಜನರಿಗೆ ಮೆಯ್ಯುಂಡುಹೋಗಿದೆ. ಸಹಿಯ ಮಹತ್ವವಷ್ಟಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಲ್ಲವೆ ಮರಾಠೀ ಮನುಷ್ಯರು ಎಂದೆಂದು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಸಹಿ ಮಾಡುವದಿಲ್ಲೆಂಬ ಮಾತು ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿಡತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ. ಜನ್ಮತಃ ಪರಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿರುವ ಲಿಂಗವಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಐಶ್ವರ್ಯವೂ ವ್ಯಾಪಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಹಸವೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತೋರುವಂತೆ ಕನ್ನಡದ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುವ ಹವ್ಯಾಸವು ತೋರುವದಿಲ್ಲ. ರಾಜಸೇವೆಯನ್ನು ಕಯ್ಯೊಂಡಿರುವಂತಹ ಕಾಯದೆಯ ಜಾಣ್ಮೆಯಿಂದ ಅಳತೆವಿಾರಿ ದ್ರವ್ಯ ಸಂಪಾದಿಸುವ ಸ್ವತಂತ್ರವಾದ ಹೋರೆಯುಳ್ಳಂತಹ ಎಷ್ಟೋ ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಮುಂಬಯಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿಯೇ ಸಾವಿರಾರು ಮಂದಿಯಿದ್ದರೂ, ಕಾವ್ಯವಲೋಕನ, ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃತ್ವ, ಗ್ರಂಥೋತ್ತೇಜನಗಳೆಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಧರಿಸಿದವರು ತೀರ ಕಡಿಮೆ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಧ್ಯಾಪಕ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಬಹುಜನರು ತಮ್ಮ ಯೋಗ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅಪನಂಬಿಗೆ ಇದ್ದು ದರಿಂದಾಗಲಿ, ಕಾರ್ಯಬಾಹುಲ್ಯವಿದ್ದು ದರಿಂದಾಗಲಿ, ಗ್ರಂಥ ಸ್ರಸಿದ್ಧೀ ಕರಣದ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದಾಗಲಿ, ಮೌನವ್ರತವನ್ನು ಧರಿಸಿರುವರು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಕರ್ತವ್ಯಕ್ಕುಪಯೋಗಿಸುವ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು ಬರೆದಿದ್ದರೂ ಅವುಗಳಿಂದ ಇಡಿ ಕರ್ನಾ

೧. ಸನ್ ೧೭೬೦ ರಿಂದ ೧೭೯೯ ರ ವರೆಗೆ ಮೈಸೂರು, ಹೈದರ ಟೀಪುಗಳ ನಶದಲ್ಲಿತ್ತು. ಇಡೀ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಹ ನಾನಾ ಘಡಣವೀಸನ ಬುದ್ಧಿ ಚಾತುರ್ಯಗಳು ಆತನ ವೈರಿಗಳಿಂದ ಹೊಗಳಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದವು.

ಟಕಕ್ಕೆ ಹಿತವಾಗುವ ಸಂಭವವು ಕಡಿಮೆಯುಂಟು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿದ್ಯಾವಿಶಾರದರಲ್ಲಿ ಒಹು ಜನರು, ಕನ್ನಡವು ನಿರಸವಾದದ್ದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತ, ಭೋಜನದ ಒಬ್ಬಗಳನ್ನು ಸಹ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ನುಡಿಯುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ತಮ್ಮ ಮಿದುಳಿನ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಬೇರೆ ಕೆಲವು ಪಂಡಿತರು, ಸ್ವಾರ್ಥಪರಾಯಗತೆಯಿಂದ ಬೇಕಂತ ಭಾಷಾಸೇವೆಗೆ ವಿಮುಖರಾಗುತ್ತಾರೆ. ಹಲವರು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹೀನ ಕಾರ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರುಷ ನೂರಾರು ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ವೆಚ್ಚ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಕಾಸನ್ನಾದರೂ ಕಳೆಯಲಾರರು. ಮುಂಬಯಿ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸೇರಿದ ಕನ್ನಡ ದೇಶಕ್ಕೆ ದಕ್ಷಿಣ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರವೆಂಬ ಹೆಸರು ಇನ್ನೂ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಕೆಲವು ಬಾಬುಗಳ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳು ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕಟ್ಟಿಪಟ್ಟಿಯುಂಟು. ಕನ್ನಡಕ್ಕೋದಿರುವ ಈ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಕಡುನೋಂದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ಆಯ್ಯನವರೂ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮರ್ಮವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಸಿಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಬೇರೆ ಹಲವು ಅನುಭವಿಕರೂ ಇಲ್ಲಂತಾಗುತ್ತ ನಡೆದುದರಿಂದ, ಅವರ ವಿರಹವನ್ನು ತಾಳಲಾರದೆ, ಅವರ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕಿದ್ದ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳು ಗುನಿಗಳ ಬಾಯಿಗೆ ತುತ್ತಾಗಿ ಪ್ರಾಣ ಕೊಡಹತ್ತಿರುವವು. ಘನಪಂಡಿತರು ಮೃತನಾದ ಬಳಿಕ, ಅವರ ತಿಳಿಗೇಡಿ ಮಕ್ಕಳು, ಹಿರಿಯರು ಜೀವಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚೆಂದು ಜತನ ಮಾಡಿಟ್ಟಿದ್ದ ಓಲೆಯ ಹೊತ್ತಿಗೆಗಳನ್ನು, ಸಕ್ಕರೆ, ಬುಕ್ಕಿಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಮಾರಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ದೊರೆಯಬಹುದು. ವಿಲಕ್ಷಣ ಗದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳ ಪ್ರಸಾರದಿಂದ ಹೊಸಬರಿಗೆ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೋದುವದು ಬಿಗಿಯೆ ಸಿಸಹತ್ತಿದೆ. ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರಲ್ಲಿ ಉದಾಸೀನ ಭಾವವುಂಟಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಮರಾಠಿ ಗುಜರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿವರ್ಷ ೨೦೦/೩೦೦ ನೂತನ ಗ್ರಂಥಗಳು ರಚಿಸಲ್ಪಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗೆ ಕೂಡಿ ೨೦/೩೦ ಹೊಸ ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗುವದು ಆಶ್ಚರ್ಯವಲ್ಲ.

ಹೀಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಉದ್ದೇಗಜನಕ ಸಂಗತಿಗಳಿದ್ದರೂ ಅವೆಲ್ಲವೂ ಅಪರಿಹಾರ್ಯಗಳೆಂದೆಣಿಸಲಾಗದು. ಕಾಲಕ್ಕನುಸರಿಸಿ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ಅಪರಿಹಾರ್ಯವಾದ ಹೀನ ಸಂಗತಿಗಳ ನಿವಾರಣೆಯು ತನ್ನಷ್ಟಕ್ಕೆ ತಾನೇ ಆಗತಕ್ಕದ್ದೇ ಸರಿ. ಹೀನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಶಾಶ್ವತವಾಗಿ ಉಳಿಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಕವಿಕುಲ ಗುರುವಾದ ಕಾಲಿದಾಸನು ಮೇಘದೂತ ಕಾವ್ಯದಲ್ಲಿ -

ರತೋದ್ಧತವೃತ್ತ

೧. ಮಾಲತೀಶಿರಸಿ ಜ್ಯಂಭಣೋನ್ಮುಖೀ | ಚಂದನಂವಪುಷಿ ಕುಂಕುಮಾವಿಲಂ ||
 ವಕ್ಷಸಿ ಪ್ರಿಯತಮಾ ಮನೋಹರಾ | ಸ್ವರ್ಗ ಏಷಪರಿಶಿಷ್ಯ ಅಗತೇ ||
 — ಭರ್ತೃಹರಿ : ಶೃಂಗಾರಶತಕ

ನೀಚೈರ್ಗಚ್ಚುತ್ತುಪರಿಚದಶಾಚಕ್ರನೇಮಿ ಕ್ರಮೇಣ || ೧ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಇನ್ನು ಪ್ರಯತ್ನ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟೋ ಚಾಣರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಟೀಂಕ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ಈಗಿನ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸುಧಾರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಿದ್ದರೂ ಅದರಿಂದ ಬರುವ ಕೀರ್ತಿಯು ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವದು. ಯಾವ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದ ದ್ರವಿಡರ ಮೂಲ ಪುರುಷರಾದ ವಾನರರು ಸಮುದ್ರಲಂಘನ, ಲಂಕಾದಹನ, ಸೇತುಬಂಧನ ಮುಂತಾದ ಆಸದೃಶ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದರೋ, ಅದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕಂಗೆಡುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲ. ಸಮುದ್ರ ತೀರದಲ್ಲಿ ನಿಂತು ಆಲೋಚಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾನರ ಶ್ರೇಷ್ಠರನ್ನು ಕುರಿತು; ಜಾಂಬವಂತನು ಮಾರುತಿರಾಯನ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಭೋಜ ಕವಿಯು ಹೀಗೆ ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ :

ಹೇವೀರಾಯೂಧನಾಥಾಃ ಪರಿಣತಿಪರುಷಃ ಕಾರ್ಯಆಸೀದ್ವಿಷಾದಃ |

ಕಸ್ಮಾದಸ್ಮಾಕಮೇತಜ್ಜ ಲನಿಧಿ ತರಣೇಶಕ್ತಿರೇತಾವತೀತಿ |

ಸ್ಮೃತ್ಪಾರಾಜ್ಞಃ ಪ್ರತಿಜ್ಞಾ ಮಯಮನಿಲಸು ತೋಲಂಘನಾಯೋನ್ಮುಖಿಚೈತ್ |

ಭೇದಃ ಪ್ರಾದುರ್ಭವೇತ್ತಿಂ ಕಥಯತಪಯಸಾಮಾಸ್ವದೇಗೋಷ್ಪದೇವಾ ||

— ಚಂಪೂರಾಮಾಯಣ

ಭಾವ- ಅಯ್ಯಾ, ಗಟ್ಟಿಗರಾದ ಪಡೆವಳ್ಳರೇ, ಕಡಲನ್ನು ದಾಟುವ ಬಂಟಿತನವು ಇಂತಿಷ್ಟೇ ಉಂಟೆಂದು ಕೊನೆಸಾಗದ ಅಳಲನ್ನು ನಾವೇಕೆ ಮಾಡಬೇಕು? ಅರಸನ ಕಟ್ಟಿನ ನುಡಿಯನ್ನು ನೆನೆದು, ಈ ಮಾರುತಿರಾಯನು ಹಾರಲಿಕ್ಕಿದ್ದು ನಿಂತರೆ, ಕಡಲಿಗೂ ಆವಿನ ಕಾಲಿಂದಾದ ತಗ್ಗಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆಯುಳಿಯುವದೋ? ಹೇಳಿರಿ. (ನಾಯು ಪುತ್ರನಿಗೆ ಸಮುದ್ರವು ಗೋಪಾದದಂತೆ ಲಂಘನಕ್ಕೆ ಸುಲಭವೆಂಬರ್ಥವು), ಜಾಂಬವಂತರ ಈ ನುಡಿಯನ್ನು ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ದ್ರವ್ಯಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರು ನೆನಪಿಟ್ಟು ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಕರ್ತವ್ಯದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತರಾಗುವರೋ ?

ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯು ಕನ್ನಡಿಗರಿಂದ ಎಷ್ಟು ವಿಘ್ನಗಳೊಡಗಿದರೂ ಆಗಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲೆಂಬಂತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಕನ್ನಡಿಗರು ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಇರುವ ಉಪೇಕ್ಷಾಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು. ದಯಾಳುಗಳಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ ದೊರೆಗಳಾಡಳತೆಯಿಂದ ಗ್ರಂಥ ಪ್ರಸಿದ್ಧೀಕರಣಕ್ಕೂ ಜ್ಞಾನಾಭಿವೃದ್ಧಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಆಚ್ಚುಕೂಟವೆಂಬ ಅಶ್ರುತ ಪೂರ್ವ ಲಾಭವುಂಟಾಗಿದೆ. ಉಗಿಬಂಡಿ, ಮಾರ್ಗದ ಸುರಕ್ಷಿತತೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಗಗಳ ಜನರು ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹಾರ ಸಾಗಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಿದೆ. ಶಿಕ್ಷಣವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಿಂದ ತ್ವರೆಯಿಂದ ಸಾಗಹತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯಂತೆ ಅಶ್ರಯವೂ ದೊರೆಯುತ್ತದೆ. ಈ ನಿಲಕ್ಷಣವಾದ ಅನುಕೂಲತೆ

೧. ಗಾಲಿಯ ಹಲ್ಲುಗಳ ಕ್ರಮದಿಂದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಕೆಳಗೆ ಮೇಲೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವದು.

ಯುಂಟಾಗಿರುವಾಗ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಧಾರ್ಮಿಕರು ತಮ್ಮ ಬಾಂಧವರ ಹಿತವನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲವು ಕಾರ್ಯಗಳಿರುವವು :

(೧) ನಾಶವಾಗುತ್ತಿರುವ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಶೋಧಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು, ಭಾಷಾ ಸೇವಕರ ಮೊದಲನೆಯ ಕೆಲಸವು. ಎಷ್ಟೋ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೈ ಪಂಡಿತ ದುರ್ಗಾಪ್ರಸಾದಿ, ಮಹಾದೇವ ಚಿಮಣಾಜಿ ಆಪ್ಪೆ^೨ ಎಂಬವರು ಶಾರೀರ ಶ್ರಮವನ್ನೂ ದ್ರವ್ಯ ಹಾನಿಯನ್ನೂ ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದರು. ರಾ. ಓಕ, ಮೋಡಕವೆಂಬವರು ಕ್ರಮಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಹಳೆ ಮರಾಠಿ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸಿದರು. ಹಿಗ್ಗೆಯೇ ಕನ್ನಡ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ವೈದಿಕರ ಮನೆಗಳು, ಲಿಂಗವಂತರ ಮಠಗಳು, ಬಸ್ತಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಿವಾಸ ಸ್ಥಾನಗಳು, ಹಳೆಯ ರಾಜಧಾನಿಗಳು, ದೇಸಾಯಿ ದೇಶಪಾಂಡೆ ಮುಂತಾದ ಇನಾನುದಾರರ ಕಾಗದ ಪತ್ರಗಳ ಗುಟುಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಆಸ್ಥೆಯಿಂದಲೂ ಎಚ್ಚರದಿಂದಲೂ ಶೋಧಿಸಿ, ದೊರೆದವುಗಳನ್ನು ಪಂಡಿತರಿಂದ ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿ, ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದವೆ^೩ ಇನ್ನು ಎಷ್ಟೋ ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬೀಳುವವು.

(೨) ಬಹುಜನ ಕನ್ನಡಿಗರು ಗ್ರಂಥಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಪಡೆಯುವದೇ ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯ ೨ನೆಯ ಕೆಲಸವು. ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಮನುಷ್ಯನಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿ ನಿಷ್ಪಲಕವಾದ ಕೀರ್ತಿ ಬರುವುದು. ಹೀನ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಲಿ, ಉತ್ತಮ ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದಾಗಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಗೆ ಬರಬೇಕೆಂಬ ಹವಣಿಕೆಯು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಾಭಾವಿಕವಾಗಿರುವುದು. ನೆನಿಸಿದ ಕೂಡಲೆ ತಿರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರರಾಗುವ ಕೆಲವು ದುಷ್ಟ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಇತಿಹಾಸ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿರುವರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಸಿಡೋನಿಯದ ಫಿಲಿಪ್ಪರಾಜನನ್ನು ಕೊಂದ ಪಾಸಾನಿಯಸನು^೪, ಎಫಿಸಸದ ಡಾಯನಾ^೫ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ ಬೆಂಕಿ ಹಚ್ಚಿ ಸುಟ್ಟುಬಿಟ್ಟು ಎರೋಸ್ಟ್ರೀತಸನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನದ ಸರ್ವಾಧಿಪತಿಯಾಗಿದ್ದ ಮೆಯೋ ಪ್ರಭುವನ್ನು ಕೊಂದ ಷೀರಅಲ್ಲಿಯು ಉದಾಹರಣವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ನಿಷ್ಪಲಕವಾದ ರಾಜನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಿ. ಗ್ಯಾಡ್ಸನ್ ದೊರೆಯು, ಸ್ವಾಭಿಮಾನದಲ್ಲಿ ಶಿವಾಜಿಯು,

೧. ಈತನು ರಾಜಸ್ಥಾನದೊಳಗಿನ ಪಂಡಿತನು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸ್ಕರ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ತೆಲಗಂದೇಶ ಗುಜರಾತ ಬಂಗಾಲ ಪಂಜಾಬ ದೇಶಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ತಿರುಗಿದನು.

೨. ಈತನು ಮುಂಬಯಿ ಹಾಯಕೋರ್ಟಿನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲನಿದ್ದನು. ತನ್ನ ಸ್ವಂತ ಉತ್ಪನ್ನದಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಾಯಿ ವೆಚ್ಚ ಮಾಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ, ಅವುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪುಣೆಯಲ್ಲಿ ಅನಂದಾಶ್ರಮವೆಂಬ ಕಲ್ಲಿನ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿದನು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ಸನ್ಯಾಸವನ್ನು ಕಯ್ಯೊಂಡಿದ್ದ ಆತನ ಸಮಾಧಿಯುಂಟು.

೩. ಮೈಸೂರ ಪ್ರಾಂತದೊಳಗಿನ ಕರ್ನಾಟಕ ಕಾವ್ಯಮಂಜರಿಯೆಂಬ ಮಾಸಿಕ ಪುಸ್ತಕದ ಕರ್ತರ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ಹಲವು ಹಳೆ ಗ್ರಂಥಗಳು ಬೆಳಕಿಗೆ ಬಂದಿವೆ.

೪. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಕೃತ ಸಿಕಂದರನ ಚರಿತ್ರೆ, ಪುಟ ೧೭

೫. ಹಳಕಟ್ಟಿ ಕೃತ ಸಿಕಂದರನ ಚರಿತ್ರೆ, ಪುಟ ೪

ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿ ಶ್ರೀ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯರು, ಸತ್ಕಾರ್ಯಗಳಿಂದ ಹೆಸರು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಹಾತ್ಮರು ಅಳಿದು ಹೋಗಿದ್ದರೂ ಅವರ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತ್ಯಗಳು ಬರಬರುತ್ತ ಹೆಚ್ಚಿ ಚ್ಚು ಜನರ ಮನಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಗೆಲ್ಲುತ್ತ ನಡೆಯುವವೆಂಬದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆ ಸತ್ಕಾರ್ಯ ಪ್ರವರ್ತನೆಯಿಂದ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಯೆಯುವದೇ ನಿಜವಾದ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಲಕ್ಷಣವು. ಸಾಂಪ್ರತ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯೊಂದೇ ಕೀರ್ತಿದಾಯಕ ಸಾಧನವಾಗಿರುವದು. ಸಗಣೆಯೊಳಗೆ ಹುಟ್ಟಿದ ಸಾವಿರಾರು ಹುಳುಗಳು ಮಧ್ಯಾಹ್ನದೊಳಗೇ ನಾಶವಾಗುವಂತೆ, ಕನ್ನಡಿಗರು ಹುಟ್ಟಿ, ಬಾಳಿ ವ್ಯರ್ಥವಾಗಿ ಅಳಿದು ಹೋಗುವದು ಯೇಗ್ಯವಲ್ಲ. ನೀವು ಗಳಿಸಿದ ಸಂಪತ್ತು ದೇವರ ಕೃಪೆಯಿದ್ದರೆ ೨, ೩ ತಲೆಗಳವರೆಗೆ ನಡೆಯಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರು ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ಇಲ್ಲವೆ ಊರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಉಳಿಯಬಹುದು. ನಿಮ್ಮ ವಿದ್ವತ್ತೆಯೂ ಕಾರ್ಯಕುಶಲತೆಯೂ ನೀವು ಬದುಕಿರುವವರೆಗೆ ಜನರಿಗುಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆ ಮಾಡಿದವರ ಹೆಸರು ಭಾಷೆಯಿರುವವರೆಗೆ ಉಳಿಯುವದು ನಿಜವು. ನೀವು ರಚಿಸುವ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸ್ಥಿತ್ಯಂತರಗಳುಂಟಾಗಬಹುದು. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನಿಮ್ಮ ಗ್ರಂಥಗಳೊಳಗಿನ ವಿಚಾರಗಳು ತಪ್ಪಿನವೆಂದು ಸಿದ್ಧವಾಗಬಹುದು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಜ್ಯೋತಿಷ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ವಿಪರೀತವಾದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಳ್ಳ ತಾಲೆಮಿ, ಅರಿಸ್ತಾತ್ಲರ ಹೆಸರುಗಳಂತೆ ನಿಮ್ಮ ಹೆಸರುಳಿಯುವದು ನಿಜವು. ಶ್ರೀರಾಮನ ಕೀರ್ತಿ ಈ ವರೆಗೂ ಯಥಾಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ರಾಮಾಯಣದ ಕರ್ತನಾದ ವಾಲ್ಮೀಕಿಯೇ ಕಾರಣವಲ್ಲವೇ? ಆದುದರಿಂದ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯ ಕೆಲಸವು ಅತ್ಯಂತ ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಗ್ರಹಿಸಿರಿ. ಆದುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಕನ್ನಡಿಗನು ನೆಲ್ಸನ್‌ನು ಹೇಳಿದ ಗುರುಮಂತ್ರವನ್ನು ನೆನೆದು ಭಾಷಾಸೇವೆಯ ಪವಿತ್ರ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಲು ದ್ಯುಕ್ತನಾಗಬೇಕು. ರೋಮು ಪಟ್ಟಣವು ಹೇಗೆ ಒಂದೇ ದಿನದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡಲಿಲ್ಲವೋ, ಹಾಗೆ ಭಾಷಾಸೇವೆಯು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೆರವೇರಿತಕ್ಕ ಕೆಲಸವಲ್ಲ. ಆದರೂ ಕರ್ತವ್ಯನಿಷ್ಠೆಯಿದ್ದರೆ, ಇಷ್ಟಫಲಪ್ರಾಪ್ತಿಯು ಬೇಗ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲ.

೩) ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ದಲ್ಲಿರುವ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದು ೩ನೆಯ ಕೆಲಸವು. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರ ಸಹವಾಸದಿಂದ ಆದ ಹಲವು ಲಾಭಗಳಲ್ಲಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಪೂರ್ಣತೆ ಪಡೆದ ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹವು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಯ್ಯೆ ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕಿರುವದೊಂದಾಗಿದೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ

೧. ನೆಲ್ಸನ್‌ನ ಚರಿತ್ರವನ್ನು ರಾವಸಾ|| ದೇಶಪಾಂಡೆಯವರು ಬರೆದಿರುವ ಚರಿತ್ರ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

೨. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ತನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವನ್ನು ನೆರವೇರಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಂಗ್ಲೆಂಡವು ಕೋರುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಯೋಜನಕರವಾದವುಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಕನ್ನಡಿಗರ ಕಡೆಗುಂಟು. ಅಂದರೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರು ಹಸನ ಮಾಡಿದ ಹೊಲದಲ್ಲಿ ಗೋದಿಯನ್ನು ಬಿತ್ತಿ, ಬೆಳೆದು. ರಾಸಿ ಮಾಡಿ ಮನೆಗೆ ತಂದು ಬೀಸಿ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವರು. ಆವರು ತಮಗೆ ಅನುಸೂಪನಾದ ರೋಟು, ಬಿಸ್ಕೂಟು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನುವರು. ಆವರು ಉದಾರಬುದ್ಧಿಯಿಂದ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿರುವ ಹಿಟ್ಟನ್ನು ಬೆಲೆಗೊಡಬೇ ಕನ್ನಡಿಗರು ತಕ್ಕೊಂಡು, ತಮಗೆ ತಕ್ಕ ಗೋದಿರೊಟ್ಟಿ, ಬಟ್ಟಲಗಡಬುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿ ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಆಡ್ಡಿ ಇಲ್ಲ. ಆದಕ್ಕೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯರಷ್ಟು ಪೂರ್ವಪ್ರಮವು ಬೇಡ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡನಾಡಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುವ ವಿಷಯಗಳು:—

ಅ) ಒಕ್ಕಲತನದ ವಿಷಯಗಳು : ಬಗೆಬಗೆಯ ಫಲಪುಷ್ಪಗಳ ಗಿಡಗಳ ತಿಳುವಳಿಕೆ, ಕಾಯಿಪಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡುವುದು, ಭೂಮಿಯ ಗುಣವು, ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಮಾಣದಿಂದ ಕಾಳುಗಳನ್ನು ಬೆಳಕೊಳ್ಳುವುದು, ಔಷಧದ ವನಸ್ಪತಿಗಳು, ಅವನ್ನು ದೊರಕಿಸುವ ಬಗೆ.

ಬ) ಸದಾರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಷಯಗಳು : ಪ್ರಕಾಶಾಲೇಖ್ಯ (ಫೋಟೋಗ್ರಾಫ), ವಿದ್ಯುತ್ತಿನ ಸುಲಭ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು, ಯಂತ್ರಗಳು ಕೆಟ್ಟಿದ್ದರೆ ನೆಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದು, ಗಡಿಯಾರದ ಕೆಲಸ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಕ) ರಸಾಯನ ವಿಷಯವು : ಬಣ್ಣಗಳನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವುದು, ಬಣ್ಣ ಕೊಡುವುದು, ಅರ್ಕ, ತೈಲಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬಗೆ, ಮಿಷ್ಪಸದಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಜ್ಞಾನ ಮುಂತಾದವು.

ಡ) ಕೈಗಾರಿಕೆಯ ವಿಷಯವು : ಬಡಿಗತನ, ಆಕ್ಕಸಾಲಿಕೆ, ಹೊಲಿಗೆಯ ಕೆಲಸ, ಕಮ್ಮಾರಿಕೆ, ಆನೆಹಲ್ಲಿನ ಕೆಲಸವು, ಕೆತ್ತಿಗೆಯ ಕೆಲಸ, ಬೀಸಣಿಕೆ, ಗೊಂಬೆ, ಅಡದೊಡವೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗೆ, ಮಲಾನು ಮಾಡುವುದು, ಕುಂಬಾರಿಕೆ, ಚರ್ಮವನ್ನು ಹದ ಮಾಡುವುದು, ಚಿತ್ರಕಲೆ, ಅಚ್ಚಿನ ಮೊಳೆಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವುದು, ಆಚ್ಚು ಹಾಕುವುದು ಮುಂತಾದವು.

ಇದೇ ಬಗೆಯ ಇನ್ನೂ ಹಲವು ವಿಷಯಗಳುಂಟು. ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವವರು ದೇಶ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಲಕ್ಷಿಸಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಗ್ರಂಥಕಾರರು ತಮ್ಮ ಜನರಿಗೋಸ್ಕರ, ತಮ್ಮಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿರುವರೆಂಬದನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಅವುಗಳನ್ನು ಶಬ್ದಶಃ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವೇನೂ ಇಲ್ಲ. ಕೆಲಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವದೇಶದವರ ಜಾಣ್ಮೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿರುವದರಿಂದ ಸ್ವಜನರ ಅನುಭವದಿಂದ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವಾಗುವುದು. ಅಂತಹ ಅನುಭವಿಕರು ತಮ್ಮ ಅನುಭವದ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯುಕ್ತ ನಿಬಂಧಗಳಿಂದ ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತ ಹೋಗುವುದು ಮೇಲಾದ ಕೆಲಸವು.

೪) ಐತಿಹಾಸಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವುದೇ ಭಾಷಾಸೇವಕರ ಉದ್ದೇಶವು— ಇತಿಹಾಸದ ವಾಚನದಿಂದ ಮನುಷ್ಯನ ಜಿಜ್ಞಾಸೆಯು ತೃಪ್ತಿ ಪಡುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೀಚಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಜಯವು ಬಂದರೂ ಉತ್ತಮ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿಘ್ನಗಳೊಂದಿಗಿದ್ದರೂ, ಸದಾಚರಣೆಯಿಂದಲೇ ಸುಖವುಂಟೆಂಬ ಬಲವಾದ ನೀತಿಯು ನೆಲೆಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಮನಸ್ಸಿನ ಉನ್ನತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಶಾಂಡವರ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಶಿವಾಜಿಯು, ಶಿವಾಜಿಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸರದಾರರು, ಮನಸ್ಸಿನ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇದರಂತೆ, ಹೋಮರನು ಅಕಿಲಿಸನ ಪರಾಕ್ರಮವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದರಿಂದ, ಸಿಕಂದರ ಬಾದಶಹನು, ಸಿಕಂದರನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಸೀಯೂರನು, ಸೀಯೂರನ ಚರಿತ್ರೆಯಿಂದ ಬೋನಾಪಾರ್ಟಿನು ಮನಸ್ಸಿನ ಉನ್ನತಿಯನ್ನು ಪಡೆದರು. ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಸ್ಮರಣ ಶಕ್ತಿಯು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ವರ್ತಿಸಿದ ಸಂಗತಿಗಳು ಮೊದಲಿನವಾವವು? ಇತ್ತ ಕಡೆಯವಾವವು? ಅವನು ಅವ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಎಂದು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ನೆರವೇರಿಸಿದನು? ಎಂಬುದು ನೆನಪಿನಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವದು. ಈ ಬಗೆಯ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಗಿಬನ್, ಮೆಕಾಲೆಯವರ ಹಾಗೆ ಇತಿಹಾಸಕ್ಕೆ ಕಾದಂಬರಿಯಂತೆ ಮನೋರಂಜಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಸಹ ಚೆನ್ನಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸಿ, ಅಲ್ಲಲ್ಲಿ ಫಲಿತವಾದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಸತ್ಯವನ್ನು ಬಚ್ಚಿಡದೆ, ಯಥಾರ್ಥವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿರಬೇಕು. ಈ ಬಗೆಯ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಅರಸರಿಗೆ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗುವದು.

ಬೇರೆ ಜನಾಂಗಗಳ ಇತಿಹಾಸದಿಂದಲೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವದು. ಇತಿಹಾಸವು ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದ ಮನುಷ್ಯನಲ್ಲಿ ನೀತಿಯನ್ನು ನೆಲೆಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಬೇರೆ ರಾಷ್ಟ್ರದವರ ಐಕ್ಯ, ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಧರ್ಮ, ಸದಾಚಾರ, ಲೌಕಿಕ ರೂಢಿ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಜ್ಞಾನಗಳಿಂದ, ಮನುಷ್ಯನು ಉತ್ಸಾಹಿಯೂ ಅನುಕರಣಶೀಲನೂ ಉತ್ಕರ್ಷವನ್ನೇ ಬಯಸುವವನೂ ಆಗುವನು. ಆದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಬಾಡಿರುವ ಗುಣಗಳು ಎದ್ದು ಕಾಣಲಿಕ್ಕೆ ಇತಿಹಾಸ ಗ್ರಂಥಗಳು ಅವಶ್ಯವುಂಟು.

೫) ನೂತನ ವಿದ್ಯೆಯಿಂದ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಕ್ಕಿಂತ ಅತ್ಯಂತ ಭಿನ್ನತರದ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನುಂಟು ಮಾಡುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದು ಕನ್ನಡಿಗರ ಉದ್ದೇಶವು. ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞಾನವು, ನೀತಿ, ಅಧ್ಯಾತ್ಮ ವಿಚಾರಗಳು, ಭಾಷಾ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಮುಂತಾದವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ತುಂಬಿರುತ್ತವೆಂದು ಪರದೇಶದವರಾದ ಮೋಕ್ಷಮುಲ್ಲರ^೧ ಮುಂತಾದ ಪಂಡಿತರು ಸಹ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು.

೧. “ಎಡ ಎತ್ತು ಪೆಟ್ಟು ತಿಂದರೆ ಬಲ ಎತ್ತು ಎಚ್ಚರ ಪಡುವದು.”

೨. ಇವರು ಯುರೋಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಂಡಿತರನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇವರ ಪೂಜ್ಯಬುದ್ಧಿಯು ವಿಶೇಷವಿರುವದು. ಇವರು ಮುಗ್ಧೇದವನ್ನು ಸಾಗ್ರವಾಗಿ ಅಚ್ಚು ಹಾಕಿಸಿರುವರು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ತೋರುವ ಸವಿಯು ಬೇರೆಯೆಲ್ಲೆಯೂ ದೊರೆಯದೆಂದು, ಬಹು ಜನರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವುಂಟು. ಆದುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಿಸುವುದರಲ್ಲಿಯೂ ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು. ಇದರಂತೆ ತಮಿಳು, ತೆಲಗು ಭಾಷೆಗಳ ಉತ್ತಮ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿಳಿಸುವುದು ತಕ್ಕದ್ದಾಗಿದೆ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಲಿಂಗವಂತರ ಸಮಾಜವು ಎಲ್ಲಕ್ಕೂ ದೊಡ್ಡದಿರುವುದು, ಅವರಲ್ಲಿಯೇ ಶುದ್ಧ ಕನ್ನಡದ ಭಾಷಾಸರಣಿಯುಳ್ಳದಿರುವುದು. ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರು ಯಾರೇ ಇರಲಿ; ಅವು ಲಿಂಗವಂತರ ಸಮಾಜಕ್ಕೂ, ಸ್ತ್ರೀ ವರ್ಗಕ್ಕೂ ತಿಳಿಯುವಂತೆ ಇರಬೇಕು. ಸುದೈವದಿಂದ ಲಿಂಗವಂತರೇ ಭಾಷಾಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಉದ್ಯುಕ್ತರಾದರೆ ಪರಮಲಾಭವಾಗುವುದು. ಒಕ್ಕಲತನ, ಕೈಗಾರಿಕೆ, ಉದ್ದಿಮೆಗಳು ಲಿಂಗವಂತರ ಕೈಯಲ್ಲಿಯೇ ಉಂಟು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬಹುಜನ ಸಮಾಜದ ಸ್ಥಿತಿ, ರೀತಿ ಅನುಭವಗಳು ತಿಳಿಯುವಷ್ಟು ಬೇರೆ ಜನರಿಗೆ ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ತಿರುಗಾಡುವ ಪ್ರಸಂಗವು ಬಹುಜನ ಲಿಂಗವಂತರಿಗೆ ಬಂದೇ ಬರುತ್ತದೆ. ಆದುದರಿಂದ ಅವರು ಭಾಷಾಸೇವೆಯ ಕೆಲಸವನ್ನು ಕೈಕೊಂಡರೆ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಗ್ಲಾನಿಯ ಬಹು ಬೇಗ ಹೋಗುವುದು.

ಹೀಗೆ, ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಜಾಣರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು ರಚಿಸಿದರೂ ಉಳಿದವರು ಅವುಗಳನ್ನೋದಿ ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರರಾಗದಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಶ್ರಮವು ಬೋರ್ಗಲ್ಲ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಗರಿದಂತಾಗುವುದು. ಆದುದರಿಂದ ಬಹು ಜನರಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿಯುಂಟಾಗುವುದು ಅಗತ್ಯವೆ. ವಾಚನದಿಂದ ಮನೋರಂಜನೆಯೂ ಜ್ಞಾನವೃದ್ಧಿಯೂ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತವೆ. ವಾಚನವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಮನುಷ್ಯನ ಸ್ಥಿತಿಯು ಸುಧಾರಿಸುವುದು. ಖನಿಯೊಳಗಿಂದ ತೆಗೆದ ವಜ್ರವು ಸಂಸ್ಕಾರ ಹೊಂದಿದಂತೆ ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ತೇಜಸ್ಸು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಯಾವನೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ವಿಶಾಲಬುದ್ಧಿಯು ವಾಚನದಿಂದ ಜೆನ್ನಾಗಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವುದು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಬಿತ್ತದಿದ್ದಂತಹ ಹಸನು ಮಾಡಿದ ಹೊಲದಂತೆ ಹೀನತೆಯೆಯ್ದುವುದು. ಮಾನವಜಾತಿಯ ಜ್ಞಾನಾನುಭವಿಯಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ವರೆಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಯಾವತ್ತು ವಿಷಯಜ್ಞಾನವು ವಾಚನದಿಂದ ದೊರೆಯುವುದು. ಕಾಲವೆಂಬ ಅನಂತ ಸಮುದ್ರದೊಳಗಿನ ಅತಿ ದೂರ ಸ್ಥಾನದಿಂದ ಮೂಲಾಕ್ಷರಗಳೆಂಬ ಹಡಗಗಳು ಜ್ಞಾನವೆಂಬ ಸರಕನ್ನು ತುಂಬಿಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಹತ್ತರ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳೊಳಗೆ ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಷ್ಟನ್ನು ಲೇಖನಕಲೆಗೆ ವಾಚನವೆಂಬ ಬೆಲೆ ಕೊಟ್ಟು, ಕೊಂಡುಕೊಳ್ಳುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಧರ್ಮವೆ. ಇದನ್ನು ತಿಳಿಯದೆ, "ಸವೈಮುಕ್ಕೋಧವಾಪಶುಃ" ಎಂಬಂತೆ ಹತಾಶರಾಗುವುದು ಯೋಗ್ಯವಲ್ಲ.

೧. ಅವನು ಮುಕ್ತನಾಗಲಿ, ಪಶುವಾಗಲಿ ಇರುವನು.

ಕನ್ನಡಿಗರಲ್ಲಿ ಈಗ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳು ಒಡೆದು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಒಬ್ಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಯು ಹೇಳುವದೇನೆಂದರೆ :-

ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರವಿನೋದೇನ ಕಾಲೋಗಚ್ಛತಿಥಿಮತಾಂ |
ವ್ಯಸನೇನತು ಮೂರ್ಖಾಣಾಂ ನಿದ್ರಯಾ ಕಲಹೇನವಾ ||

ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ವಿನೋದದಿಂದ ಪಂಡಿತರೂ, ವ್ಯಸನ, ಕಲಹ, ನಿದ್ರೆಗಳಿಂದ ಅಜ್ಞರೂ ಕಾಲಕ್ಷೇಪ ಮಾಡುತ್ತಿರುವರು, ಎಲ್ಲ ದೇಶಗಳಂತೆ ಕನ್ನಡ ನಾಡೊಳಗೂ ಅನೆಯ ವರ್ಗದವರ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚುಂಟು. ಈ ಎರಡು ವರ್ಗಗಳವರು ಪರಸ್ಪರ ಛಿದ್ರಾನ್ವೇಷಣ ಮಾಡುವದರಲ್ಲಿಯೇ ಕಾಲ ಕಳೆಯುವರು. ಜನರಲ್ಲಿ ವಾಚನಾಭಿರುಚಿ ಯಿಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಗ್ರಂಥ ರಚನೆಯು ಕೆಲಸದ್ದಲ್ಲೆಂದು ಜಾಣರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳೇ ಇಲ್ಲೆಂದು ಉಳಿದವರು ನಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಅಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವವರೂ ಕೂಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಎರಡು ವರ್ಗದವರು ಐಕ್ಯವಾಗಿ, ಸರಸ್ವರರಲ್ಲಿ ಕರ್ತವ್ಯತತ್ಪರತೆಯುಂಟಾಗದಿದ್ದರೆ ಎಂದೂ ಹಿತವಾಗಲಾರದು. ಈ ಬಗೆಯ ನಾದವಿನಾದ ಮಾಡುತ್ತ ಹೆಣಗಾಡುವದರಲ್ಲಿ ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಪ್ರಸಂಗದಲ್ಲಿ- 'ಮಾತು ಬಲ್ಲಣ್ಣ ತಾ ಸೋತು ಹೋದವ ಜಾಣ'ನೆಂಬ ಸರ್ವಜ್ಞನ ವಚನವನ್ನು ಜಾಣರು ಲಕ್ಷ್ಯದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಸತ್ಪಾರ್ಯಕ್ಕೆ ವಿಘ್ನಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ. ಸತ್ಪರೋಕ್ಷಗೋಸ್ಕರ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಯಿಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ವನವಾಸವೂ, ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ಮಾರಿಕೊಳ್ಳುವದು* ಮುಂತಾದ ಹಾನಿಗಳುಂಟಾಗುತ್ತವೆ. ಜನರು ಬಡವರಲಿ, ರೋಕ್ಕಸ್ವರಲಿ, ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸೌಖ್ಯವಿರಲಿ, ಕಷ್ಟವಿರಲಿ, ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುಕೂಲವಿರಲಿ, ಪ್ರತಿಕೂಲವಿರಲಿ, ಭಾಷಾಸೇವೆಯೂ ಸ್ವಜನೋತ್ಪರ್ಷವೂ ಆಗಲಿಕ್ಕೆ ಗ್ರಂಥರಚನೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಸಹಜ ತಿಳಿಯುವದು. ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹವು ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವ ದೇಶಗಳು ಉತ್ಪರ್ಷವನ್ನೆ ಯ್ದಿರುವವು, ಮೊದಲಿಗಿಯಿದ್ದವು, ಮುಂದಾದರೂ ಎಯ್ದವವು, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಉತ್ಪರ್ಷವೇ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಉತ್ಪರ್ಷವು. ಆದುದರಿಂದ ಸಮಾಜದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಬಹುಜನ ಸಮಾಜವನ್ನು ಕುರಡೀಕುಟ್ಟಾರ * ನಂತೆ, ತಮ್ಮಂತೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವದು ಸಯುಕ್ತವು. ಅದರಲ್ಲಿಯೇ ದೇಶದ ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಯಾಣವು ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ. ಆದಕಾರಣ ಬುದ್ಧಿವಂತರಾದ ದ್ರವ್ಯಶಕ್ತಿಯುಳ್ಳ ಕನ್ನಡಿಗರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುವ ದೇನೆಂದರೆ :- ದ್ರವ್ಯಹಾನಿಯನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೆ, ರಾಜ್ಯದ ನಿಜವಾದ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಲಕ್ಷೀಕರಿಸಿ, ಕನ್ನಡಿಗರ ಉತ್ಪರ್ಷವನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುವ ಬಗೆಬಗೆಯ

೧. ಪಾಂಡವರು.

೨. ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರನು.

೩. ಈ ಹುಳವು ಬೇಕಾದದ್ದೊಂದು ಜಾತಿಯ ಕೀಟಕವನ್ನು ಹಿಡಿದು ತನ್ನ ಗೂಡಿ ನಲ್ಲಿಟ್ಟು ಸಲಹಿದರೆ ಅದು ಕುರಡೀಕುಟ್ಟಾರದಂತೆಯೇ ಆಗುವದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ.

ಉಪಯುಕ್ತ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿ, ಪ್ರಸಿದ್ಧಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡಿಸಬೇಕು. ಅದರಿಂದ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿಯಾದರೂ ದೇಶೀಯತೆಯೂ ಘಾಣಾಸೇವೆಯೂ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಉಂಟಾಗುವವು.

ನೂತನ ಗ್ರಂಥಸಂಗ್ರಹದಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಆವರೋಕನದಿಂದಲೂ ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನವುಂಟು. ಈಶ್ವರನಲ್ಲಿ ಭಕ್ತಿ, ಸನ್ಮಾರ್ಗಪ್ರವರ್ತನವು, ವೇಳೆಯ ಸದುಪಯೋಗವು, ಆನಂದ ಸ್ಥಿತಿಯು, ಧರ್ಮ ಸಂಬಂಧದ ಜ್ಞಾನವು, ವಾಕ್ಯಾತ್ಮಯವು, ಬಹುಶ್ರುತತ್ವವು, ಚಿತ್ತರಂಜನೆಯು, ಭಾಷೆಯ ಪೂರ್ಣಜ್ಞಾನವು, ಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿ ಮುಂತಾದ ಇಹಪರಲೋಕಗಳ ಸುಖಕ್ಕೆ ಸಾಧನವಾದ ಅಸಂಖ್ಯ ಲಾಭಗಳಾಗುವವು. ಶಬ್ದಜ್ಞಾನವು ಬೆಳೆಯುವದು, ಕೋಶರಚನೆಗೆ ನೆರವಾಗುವದು, ವರ್ಣ, ಶಬ್ದ, ನಾಕ್ಯಗಳ ಅನಿಶ್ಚಿತತ್ವವಿಲ್ಲದಂತಾಗುವದು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವದು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಕೆಲಸವು. ಆದುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ದಿಗ್ದರ್ಶನವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಡಿರುವೆನು. ಹಾಗೂ ವರ್ಣಶುದ್ಧಿಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಐಕಾರವನ್ನು ಬರೆಯುವುದರ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತುಸು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವೆನು.

ಕನ್ನಡದ ಐಕಾರವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಕಾರದಂತೆ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಬೇರೆ ಕೆಲವರು ಎಯ್, ಮತ್ತು ಅಯ್ ಕಾರಗಳಂತೆ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ರೂಢಿಯನ್ನೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನೂ ಅನುಲಕ್ಷಿಸಿ, ಐಕಾರದ ನಿಶ್ಚಿತ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಿ, ಬರಹದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವದು ಬಹುಜನ ಸಮ್ಮತವಾಗಿ ಬಹುದು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಿಂದಲೇ ಸಂಸ್ಕೃತದ ವಿಶೇಷ ಸಂಪರ್ಕವುಳ್ಳ ಬ್ರಾಹ್ಮಣಾಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪ್ರಿಯರು, ವೈವ, ಶೈವ, ಶೈಲ ಮುಂತಾದ ಶಬ್ದಗಳೊಳಗಿನ ಐಕಾರದಂತೆ ಉಚ್ಚರಿಸುವರು, ಇದಲ್ಲದೆ-

ನೈವಾಭವಸ್ತೃಮಿಹ ಶೀಲವತೀಷು ಗಣ್ಯಾ |

ನೈವಾಭಜತ್ಪಿತೃಮತಾಂ ಗಣನಾಂ ಸರಾಮಃ |

ನೈವಾಪಮಾತ್ಮಜ ಸುಖಾನ್ಯಹಮಪ್ಯನಾರ್ಯೇ |

ನೈವಾಪಮಂಬು ಭರತೇನನಮೇಪ್ರದೇಯಮ್ || — ಚಂಪುರಾಮಾಯಣ

ಇಂತಹ ಪದ್ಯಗಳ ಪಠಣ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದದರಿಂದ ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳ ಐಕಾರವು ಸಹ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಕಾರದಂತೆ ತಿಳಿದರು.

ಆದರೆ ಕನ್ನಡದ ಐಕಾರವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಕಾರದಂತೆ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲವೆಂದು ರೂಢಿಯಿಂದಲೂ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಂದಲೂ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ. ರೂಢಿಯಲ್ಲಿ ಅಚ್ಚಗನ್ನಡವನ್ನಾಡುವ ಜನರು 'ಮೆಯ್ತೊಳಕೊಂಡು ಗುಡಿಗೆ ಹೋಗು' ಅನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹುಡುಗರು 'ಮಾಸ್ತರರೇ ರಂಗ ಬೆಯ್ಯುತ್ತಾನೆ' ಎನ್ನುವರು. ಅವರ ಬಾಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದಂತೆ 'ಮೈ' 'ಬೈ' ಎಂಬ ಉಚ್ಚಾರಗಳುಂಟಾಗುವದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯಗಳೊಳಗಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳು :

ವಾರ್ಧಿಕ || ಕಯ್ಯೊಳಿಹ ಕಾಷ್ಠಂಗಳು ಬಿಸುಟು ತನುಭವನ |
ಮೆಯ್ಯ ಘಾಯಂಗಳಂ ತಡಹಿ ತಕ್ಕಯಿಸಿ ಮಗು |
ಕೊಯ್ಯನೊಯ್ಯನೆ ಕುಳ್ಳಿರಿಸಿ ಮೊಗಕೆ ಮೊಗಮಿಟ್ಟು ಚುಂಬಿಸಿ
ಕುಮಾರ ನಿನ್ನ ||

ಅಯ್ಯನಾಂ ಬಂದೆನೇಳೆಯ್ತೆಂದೆ ನಾಡನಾ |
ರಯ್ಯ ಬೇಡವೆ ಕಂದ ಕುಂತಳಾಧೀಶನೇ |
ಗಯ್ಯ ಹೇಳಿದನೆನಗೆ ವಿವರಿಸದೆ ಸುಮ್ಮನಿರ್ದಪೆಯೆಂ ದೊರಲ್ದ ನವನು ||

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ : ಸಂಧಿ ೬೧

ಒಯ್ಯನರಗಳಿಗೆಯೊಳ್ ಕಣ್ಣೆರೆದು ದೈನ್ಯದಿಂ |
ಸುಯ್ಯಲರನುರೆಸೂಸಿ ಸೌಮಿತ್ರಿಯಂ ನೋಡಿ |
ಕೊಯ್ಯಲೊಲ್ಲದೆ ಕೊರಳನಿತು ತನ್ನಂ ಬಿಡಲಾಡಿಡಪರಾಧಮುಂಟೆ ||
ಕಯ್ಯಾರೆ ಖಡ್ಗಮಂ ಕೊಟ್ಟು ತನ್ನರಸಿಯಂ |
ಹೊಯ್ಯೆಂದು ವೇಳದಡವಿಗೆ ಕಳುಹಿ ಬಾಯೆಂದ |
ನಯ್ಯಯ್ಯೊ ರಾಘವಂ ಕಾರುಣ್ಯನಿಧಿಯೆಂದೆಕಲ್ದಳ ಬೋಜನೇತ್ರೈ ||

ಜೈಮಿನಿಭಾರತ : ಸಂಧಿ ೧೯

ಹಿಂದೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಜೈಮಿನಿಭಾರತದೊಳಗಿನ ೬ ನೆಯ ೧೮ ನೆಯ ಸಂಧಿಗಳ ಪದ್ಯಗಳೆರಡೂ ಇಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತವೆ.

ವನಮಂಜರಿ || ಮೆಯ್ಯಕುಂಕುಮನಿದ್ಯುತಿಯೆತ್ತಂ ಪರ್ಬಿಕಿಬಿಚ್ಚಿದ ಚಕ್ರಮಂ |
ರಯ್ಯಮಾಗುತಲರ್ದಬ್ಬ ಮುಮಾಶೀತಾಂಶುಗೆದಾಳೆಯ
ವೋಪವೋಲ್ |
ಸುಯ್ಯಗಾಳಿಗಲೆನಂ ಚಲದಿಂದಂ ತೋರ್ಪ ಕುಚಂ ಮೊಗಮೊಪ್ಪಲಂ |
ದುಯ್ಯಲಾಡಿಸುತೆನೋಳ್ವರಕಣ್ಣಂ ಕಾಮಿನಿಯಾಡಿಡಳುಯ್ಯಲಂ ||

ರಾಜಶೇಖರ : ೧೧ ನೆಯಾಶ್ವಾಸ

ಭಾಮಿನಿ || ಅಯ್ಯನಸ್ಥಿರನಾದ ಬಳಿಕೆ ಮ |
ಗಯ್ಯ ನೀನಾಕದಲಿ ನೆಲೆಗೊಂ |
ಡಯ್ಯನೀಗ ಜಟಾಯು ನೀನಮಗೀಗ ದಶರಥನು ||
ಮುಯ್ಯಮಾತಲ್ಲಿದುವೆ ನಮ್ಮಯ |
ಕಯ್ಯಲಹ ಸೇವೆಯನ್ನು ಕಯ್ಯೊಂ |
ಡಯ್ಯನಾಗಿಹುದೆಂದು ನಮಿಸಿದನಂಘ್ರಿಗರುಣಜನ ||

ತೊರವೆಯ ರಾಮಾಯಣ ಅರಣ್ಯಕಾಂಡ : ಸಂಧಿ ೧

ಕಂದ || ಆಯ್ದಂ ವದನನ ಕಾಂತೆಯ |
 ನೆಯ್ದಿ ಪತಿವ್ರತೆಯ ರತಿ ಮನೋಹರದಿಂ ಮು ||
 ತ್ತಯ್ಯೆಯೆ ನಿಟ್ಟಯ್ಯೆಯೆ ನೆರೆ |
 ಯೆಯ್ದೆಯೆ ಸಲೆಯೆಂದು ಪರಿಸುತಿದರ್ ಮುದದೊಳ್ ||

—ಗಿರಿಜಾಕಲ್ಯಾಣ : ದಶಮಾಶ್ವಾಸ

ಹೀಗೆ ಹಲವು ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ದೊರೆಯುವಂತಿವೆ. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳಲ್ಲಿ ಅದ್ಯಕ್ಷರಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಐಕಾರದಂತೆ ಬರೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಕೆಲವೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರುವಂತಿಲ್ಲವೆಂತಲೂ ಕೆಲವೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಬರೆದರೆ ಪ್ರಾಸವು ತಪ್ಪುವದೆಂತಲೂ ಚಾಣಾಕ್ಷರಾದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಅರಿಕೆಯಾಗದಿರದು. ಅದುದರಿಂದ ಕನ್ನಡದ ಐಕಾರವು ಎಯ್, ಆಯ್ ಕಾರಗಳಂತೆ ಬರೆಯುವುದು ಯುಕ್ತವೆಂಬ ಮಾತು ಸಿದ್ಧವಾದಂತಾಯಿತು. ಈ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಅಪವಾದಗಳಾದ ಹಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳುಂಟು. ಆದರೆ ಮೇಲಿನ ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ರೂಢಿಯ ಬೆಂಬಲವಿರುವದರಿಂದ ಅವುಗಳಿಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಬಾರದಾಗಿದೆ. ಇದರಂತೆ ನನಗಿಂತ ನೂರಾರು ಪಾಲು ಪಂಡಿತರಾದ ಕನ್ನಡಿಗರು ಕಾವ್ಯಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಮಂದಮತಿಯಾದ ನನಗೆ ತೋರಿದ ಮರ್ಮಗಳಿಗಿಂತ ಎಷ್ಟೋ ಚಮತ್ಕಾರಿಕ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಹೊರಗೆಡಹುವರು; ಮತ್ತು ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವಾರಸ್ಯವನ್ನೂ ಭಾಷಾಪದ್ಧತಿಯನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತುಹಿಡಿಯುವರು.

ಕಾವ್ಯಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವವರು ಅವುಗಳ ವಿವೇಚನ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಮರ್ಥರಾಗಬೇಕು. ಬರೇ ಎತ್ತು..... ಹೊಯ್ದಂತೆ ಉದ್ದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಸವನೇ ಓದುವದರಿಂದ ತನುಗೂ ಇತರರಿಗೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗಲಾರದು. ಅನ್ನವು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದ ಮಾತ್ರದಲ್ಲಿ ಮೈಯಲ್ಲಿ ರಕ್ತವುಂಟಾಗದು. ಅದು ಹೊಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಪಚನವಾಗಿ ರಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ಬರೇ ಓದಿದರೆ ಬುದ್ಧಿ ಬೆಳೆಯದು. ಆದರೆ ಓದಿದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವೇಚನಶಕ್ತಿಯುಂಟಾಗುತ್ತ ಹೋದರೆ, ಕಾವ್ಯದ ಮರ್ಮವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ತಿಳಿಯುವದು. ಮೊದಲಿನವರು ಒಂದೊಂದು ಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪಾರಂಗತರಾಗಿರಲಿಕ್ಕೂ, ಈಗಿನ ಪ್ರಾಯಸ್ಕರು ಹೆಚ್ಚಿಚ್ಚು ಓದಿ ಕಡಿಮೆ ಜ್ಞಾನವುಳ್ಳವರಾಗಲಿಕ್ಕೂ ಗ್ರಂಥಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುವ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರಗಳೇ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು.

ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆಯ ಸಂಬಂಧದಿಂದ ತೋರಿದ ತುಸು ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಿದೆನು. ಅವು ಅಪಕ್ವವಿರುವವೆಂದು ಕೆಲವರಿಗೆ ತೋರಬಹುದು; ಹಾಗೂ ಅವರಿಗೆ ಈಗ ಕನ್ನಡದ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಮಿಗಿಲಾಗದೆಂತಲೂ ತೋರಬಹುದು; ಆದುದರಿಂದ ಕೆಲವರು ನನಗೆ ಹೆಸರಿಡಬಹುದು. ಆದರೆ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಗೆ ಯೋಗ್ಯವೆಂದು ತೋರಿದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು

ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿದು ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯಲು ಧೈರ್ಯಪಟ್ಟೆನು. ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಓರಿಯರು ಕಲಿಸಿದ್ದರಿಂದಂಟಾದ ಕನ್ನಡ ಕಾವ್ಯದ ಸ್ವಲ್ಪ ಜ್ಞಾನವು, ಇತ್ತಿತ್ತ ವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ದೊರೆತ ಶಿಕ್ಷಣವು, ಆಧ್ಯಾಪಕ ನಾದ ಮೇಲೆ ಓದಿದ ತುಸು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದ್ಯಜ್ಞಾನವು ಇನ್ನೆಲ್ಲ ಈ ಲೇಖನವನ್ನು ಬರೆಯ ಲಿಕ್ಕೆ ಉಪಕರಣಗಳಾಗಿವೆ. ವಿಷಯದ ಮಹತ್ವಕ್ಕೂ ನನ್ನ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಹೊಂದಿಸಿದರೆ, ಗುಡ್ಡ ಕಡ್ಡಿಗಳ ಪ್ರಮಾಣವುಂಟಾಗುವದು. ನನಗೆ ಹೆಸರಿದುವವರು, ನಾನು ಈ ಲೇಖ ದಲ್ಲಿ ಅಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಯಾವದೊಂದು ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಮಾಡಿ ತೋರಿಸಿ, ನನ್ನ ಮೋರೆ ಕೆಳಗಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರಿಂದಲೇ ನನಗೆ ಪರಮ ಸಮಾಧಾನವಾಗುವದು. ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕನಿಕರಪಡುವವರನ್ನು ಅಭಿನಂದಿಸಿ, ಉಳಿದ ಜಾಣರನ್ನು ಎಚ್ಚರಗೊಳಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿರುವೆನು. ಒಳಕ ಕನ್ನಡ ನುಡಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಆಕ್ಷೇಪಗಳ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿರುವೆನು. ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಆಕ್ಷೇಪಗಳಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನನಗೆ ತೋರಿದವುಗಳನ್ನು ತಿಳಿದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಿರಸನ ಮಾಡಲುಜ್ಜ ಗಿಸಿರುವೆನು. ಕನ್ನಡ ಪಂಡಿತರು ಬಹು ಜನರ ಸಹವಾಸ ದಿಂದ ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾದ ಎಲ್ಲ ಆಕ್ಷೇಪಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಖಂಡಿಸ ಬೇಕೆಂದು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಹಳೆಗನ್ನಡ ಹೊಸಗನ್ನಡಗಳ ಭೇದದ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುವ ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವು ಬಹು ಜನರಿಗೆ ವಿಲಕ್ಷಣವಾಗಿ ತೋರಬಹುದು. ಕೆಲವರಂತೂ ಅದು ಹುಚ್ಚುತನದ್ದಿರುತ್ತದೆಂದು ಸಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸಿದ್ಧವಾಡಿ ತೋರಿಸಲಾಪರೆಂದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತುಂಟು. ಆದರೆ ಭಾಷೆಯ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ (ಕ್ಷುಲ್ಲಕವೆನಿಸಿಕೊಂಡರೂ) ಅದೊಂದು ಸಾಧನವಾಗಿರುವದೆಂದು ನನ್ನ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯಂತೆ ವಿವರಿಸಿರುವೆನು.

ಮುಂಚಿನ ಕನ್ನಡ ಕವಿಗಳ ಯೋಗ್ಯತೆಯು ಈಗಿನವರ ಯೋಗ್ಯತೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿರುತ್ತದೆಂತಲೂ ಅವರ ಕಾವ್ಯಗಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯವು ಮಿಗಿಲಾಗಿರುವದೆಂತಲೂ ತಿಳಿದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ವಿವರಿಸಿರುವೆನು. ಪರಭಾಷೆಗಳ ಪದ್ಯಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವವರು ಸ್ತುತಿಗೆ ಪಾತ್ರರೆಂತಲೂ ಸ್ವತಂತ್ರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವವರು, ತಮ್ಮ ಶ್ರಮವನ್ನು ಗದ್ಯಗ್ರಂಥ ರಚನೆಗೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂತಲೂ ಸೂಚಿಸಿರುವೆನು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನುಸರಿಸಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಲಿರುವ ಬಹು ಜನ ತರುಣರು ಉಪಯುಕ್ತ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಬರೆಯತೊಡಗಿದರೆ ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವದು. ಕನ್ನಡಿಗರ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡ ನಾಡಿನ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧವಾಗಿ ಇರುವ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅಸ್ತವ್ಯಸ್ತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಿರುವೆನು. ಬಳಿಕ ಪ್ರಾಪ್ತವಾದ ದುಃಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದ ನೀಗತಕ್ಕ ತೊಂದರೆಗಳನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬಗೆ ಬಗೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷಾ ಸೇವಕರಿಗೆ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿರುವೆನು. ಭಾಷಾ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಸಂಪತ್ತನ್ನೂ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಪೇಕ್ಷಿಸುವ ಜನರಿಂದಲೂ ಬೇರೆ ಮಹಾತ್ಮರಿಂದಲೂ ನೀಗಲಶಕ್ಯವಾದ ಕೆಲವು ಅಪರಿಹಾರ್ಯ ಸಂಗತಿ

ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಗಜ್ಜಾಲಕನಾದ ಪರಮಾತ್ಮನ ಸಹಾಯ ಬೇಡುವದು ಯುಕ್ತವೆಂದು ಅದರಂತೆ ಮಾಡುವೆನು. ಪೂರ್ವ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸ್ವಯಂವರದ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಇಡುತ್ತಿದ್ದ ಜಡವಾದ ಧನುಷ್ಯಗೋಸ್ವರ ಶ್ರೀರಾಮಚಂದ್ರನೆಂಬ ಪರಮಾತ್ಮನು, ಮತ್ತೊಂದೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನನೆಂಬ ಭಗವದ್ಭಕ್ತನು ಅಧಿಕೃತರಾದರು. ಆದುದರಿಂದ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಶ್ಲೋಕದಂತೆ ದೋಷವಿಡುವದು ಯುಕ್ತವಲ್ಲೆಂಬದನ್ನು ಬಲ್ಲೆನು :

ಶಾ|| ಆದ್ವೀಪಾತ್ ಪರತೋಪ್ಯಮಿನ್ಯಪತಯಃ ಸರ್ವೇಸಮಭ್ಯಾಗತಾಃ |
ಕನ್ಯಾಯಾಃ ಕಲಧೌತ ಕೋಮಲರುಚೀಃ ಕೀರ್ತಿಶ್ಚ ಲಾಭಃ ಪರಃ |
ನಾಕೃಷ್ಣಂ ನಚ ಟಂಕೃತಂ ನನಮಿತಂ ಸ್ಥಾನಾಚ್ಚನೋಚ್ಚಾಲಿತಂ |
ಕೇನಾಪೀದಮಹೋಮಹದ್ಧನುರಿದಂ ನಿರ್ವೀರಮುರ್ವಿತಲಂ || ೧ || *

ಮತ್ತು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯೆಯ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೆ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಬಾಳುವೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕನ್ನಡ ಸ್ತ್ರೀ ಪುರುಷರ ಬಳಿಕೆಯಿಂದ, ನನಗೆ ಎಷ್ಟೋ ಸಂಗತಿಗಳು ಗೊತ್ತಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಗೋಜಿಗೆ ಹೋಗದೆ, ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದ ಮಹತ್ವದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಅಂಜುತು ದಿಗ್ಧರನ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ. ಅವುಗಳ ಯಥಾರ್ಥತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸುವ ಭಾರವು ಸುಜ್ಞಾನದ ವಾಚಕರ ಕಡೆಗುಂಟು. ಕೊನೆಗೆ ಭಾಷೆಯ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಮಾಡತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಹೇಳಿ, ಕಾವ್ಯ ಪರಿಶೀಲನೆಯಿಂದಾಗುವ ಲಾಭಗಳನ್ನು ಹೇಳಿರುವೆನು. ಈ ವಿವರವುಳ್ಳ ನನ್ನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ ದೋಷಗಳು, ವಿಷಯ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ಅಜ್ಞಾನವು, ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಪುನರುಕ್ತಿಗಳು, ಮುಂತಾದ ಹಲವು ಪ್ರಮಾದಗಳು ಪಂಡಿತರಿಗೆ ತೋರೇ ತೋರುವವು. ಆದರೆ ಅವೆಲ್ಲವನ್ನು ನನ್ನ ವಯಸ್ಸು, ಯೋಗ್ಯತೆ, ಬುದ್ಧಿವಾಂದ್ಯಗಳ ಕಡೆಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯವಿಟ್ಟು, ಲೆಕ್ಕಿಸಬಾರದೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಸೇವೆಯನ್ನು ತುಸುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಿ, ಉಪಸಂಹಾರರೂಪವಾದ ಎರಡು ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಈ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಲೇಖನವನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಆರ್ಯಾ || ಅಜ್ಞಃ ಸುಖಮಾರಾಧ್ಯಃ ಸುಖತರಮಾರಾಧ್ಯತೇ ವಿಶೇಷಜ್ಞಃ ||
ಜ್ಞಾನಲವದುರ್ವಿದಗ್ಧಂ ಬ್ರಹ್ಮಾಪಿಚ ತಂ ನರಂ ನರಂಜಯತಿ || ೧
—ಭರ್ತೃಹರಿ : ನಿತಿಶತಕ

* ಭಾವ— ನಿರ್ಮಲವಾದ ಕೋಮಲ ಕಾಂತಿಯುಳ್ಳ ಕೀರ್ತಿಯನ್ನೂ, ಕನ್ಯೆಯನ್ನೂ ಪಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ದೂರದ್ವೀಪಗಳಿಂದ ಈ ಎಲ್ಲ ಅರಸರು ಬಂದರು ಸರಿ. ಆದರೆ ಒಬ್ಬನಾದರೂ ಈ ದೊಡ್ಡ ಧನುಷ್ಯವನ್ನು ಜಗ್ಗಲಿಲ್ಲ, ಧ್ವಸಿಗೆಯಿಸಲಿಲ್ಲ, ಬಗ್ಗಿಸಲಿಲ್ಲ. ಇಟ್ಟಿಲ್ಲದ ಸರಿಸಲಿಲ್ಲ, ಏನೂ ಇಲ್ಲ! ಆದುದರಿಂದ ಭೂಮಿಯಲ್ಲಿ ಶೂರರೇ ಇಲ್ಲವಲ್ಲೇ !!

೧. ದಡ್ಡನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವದು ಸುಲಭವು. ಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನ ಮಾಡುವದು ಅಜ್ಞಾನ ಸುಲಭವು. ಆದರೆ ಅರಬುದ್ಧಿಯಿದ್ದವನನ್ನು ಸಮಾಧಾನಗೊಳಿಸುವದು ಬ್ರಹ್ಮನಿಗೆ ಸಹ ಸುಲಭವಲ್ಲ.

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿದ್ಯಾವರ್ಧಕ ಸಂಘ, ಧಾರವಾಡ

೧೫ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಕಟಣೆ

೧	ಪಂಡಿತರಾಜ ಜಗನ್ನಾಥ	...	೫-೦೦
೨	ಕನ್ನಡಿಗರ ಜನ್ಮಸಾರ್ಥಕತೆ	...	೫-೦೦
೩	ಕರ್ಣಾಟಕ ನರಕಾಸುರ ವಿಜಯ ವ್ಯಾಯೋಗಂ	...	೪-೦೦
೪	ಕರ್ನಾಟಕ ಕಥಾಸರಿತ್ಸಾಗರ	...	೬-೦೦
೫	ಶೌರ್ಯಸಾಗರ	...	೬-೦೦
೬	ಕನ್ನಡಮಾತು ತಲೆಯೆತ್ತುವ ಬಗೆ	...	೩-೦೦
೭	ಕಾಲಿದಾಸ ಚರಿತ್ರ	...	೬-೦೦
೮	ಕರ್ಣಾಟಕ ಯಯಾತಿ ನಾಟಕಂ	...	೮-೦೦
೯	ಮೋಹಿನೀ ಅಥವಾ ನಂದಕರ ನಡವಳಿ	...	೧೦-೦೦
೧೦	ಭಾರತೀಯ ವಿದುಷಿಯರು	...	೮-೦೦
೧೧	ಶ್ರೇಯಃಸಾಧನ	...	೮-೦೦
೧೨	ಗೃಹವೈದ್ಯಕವು	...	೮-೦೦
೧೩	ಇಸೋಪನ ಚರಿತ್ರ	...	೩-೦೦
೧೪	ವಿದ್ಯಾರಣ್ಯ ಸ್ವಾಮಿಗಳು	...	೧೦-೦೦
೧೫	ನರಗುಂದದ ಬಂಡಾಯ	...	೧೦-೦೦

